

Ekwo

Iphe, ndu eze meru k'ẹbo

Sólomọnu arwọ mmamiphe
(1Ndu 3:1-15)

1 ¹Tobudu iya bụ; Sólomọnu, bụ nwa Dévidi bya akpọ onwiya g'abara l'alì-eze iya. Chipfu, bụ Chileke iya swiru iya ọkpobe eswiru; bya emee ya; ọ bụru onye parụ ẹka mebyikpọo apaa.

²Sólomọnu bya ekukọ ndu Ízurelu l'ophu. Ndu o kukọru bụ ndu-ishi ndu ojogu, dụ unu labọ l'ukporo iri iri; mę ndu-ishi ndu ojogu, dụ ukporo ise ise; mę ndu-ikpe; mę iphe, bụ ndu-ishi ndu Ízurelu g'ẹphe ha; mbụ ndu-ishi l'ẹnya-unuphu ibe nna pẹ. ³Sólomọnu yẹle edzudzu-ọha Ízurelu tugbua jeshia l'ẹka aagwajẹ iphe, nọ lẹ mkpukpu Gibiyonu; kẹle ọọ l'ẹka ono bẹ ọlo-ẹkwa-ndzukọ Chileke nọ; mbụ ono, Mosisu, bụ onye-ozì Chipfu meru l'echiegu phọ. ⁴Dévidi bẹ pafutawaru okpoko Chileke lẹ mkpukpu Kiriya-tu-Jiarimu bya edobe l'ẹka o metaru iya; kẹle ọ kpọberu iya ọlo-ẹkwa lẹ Jierusalemu. ⁵Ọle ọru-ngweja, Bezalelu meru l'oniyirubvu; bẹ dụ lẹ Gibiyonu l'ẹka ono; l'iphu ọlo-ẹkwa Chipfu. Bezalelu bụ nwa Uri; Uri bụru nwa Huru. Sólomọnu yẹle edzudzu-ọha ono chọahaa Chipfu l'ẹka ono. ⁶Sólomọnu bya ejeshia lẹ Gibiyonu je anọdu l'atatiptu ọru-ngweja, e meru l'oniyirubvu ophu nọ l'iphu ọlo-ẹkwa-ndzukọ ono; mbụ l'iphu Chipfu gwee ngweja-akpọ-ọku, dụ unu labọ l'ukporo iri.

⁷O rwua l'ẹnyashi; Chipfu byapfuta Sólomọnu bya asụ iya: “Pfuaru mu iphe, bukpo iphe, ọ dụ ngu gẹ mu meeru ngu.”

⁸Sólomọnu sụ Chileke: “I goshiwaru l'i yeru Dévidi, bụ nna mu obu shii; bya emewaa gẹ mu bụru eze nọchia ẹnya iya. ⁹Jiko Chipfu, bụ Chileke; g'iphe ono, i kweru nna mu, bụ Dévidi ukwe l'ii-meru iya ono vukota nụ; kẹle i mewaru gẹ mu bụru eze ikpoto ndu-a, ha g'ẹja, nọ

l'alì-a. ¹⁰Nñunu mu mmamiphe yele nkwamènya, mu e-gude meeru ndu-a iphe, gbaru mu l'ememe; noo kele ọ tọ dudu onye sùru aburu ishi ndu nkengu-a, parụ eka egube-a.”

¹¹Chileke yeeru Sólomọnu ọnu sụ: “Eshi ọphu ọ bụ iphe ono agụ ngu egu l'obu; ọphu ì sùduru g'a nù ngu ẹku; ọzoo iphe-enweru; ọzoo g'e mee g'a kwabeje ngu ùbvù; ọphu ì sùduru g'e mee ge ndu ọhogu ngu nwushihu; ọphu ì sùduru g'a nù ngu ndzụ ogologo; gbahaa g'a nù ngu mmamiphe; waa nkwamènya, ii-gude buru eze ndibe mu ono, mu meru g'ì buru eze phe ono; ¹²bẹ mu a-nù ngu mmamiphe; mẹ nkwamènya ono. Mu a-nụkwa ngu phọ ẹku waa iphe-enweru; mee g'a kwabeje ngu ùbvù, adudu onye eze akwabejeruwaru iya le ndu ọphu vu ngu ọzo; ọphu ọ dụ-kwapho onye ọzo; abyaru akwabebaa ya le ndu ọphu etso ngu etsotso.”

¹³Ọo ya bụ; Sólomọnu shi l'eka aagwaje iphe le Gibiyonu ono nyizeta; mbụ l'iphu ọlo-ekwa-ndzukọ ono; ọ buru iya ala Jierúsalemụ je anodu buru onye eze ndu Ízurelu.

Ẹku Sólomọnu

(1Ndu 10:14-29; 2Iphe 9:13-28)

¹⁴Sólomọnu kuberu onwiya ugbo-inya; mẹ ndu agba l'inya. O nweru unu ugbo-inya ẹto l'ukporo iri; bya enweru ndu agba l'inya ukporo unu l'unu iri. O nweru ndu ọphu eze doberu le mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ọphuu le Jierúsalemụ swibe onwiya. ¹⁵Eze bẹ meru; mkpọla-ọchaa kuru g'ẹja le Jierúsalemụ; bya emee g'oshi sida sweta ekameka; g'oshi sịkamo, tuko alì ọkpa úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba sweta. ¹⁶Ọo l'alì Ijiputu yele alì Kuwe bẹ e shi anmatajeru Sólomọnu inya. Ọ buru ndu agbaru eze ngho shi ejeje alì Kuwe je apfua ugwo iya nmata iya. ¹⁷Aswa, ẹphe shi apfuje gude zua ugbo-inya le Ijiputu bẹ bụ unu shekelu mkpọla-ọchaa l'ukporo shekelu mkpọla-ọchaa iri. Inya bẹ ẹphe shi egudeje ukporo shekelu mkpọla-ọchaa ẹsaa le shekelu iri nmaa. Ẹphe shikwapho evujejeru iya ndu eze ndu Hetu; mẹ ndu eze ndu Arámu.

Sólomọnu akwakọbe k'akpu eze-ulo Chipfu

(1Ndu 5:1-18)

2 ¹No iya; Sólomọnu bya epfua ya hoo haa le ya a-kpuru Chipfu eze-ulo; teme ya abya akpua ọlo-eze dobe k'eka iya. ²Ọ bya aguta ukporo unu unwoke ugbo ẹsato l'unu iri l'ise g'ẹphe buru ndu a-nodu evu iphe; guta ukporo unu unwoke ugbo iri g'ẹphe buru ndu a-nodu awashi mkpuma l'úbvú úbvú alì ono; bya aguta unu unwoke tete g'ẹphe buru ndu eleta phe ẹnya l'ozì ono.

³Sólomọnu bya ezia Hiramụ, bụ eze ndu Taya ozi sụ: “G'ọ bukwaru egube ono, i meru nna mu, bụ Dévidi; nù iya oshi sida g'ọ kpua ọlo-ebubu iya ono bụ g'ii-meru mbedua. ⁴Nta-a bẹ mu abya akpuru Chipfu, bụ

Chileke mu ọ̀lo; doberu iya ya nso g'ọ̀ buru ẹ̀ka aa-kpoje ̀̀nwù-isensu, eshi kwẹ̀kwẹ̀kwẹ̀ ọ̀ku l'iphu iya; mẹ̀kwapho g'e dobeje iya buredi, eedobeje l'iphu Chileke tekenteke; bya aburu ẹ̀ka ee-gweje ngweja-akpo-ọ̀ku eswe l'uzenyashi; mẹ̀ l'eswe-atuta-unme; mẹ̀ l'ọ̀nwa ọ̀phúú; mẹ̀ l'ọ̀bo-iphe, geru egeru, aabojeru Chipfu, bu Chileke anyi. Iphe ono be e doberu g'ọ̀ buru omelali, duru ndu ̀̀zurelu jasuru asuru. ⁵ Ọ̀lo ono, mu abya akpukpu ono be a-pa ẹ̀ka; noo kele Chileke anyi be kangokotaru agwa l'ophu. ⁶ Ọ̀le ọ̀ bu; ?bu onye be suru g'ọ̀o-kpuru iya ọ̀lo? Eshi ophu imigwe; mẹ̀ imigwe ophu kakota l'eli ta asudu iya anodu; ?bu onye be mu bu ke ge mu kpuru iya ọ̀lo? Ọ̀o epho g'akputa ẹ̀ka aa-kpojeru iya ̀̀nwù-isensu ọ̀ku. ⁷ Nta-a bukwa g'i yeru mu onye emeje ọ̀na le mkpola-ododo; mẹ̀ le mkpola-ochaa; mẹ̀ l'onirubvu; mẹ̀ le mkpurukpu-igwe; bya aburu onye maru g'eegudeje oghu uswe-uswe; mẹ̀ oghu, eke mee-mee mẹ̀ oghu, du urwukpu-urwukpu eme ọ̀na. Onye obu a-bukwarupho onye apyi iphe apyipyi doru ẹ̀nya. Yele ndibe mu, bu ndu eme ọ̀na, nna mu Dévidi doberu be a-tuko eje ozi le Jierusalemu; mẹ̀ l'ali Jiuda.

⁸ "G'i nukwa mu pho oshi sida; mẹ̀ oshi payinu; mẹ̀ oshi alugumu, shigba l'ubvu ubvu Lebanonu; kele mu maru le ndu nkengu be awa oshi doru ẹ̀nya. Ndu ozi mu be epho le ndu-ozi nkengu a-tuko yekota ẹ̀ka l'ozi, du iya nu; ⁹ k'ophu epho a-kwakoberu mu oshi ono k'etsutsu iya; kele ọ̀lo obu, mu abya akpukpu obu be a-pakwa ẹ̀ka apaa; teme l'o dukwapho biribiri. ¹⁰ Ndu nkengu ono, egbu oshi ono be mu a-nu ukpokutu witi, jiru ukporo unu ẹ̀ka ugbo labo l'unu ẹ̀ka iri. Mu anu phe bali, jiru ukporo unu ẹ̀ka ugbo labo l'unu ẹ̀ka iri; bya anu phe ite mee, du ukporo unu labo l'unu iri; bya anu phe ite manu, du ukporo unu labo l'unu iri."

¹¹ Tobudu iya bu; Hiram, bu eze ndu Taya dee ekwo-ozi gude yeeru Solomonu onu su: "Oo kele Chipfu yeru ndibe iya obu meru g'o gude o mee g'i buru eze phe." ¹² Hiram pfukwaapho su: "G'ajaja buru ke Chipfu, bu Chileke ke ̀̀zurelu; mbu onye ono, meru igwe mee eliphe; mbu onye ono, nuru eze, bu Dévidi nwa, maru iphe; kwaa ẹ̀nya; bya aburu onye iphe edoje ẹ̀nya; g'ọ̀ buru onye a-kpuru Chipfu eze-ọ̀lo; kpuru onwiya ọ̀lo-eze. ¹³ Nta-a be mu ziwaru nwoke, maru eme ọ̀na; mbu onye iphe, edoje ẹ̀nya, aza Huramu-Abi g'ọ̀ byapfuta ngu.

¹⁴ "O bu nwatibe nwanyi, shi l'ipfu Danu. Nna iya buru onye Taya. O maru g'e shi eme ọ̀na le mkpola-ododo; mẹ̀ le mkpola-ochaa; mẹ̀ l'onirubvu; mẹ̀ le mkpurukpu-igwe; mẹ̀ le mkpuma; mẹ̀kpoo l'oshi; teme o maru g'eegudeje oghu uswe-uswe; mẹ̀ oghu, du urwukpu-urwukpu; mẹ̀ oghu, eke meeme; mẹ̀ okpobe ekwa-ochaa eme ọ̀na. O maru g'aapyije iphe-apyipyi, du iche iche; teme egube erengete, a suru g'o mee be oomekotaepho. Yele ndu nkengu, bu ndu eme ọ̀na; mẹ̀ ndu eme ọ̀na ono, nnajuphu mu, bu Dévidi, bu iya bu nna ngu doberu be a-tuko jee ozi ono. ¹⁵ Nta-a bukwa ge gube nnajuphu mu nuwaro ndu-ozi ngu witi; mẹ̀

balì; mę manù; mę mee ono, i pfuru opfu iya ono. ¹⁶Qo ya bụ; g'anyi eje awataru ngu oshi, dukpoe ngu pho ree l'ubvu ubvu Lebanonu; sweshia ya esweshi kpoghaa ya eze-enyimu; je edobe iya le Jiopa, bu aka oo-du; li vuta iya lashia Jierusalemu.”

Ndu ogbo-ozì Sólomonu

(1Iphe 5:13-18)

¹⁷Tobudu iya bu; Sólomonu bya agua ndu lwaru alwalwa, bukota l'ali Izurelu ogu; mbu egube ono, nna iya, bu Dévidi guru phe ono. Mkpa-kọ iphe, ephe du buru ukporo unu ugbo iri le tete l'unu eno^a. ¹⁸O woru ukporo unu nemadzu ugbo esato l'unu iri l'ise^b dobe g'ephe buru ndu evu-je iphe; dobe ukporo unu nemadzu ugbo iri^c g'ephe buru ndu agbakposhi mkpuma l'ubvu ubvu ali ono; bya edobe unu tete g'ephe buru ndu-ishi, eleta enya l'ozì ono; k'ophu ephe a-nodu eme ge ndu ono je ozì ono.

Sólomonu akpu eze-ulo Chileke

(1Ndu 6:1-36)

3 ¹Tobudu iya bu; Sólomonu wata akpu eze-ulo Chipfu ono le Jierusalemu l'ubvu Moriya, bu aka ono, Chipfu byapfutajeru nna iya, bu Dévidi ono; mbu l'oma aka Onanu, bu onye Jiebusu echije balì, bu iya bu aka ono, Dévidi doberu g'a kpu ya ono. ²O buru l'abali k'ebo lonwa k'ebo l'ime apha k'eno e -shi teke o wataru aburu eze be o wataru iya akpukpu. ³Waa ge Sólomonu gude tua okpa-ulo ono, aa-kpuru Chileke ono baa: A -bya l'o-gba-le-mbu iphe, e shi egudeje atu iphe; be ogologo iya du ukporo nkwo-eka eto; uswekete iya du ukporo nkwo-eka. ⁴Nwulo, a kpuru; dupfube l'ataphu eze-ulo ono be ogologo iya du ukporo nkwo-eka. Ogologo eze-ulo ono be yele uswe iya ha enya nhamunha. Eli nwulo ono du ukporo nkwo-eka ishii. Lime iya be bu okpobe mkpola-ododo be a wukotaru iya. ⁵O gude oshi Sayipuros kwechishia igbulu ime eze-ulo ono; bya awukota iya mkpola-ododo, guru egugu; bya esengashia ya mpfu me gwogirigwo l'eli iya gude mee ya ona. ⁶O gude mkpuma, vugbaa oke aswa memaa ulo ono emema. Mkpola-ododo, o gude mee ulo ono be bu mkpola-ododo, shi l'ali Pavayimu. ⁷O wukota mkpola-ododo l'ulo ono l'ophu. O wukotaru iya l'oswebe; me lonu-ulo ono; me l'igbulu ulo ono; mekpoo mgbo iya; bya apyishia chierobu doo l'eli igbulu ono. ⁸O bya akputa mkpuru aka-kakota-adu-nsu. Ogologo ulo ono be o kpuru; yele uswekete iya buru iphe lanu. O kpuru ogologo iya; o du ukporo nkwo-eka; uswekete iya du ukporo nkwo-eka. O wukota iya okpobe mkpola-ododo, erwa iya du unu talentu l'ukporo talentu iri. ⁹Nggu

^a 2:17 Bu iya bu 153,600 le mbekee. ^b 2:18 Bu iya bu 70,000 le mbekee. ^c 2:18 Bu iya bu 3,600 le mbekee.

mkpola-ododo, e gude mee k'ulo ono be erwa iya du shekelu ukporo labo l'iri. O wukotakarupho mkpola-ododo l'ulo k'eli iya.

¹⁰Le mkpuru aka-kakota-adu-nsa be o kpuru chierobu labo akpukpu dobe; wukota iya mkpola-ododo. ¹¹Nku chierobu ono ephenebo be tukoru du ukporo nkwo-eka. Nku lanu be du nkwo-eka ise l'ogologo; nodu je asu-pfuru l'igbulu ulo ono; nanu ophuu du nkwo-eka ise; nodu je asu-pfuru le nku chierobu ophuu. ¹²Nku chierobu ono ophuu du nkwo-eka ise l'ogologo; nodu je asu-pfuru l'igbulu ulo ono; nanu ophuu du nkwo-eka ise; nodu je asu-pfuru le nku ke nanu ophuu. ¹³Chierobu ono be sashichaaru nku phe asashi; o du ukporo nkwo-eka. Ephe pfuru ghagbaa iphu le mkpuru ono gedegede. ¹⁴O gude oghu, du urwukpu-urwukpu; me oghu uswe-uswe; me oghu eke meeme; me okpobe ekwa-ochaa kwee ekwamgbochi; bya eseshia chierobu l'eli iya.

Itso, e meru l'oniyirubvu

(1Ndu 7:15-22)

¹⁵L'onu-ulo ono be o meru itso labo bvube. O duchaa ukporo nkwo-eka le nkwo-eka iri l'ise l'eli; bya emeta nchi-itso, eli iya du nkwo-eka ise tukobegbaa l'eli iya iche iche. ¹⁶O bya akpata iphe, du ge gwogirigwo yechaa le nchi-itso ono, du l'eli itso ono; bya akpa iphe, du g'itorokuma, du ukporo ise swobechaa le gwogirigwo ono. ¹⁷O bya akpobe itso ono ephenebo l'iphu eze-ulo ono. Nanu be o kpoberu l'uzo ndohali ulo ono; kpobe ophuu l'uzo isheli. Ophu o kpoberu l'uzo ndohali be o guberu Jiakinu; gube ophu no l'uzo isheli Bowazu.

Oru-ngweja, e meru l'oniyirubvu

(1Ndu 7:23-51)

4 ¹Tobudu iya bu; o bya egude oniyirubvu meta oru-ngweja, du ukporo nkwo-eka l'ogologo; uswekete iya du ukporo nkwo-eka; eli iya du nkwo-eka iri.

Iphe, e meru l'oniyirubvu dobe ge yeje mini

(1Ndu 7:23-26)

²Tobudu iya bu; Hiram bya adazee oniyirubvu gude kpata iphe, du mgburugburu, ee-yeje mini go doru chi ririri. Igburonu iya mgburugburu be du nkwo-eka iri. Go habe l'eli bu nkwo-eka ise. Mgburugburu iya du ukporo nkwo-eka le nkwo-eka iri. ³Le mkpula igburonu iya be a kpu-yaberu iphe, du goke-eswi uzi iri lenya nkwo-eka lanu; woru iya kpo giriri uzi labo. E meru iya; yeje mini ono, echi ririri ono rwagbabe. ⁴Iphe ono, eeyeje mini ono be a doberu l'eli oke-eswi iri l'eba, a kpuru l'oniyirubvu. Oke-eswi ono eto be a gharu iphu l'uzo isheli; ghaa eto iphu l'uzo enyanwu-ariba; ghaa eto iphu l'uzo ndohali; ghaa eto iphu l'uzo

enyanwu-awawa; ghakota phe ike ye l'uzo ime iya. ⁵Iphe ono, eeyeje mini ono be igbidigbi iya ha ge mpfupfumeka. Igburonu iya be o meru; o du g'igburonu okoro; mbu o duopho g'okoko ojimbvu. Mini, alaje iya nu be e-rwu iphe, du g'unu galonu ukporo eto l'iri l'ise.

⁶O mekwarupho eze gbamugbamu iri, ee-gudeje asa iphe. Ise be o suseru l'uzo ndohali; suse ise l'uzo isheli. O buru eze gbamugbamu ono be ephe asaje iphe, e gude mee ke ngweja-akpo-oku. Eze iphe pho, eeyeje mini pho buru ophu ndu-uke Chileke asaje onwophe.

⁷O bya egude mkpola-ododo meta iphe, aapfubeje oroku uzo iri do-be l'eze-ulo ono. O buru g'a suru g'e mee ya bu g'o meru iya. O woru ise do-be l'uzo ndohali; do-be ise l'uzo isheli. ⁸O mekwaapho teburu iri do-be l'eze-ulo ono. Ise be o doberu l'uzo ndohali; do-be ise l'uzo isheli. O gude mkpola-ododo mee gbamugbamu ukporo ise.

⁹O bya emeta oma-unuphu ke ndu-uke Chileke; me eze oma-unuphu; me mgbo, ee-yegbaa l'onu oma-unuphu ono. O wukota onyirubvu le mgbo iya. ¹⁰O pata eze iphe pho, eeyeje mini pho suse l'uzo ndohali; mbu l'uzo enyanwu-awawa ndohali ulo ono.

¹¹Iphe ozo, Huramu mefaru bu ite; me iphe, eegudeje ekpo ntụ; me gbamugbamu.

Mkpako iphe, Hiramu kpushiru do-be l'eze-ulo Chipfu
(1Ndu 7:40-51)

Tobudu iya bu; Huramu toko ozi ono, o jeru eze, bu Solomonu l'eze-ulo Chileke ono jebekota.

Owaa bu iphe, o kpushiru l'eze-ulo Chipfu ono: ¹²Itso labo; waa nchi-itso labo, gwocharu ke kokoroko, o tu-kobecharu l'eli itso labo ono; me iphe-akpakpa labo, o kparu gude memashia nchi-itso labo ono, gbaru yororo ono; ¹³me akpuru itorokuma, dukota unu lanu, o dopheru iphe, a kparu akpakpa ono mgburugburu. O doru iya giriri uzi labo le nchi-itso ono, gbaru yororo ono; mbu l'eli itso ono; ¹⁴me ogba-kperekpere; waa eze gbamugbamu, a dobechaaru iya l'eli; ¹⁵me iphe, eeyeje mini, echi ririri; me oke-eswi iri lebo, a doberu iphe ono l'eli; ¹⁶me ite; me iphe, eegudeje ekpo ntụ; waa oji; mewaro unwu ivu ozo, gbaru nu.

Iphemiphe, Huramu-Abi meshikotaru eze, bu Solomonu le k'eze-ulo Chipfu ono be bu onyirubvu, aphugbaa ke ngerengere be o gude mekota iya.

¹⁷Eze bya ezia g'a dazee onyirubvu ono gude kpushia iphe ono le phorokoto ali Jiodanu; mbu ali urwa, du le mgbaka Sukotu waa Zaretanu^d. ¹⁸Solomonu be meshiru iphemiphe ono o du igwerigwe k'ophu bu l'erwa onyirubvu, laru iya nu be a ta amakahadu go habe.

^d 4:17 O kwa iya pho bu Zereda.

¹⁹Sólomõnu meshikõtari ivu, dũ l'eze-ulo Chipfu ono, bu iya bu: Orungweja, e gude mkpõla-ododo mee; me teburu, eedobeje buredi, dũ nsõ l'iphu Chipfu; ²⁰me iphe, aapfubeje orõku, e meru l'õkpobe mkpõla-ododo; yele orõku, a pfubegbaaru iya g'o nwuje õku l'iphu eka-kakõta-adu-nsõ; egube ono, a suru g'õ du; ²¹me iphe, dũ g'okoko; me orõku; me iphe, eegudeje akpapyata iphe. Iphemiphe ono be e mekõtari l'õkpobe mkpõla-ododo; ²²me iphe, apaje oghu orõku; me gbamugbamu; me ago; me iphe, aaguje õku. E gudekõta õkpobe mkpõla-ododo mekõta iya; mekpoo mgbo eze-ulo ono, bu iya bu mgbo k'ime mkpuru eka-kakõta-adu-nsõ; me mgbo k'eze-ulo ono lonwiya.

5 ¹Noo ya; ozi, Sólomõnu ejekõta l'eze-ulo Chipfu ono bya abvukota. O bya ewobatakõta iphemiphe, Dévidi, bu nna iya shi dobe nsõ bya eworu dobe l'eka eedobeje eku l'eze-ulo Chipfu ono; mbu mkpõla-õchaa; me mkpõla-ododo; me ivu, dũ iche iche.

Aapabata okpoko Chipfu l'eze-ulo Chileke

(1Ndu 8:1-9)

²Tõbudu iya bu; Sólomõnu bya ekukõo ndu bu õgerenya ndu Ízurelu le Jierúsalem; mbu ndu-ishi l'ipfu l'ipfu; me ndu-ishi l'eny-unuphu ndu Ízurelu; k'õphu epe a-pafuta okpoko õgbandzu Chipfu l'úbvú Zayõnu, bu iya bu mkpukpu Dévidi. ³O -rwuepho teke epe aboje iphe l'onwa esaa; unwoke Ízurelu l'õphu dzukõta l'iphu eze.

⁴Ndu bu õgerenya ndu Ízurelu l'õphu dzukõ; ndu Lívayi pata okpoko ono. ⁵Epe pata okpoko ono; bya aphõta ulo-ekwa-ndzuko; gwetakõta iphe, bu ivu, dũ nsõ, dũ iya nu. O buru ndu-uke Chileke waa ndu Lívayi be vutaru iya nu. ⁶Eze, bu Sólomõnu me ikpoto ndu Ízurelu, epe l'iya dzukõberu l'eka ono tũko nõdu l'iphu okpoko ono; egbushi aturu me eswi. Epe gbushiru ikpoto anu, a taa tũkotadu õnu iya; teme õphu a taa gũtadu iya l'õgu.

⁷Noo ya; ndu-uke Chileke pata okpoko õgbandzu Chipfu õbu je edobe l'eka e metaru g'õ nõduje l'ime mkpuru eze-ulo ono, bu iya bu eka-kakõta-adu-nsõ; woru iya dobe le mkpula ñkũ chierobu. ⁸Chierobu ono be sashigbaaru ñkũ l'eli eka ono, okpoko Chipfu nõ ono; shi nno gbobuta okpoko ono; waa oshi, eegudeje apa iya. ⁹Oshi ono be dũ ogologo k'õphu bu l'aagbeje l'eka-du-nsõ, dũ l'iphu eka-kakõta-adu-nsõ ele enya l'ishishi iya g'o tsefutaru. Ole a ta agbejekwanu l'eka õzo hũma iya. Epe dukwaa l'eka ono byasũ ntanu-a. ¹⁰O tõ dudu iphe, dũ l'okpoko ono; gbahaa mkpuma labõ, dũ bachibachi, Mõsisu yeru iya l'úbvú Horõbu l'eka Chipfu ye ndu Ízurelu nõ gbaa ndzu g'ephe futaru l'alì l'jiputu ono-a.

Õdu-biribiri Chipfu

(1Ndu 8:10-11)

¹¹Tõbudu iya bu; ndu-uke Chileke bya eshi l'eka-du-nsõ wufuta. Ndu uke Chileke ono, bu ndu õphu nõ l'eka ono be dobehawaru onwophe nsõ

g'ephe hakota; ophu ephe akpaduru ishi k'ogbo ophu ephe yi. ¹²Asafu; me Hemanu; me Jiedutunu; me unwu phe; me abubu phe; mbu ogbo-ebvu ono, shi l'eri Lívayi ono l'ophu bya bya apfuru l'uzo enyanwu-awawa oru-ngweja ono. Ephe yekota uwe, e meru l'okpobe ekwa-ochaa; chiru ogelenda; me une; me ogumogu aku ebvu. Ndu uke Chileke, du ukporo ishii tuko tsoru phe egbu opu. ¹³Oda opu ono; waa olu ebvu ndu ono, agu ebvu ono tuko awukotaepho nanu. Ephe nodu agu ebvu ajaja; me ebvu ekele anu Chipfu. Ephe nodu agu ebvu ono egbu opu eye iya; aku ogelenda; mewaro ngwa-ebvu ozo eye iya. Olu phe nodu aha gengugengu l'eka ephe aguru Chipfu ebvu ajaja asuje:

“Chipfu bu onye oma;
n-yemobu iya
a-noje jasu l'ojejeje.”

Tobudu iya bu; urwukpu bya eji ulo ono ejiji; mbu ulo Chipfu ono. ¹⁴Urwukpu ono mee k'ophu bu le ndu-uke Chileke ono ta aduedu ike takebe eje ozi phe; kele odu-biribiri Chipfu byaru bya eji eze-ulo Chileke ono ejiji.

Opfu, Sólomonu pfuru (1Ndu 8:12-21)

6 ¹Tobudu iya bu; Sólomonu su: “Chipfu suru l'oo l'urwukpu, gbahuru ke tsukiribaa be ya e-buru. ²Nta-a be mu kpwaru ngu eze-ulo, paru eka apaa, bu eka ii-buru jasu le tuutuutuu le mijimiimii.”

³Ndu Izurelu ono, dzukoberu nu ono pfuru l'eka ono; Sólomonu bya aghachiru phe iphu; goru onu-oma nu phe; ⁴su phe: “G'ajaja buru ke Chipfu, bu Chileke ke Izurelu; mbu onye ono, gude onu iya kwee Dévidi, bu nna mu ukwe; bya egudewaa eka iya meebekota iya. Kele o pfuru su: ⁵E-shi mboku, mu dufutaru ndibe mu l'alí Ijiputu be o to dudu mkpukpu, mu hotaru l'ipfu Izurelu l'ophu g'o buru eka aa-kpuru mu ulo; g'epha mu reje ire l'eka ono; teme ophu o dudu onye mu hotaru g'o buru onye-ishi ndibe mu, bu ndu Izurelu. ⁶Ole nta-a be mu hotawaru Jierúsalemu g'o buru eka epha mu e-reje ire; teme mu hotawa Dévidi g'o buru onye-ishi ndibe mu ono, bu ndu Izurelu.”

⁷“Nna mu, bu Dévidi be shikpo dobesu le ya a-kpuru Chipfu, bu Chileke ke Izurelu eze-ulo. ⁸Obenu le Chipfu suru nna mu, bu Dévidi: Eshi ophu i vu iya l'obu g'i kpuru mu eze-ulo be o dukwa-a ree l'o du ngu l'obu. ⁹Ole-a; o to budu gubedua be a-kpu ulo obu. Onye a-kpu iya nu bu nwa ngu, i nwuru anwunwu. Oo yebedua be a-kpuru mu eze-ulo.

¹⁰“Nta be Chipfu mekotawaru iphe o kweru ukwe iya; kele mu futawaru bya anochia enya nna mu, bu Dévidi; mu noduwaa l'aba-eze ndu Izurelu egube ono, Chipfu kweru ukwe iya; teme mu bya akpuwa eze-ulo Chipfu, bu Chileke ke Izurelu ono. ¹¹O buru l'eka ono be mu doberu

okpoko Chipfu; mbụ okpoko ono, e yeru ẹkwo ọgbandzu ono, Chipfu ẖe ndu Ízurelu gbaru ono.”

Sólomọnu epfu anụ Chileke

(1Ndu 8:22-53)

¹²Tọbudu iya bụ; Sólomọnu pfuru l'iphu ọru-ngweja Chipfu; l'iphu edzudzu-ọha ndu Ízurelu ono; chilia ẹka iya labọ imeli. ¹³Sólomọnu bẹ gude onyirubvu meta ẹka aapfu-kojeru apfu-koru; ogologo iya dū nkwo-ẹka ise; ọsa iya dū nkwo-ẹka ise; eli iya dū nkwo-ẹka ẹto. Ọ bụru ẹka o doberu iya bụ l'oma-unuphu ono; pfu-koru l'eli iya. O gbushi ikpere l'atati-phu edzudzu-ọha Ízurelu ono; bya achị-lia ẹka imeli; ¹⁴pfuahaa sụ: “Gùbe Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu; ọ tọ dudu Chileke ọzo, dūbaa gẹ gùbedua l'imigwe waa l'eliphe; mbụ gùbe onye edobeje ọgbandzu, unu lẹ ndibe ngu gbaru; bya egoshije l'i yeru ndu-ozì ngu obu; mbụ ndu gude obu phẹ g'ọ ha etso ụzo ngu. ¹⁵Gùbe onye ono, meẹbekotaru ukwe, i kweru onye-ozì ngu ono, bụ nna mu Dévidi. I gude ọnu ngu kwee ya ukwe; bya egude ẹka ngu meẹbekota iya egube ọ dū ntañ-a.

¹⁶“Gùbe Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu; nta-a bụ g'i mefuna ukwe-iphe ọphu, i kweru onye-ozì ngu ono, bụ nna mu Dévidi; mbụ ono, i kweru iya sụ: ‘Ọ tọ dudu iphe, bya l'e-me g'unwu ngu nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízurelu; m'ọ bụru-a l'unwu ngu ọbu bẹ a-kwabẹru onwophẹ ẹnya; meje ekemu mu; egube ono, i shi emeje iya ono.’ ¹⁷Jiko Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu; g'opfu, i pfuru yeru onye-ozì ngu, bụ nna mu Dévidi vukotakwa.

¹⁸“Obenu; ?Chileke ẖe nemadzụ mmanụ e-bukotaru l'eliphe-a k'eviya tọo? Sụ-a; igwe; mbụ igwe ọphu kakọta l'eli ta asudu ngu anodu; ?bụ-chia eze-ulo ọwa-a, mu kpuru-a bẹ l'asuchiaru ngu nù? ¹⁹Ole-a; numanu epfupfu, onye-ozì ngu epfu anụ ngu; mẹ arworo, ọoro ngu. Gùbe Chipfu, bụ Chileke mu; ngabenu nchị lẹ mkpu, onye-ozì ngu echiku ngu; waa epfupfu, ọ nọ l'iphu ngu epfu anụ ngu. ²⁰Mbụ; g'ẹnya ngu dujenu l'eze-ulo-a eswe l'enyashi. Mbụ ẹka-a ì sùru l'ii-buru-a; k'ọphu bụ teke mube onye-ozì ngu gharu iphu l'eze-ulo-a pfuru nù ngu; l'ì ngabẹru mu nchị. ²¹Ngabẹnu nchị l'arworo, onye-ozì ngu; mẹ ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu arwo ngu; lẹ teke ẹphe gharu iphu l'ẹka-a epfu anụ ngu. Shikwa l'imigwe, bụ ẹka i bu ebubu numa iya. Teke ì nūmaru iya; gụkwaaru phẹ nvu l'iphe-ẹji phẹ.

²²“Ọ -bùru l'ọ nweru onye mesweru ibe iya; a nodu ele ẹnya g'onye ọbu ria nte; onye ono -bya l'ọru-ngweja ngu, nọ l'eze-ulo-a; bya eria nte ọbu; ²³shikwa l'imigwe numa iya; l'i mee iphe, gbaru ngu nù. Kpee ndu-ozì ngu ono ikpe l'onwongu. Onye ọphu ikpe nmaru; nmaa ya ikpe; tų-kobe iya iphe, o metaru l'ishi. Onye ọphu iswi dū mma; haaru iya enge; meeru iya iphe, gbaru iya nù lẹ k'apfubekoto iya.

²⁴“Ọ -bùru l'ohogu lwu-kperu ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu; kẹle ẹphe mesweru ngu; ẹphe -bya aghaa umere lwapfuta ngu; bya ekuahaa ẹpha ngu;

nòdu l'eze-ùlo-a pfuru nù ngu; rwòo ngu; ²⁵shikwa l'imigwe nùma iya; l'ì gvaru ndibe ngu ono, bù ndu Ízùrèlu nvù l'iphe-èji phè ono. L'ì bya edu-phuta phè azù l'alì ono, i nùru nna phè ono.

²⁶“Teke ọ bù l'ìgwe buru mini; mini dzebuhu; kẹle ọọ l'ephe meru iphe-èji; ephe byakwanù aghaa iphu l'ùzo ẹka-a pfuru nù ngu; kuahaa epha ngu; bya agbakùta iphe-èji phè ono azù; kẹle i mewaru ephe jee iphe-ẹhu-ka; ²⁷shikwa l'imigwe nùma iya; gvaru ndu-ozì ngu ono, bù ndu Ízùrèlu nvù l'iphe-èji ono. L'ì zia phè ụzo, pfuru ọto, ephe a-nòdu eshi. L'ì mee g'ìgwe dzeje mini l'alì ono, ì nùru ndibe ngu ọ buru okiphe phè ono.

²⁸“Ọ -buru l'ọọ ẹgu-ememe byaru l'alì-a; ọzoo èjo iphe-ememe; m'ọbu iphe, emebyishije nri, a kọru l'opfu; ọzoo ọphu emeje g'ọ tsù a evu; ọzoo igube; m'ọbu ntaka, atakashije iphe; ọzoo l'ọọ ọhogu phè byaru ekepheta phè lẹ mkpukpu, dù l'alì phè; mbù o betakpọru ọ buru èjo iphe-ememe gunu; ọzoo iphe-ememe, dù ìdu-agma bẹ byaru nù; ²⁹o -nwekpọru onye machìru ẹka iya l'ùzo ụlo-a pfuru nù ngu; ọzoo l'ọọ ndibe ngu, bù ndu Ízùrèlu l'ophu bẹ pfuru nù ngu; bya arwọo ngu; kẹle ọọ onyenonu maru g'iphe-ẹhuka ono atsu-beru iya l'ẹhu l'obu iya; ³⁰shikwa l'imigwe, bù ẹka i bu ebubu nùma iya. Gukwaarù phè nvù; mee iphe, gbaru ngu nù; l'ì meeru onyenonu g'iphe, oome gbaru; eshi ọphu ì maru obu onyemonye. Noo kẹle ọọ gùbedua kpoloko bẹ maru obu unwu-eliphe l'ophu; ³¹k'ọphu ephe a-nòdu atsu ngu ebvu mbọku-mbọku; jeye g'ephe a-nọ-bekpọru l'alì-a, ì nùru nna anyi phè-a.

³²“A bya l'onye bù onye ọhozo; mbù onye ta abùdu onye Ízùrèlu, bù ndibe ngu; mbù onye ono, gude kẹ epha ngu; waa k'ọkpehu, dù ngu nù; waa k'iphe, dù biribiri, ìinoduje emegbabẹ; shi l'ẹka dù ẹnya bya. Teke onye ọbu byaru bya aghaa iphu l'eze-ùlo-a; pfuru nù ngu; ³³shikwa l'imigwe, bù ẹka i bu ebubu; nùma iya; meeru onye ọhozo ono iphemiphe, o gude araku ngu; k'ọphu ndu mgboko l'ophu a-madzuru epha ngu; shi nno atsu ngu ebvu gẹ ndibe ngu, bù ndu Ízùrèlu atsu ngu. Tẹme ephe amakwarupho l'eze-ùlo-a, mu kpuru-a bẹ bù epha ngu bẹ e gude kpua ya.

³⁴“Ọ -buru lẹ ndu nkengu jeru etso ndu ọhogu phè ọgu l'ẹka bukpo ẹka i ziru phè; ephe -ghawaa iphu lẹ mkpukpu-a, ì hotaru-a; mẹ l'eze-ùlo-a, mu kpuru ngu-a pfuru nù gùbe Chipfu; ³⁵nòdukwa l'imigwe nùma epfufu, ephe pfuru nù ngu; mẹ arwọwo, ephe rwọru ngu; bya agbataru phè.

³⁶“Teke ọ bù l'ọọ iphe-èji bẹ ephe meru ngu; kẹle ọ tọ dùdu onye te emejedu iphe-èji; ẹhu ghuahaa ngu egu; i woru phè ye ndu ọhogu l'ẹka; k'ọphu bù ọhogu kpuru phè lẹ ndzù lashia l'ẹka dù ẹnya; ọzoo ẹka dù ntse; ³⁷ephe -nòdu l'alì ono, a kpuru phè lẹ ndzù laa ono; egomunggo lwa phè azù; izimanù lwa phè azù; ephe nòdu l'alì ndu ono, kpuru phè lẹ ndzù ono rwọo ngu sù l'ephe mewaru iphe-èji; bya emewaa iphe, ta apfuduru-oto; mewaa èjo-ememe; ³⁸mbù; ọ -buru l'ephe nọ l'alì ono, a kpuru phè lẹ

ndzụ laa ono gude obu phẹ g'ọ ha; mẹ ndzụ phẹ g'ọ ha lwapfuta ngu ọzo; ẹphe gha iphu l'alì-a, bụ alì, ì nuru nna phẹ-a; mbụ ẹ mkpukpu-a, ì họtaru-a; mẹ ẹze-ulo-a, mu kpuru ngu-a; pfuru nụ ngu; ³⁹shikwa l'imigwe, bụ ẹka ì bu ebubu numa epfufu, ẹphe pfuru nụ ngu; mẹ arworwo, ẹphe rworu ngu; gbaaru phẹ mkpu. Lì gvaru ndibe ngu ono, mesweru ngu nù ono nvụ.

⁴⁰“Jiko Chileke mu; g'ẹnya ngu dụnenu l'epfufu, a nọ l'ẹka-a epfu anụ ngu; l'ingabejekwa iya phọ nchi.

⁴¹“Nta bukwa g'ì gbalihu gube Chipfu, bụ Chileke; jeshia l'okpoku ngu.

“Gbalihu gụ l'okpoko ngu
ono, egoshi l'ì bụ onye
okpehu dụ ono.

Gube Chipfu, bụ Chileke;
gẹ ndu-uke nkengu
bukwaru ndu ee-ye
ndzota egube eeyeje
uwe-a.

Gẹ ndu duru ngu nsọ tekwa
eswa l'iphe, dụ ree,
iimeru phẹ.

⁴² Jiko Chipfu, bụ Chileke;
ta ajikakwa onye-ozì ngu
ono, ì họtaru bya emee
ya ọ buru eze ono.

Nyatakwa n-yemobu ono,
ì yeru Dévidi,
bụ onye-ozì ngu ono.”

7 ¹Sólomonu pfughechaephọ nù Chileke; oku shi l'imigwe buru ke phaa bya ekekota ngweja-akpo-oku; mẹ ngweja ozo, e gweru. Odu-biribiri Chipfu bya eji ulo ono ejiji. ²Ophu ndu-uke Chileke adudu ike bahu l'ime ulo Chipfu ono; kele odu-biribiri Chipfu jiru iya ejiji. ³Ndu Izurelu humaephọ oku ono g'o nwuru; bya ahuma g'odu-biribiri Chipfu ono nọ l'eli ulo ono; ẹphe phozeta kpubegbaa iphu l'alì l'eli ẹka e gude mkpuma kpulì-ia akpu-li; ẹphe baaharu Chipfu eja ekele iya ekele asuje:

“Chipfu bụ onye oma;
n-yemobu iya anoje
jasu l'ojejeje.”

Eeye Eze-ulo Chipfu l'ẹka Chileke

(1Ndu 8:62-66)

⁴Tobudu iya bụ; eze yele ndu Izurelu l'ophu tuko gwee ngweja l'iphu Chipfu. ⁵Anu, eze, bụ Sólomonu gburu gude gwee ngweja be dụ ukporo

unu eswi ugbo labo l'unu iri l'ise;^e me ukporo unu aturu ugbo iri l'ise.^f Oo ya bu; eze ye ndu Izurelu ono g'ephe ha tugba woru eze-ulo ono ye Chipfu l'eka. ⁶Ndu uke Chileke toko pfuru l'onodu phe. Nokwapho ge ndu Lívayi pfuru le nkephe; gude ngwa ebvu Chipfu; mbu ono, eze, bu Dévidi meru dobe g'e gude guje ebvu ekele nu Chipfu, bu iya bu ngwa ebvu ono, o shi egudeje agu ebvu ekele asuje: "N-yemobu iya anoje jasú l'ojejeje." Ndu uke Chileke ono nodu ghaaru ndu Lívayi iphu egbu opu; ndu Izurelu l'ophu pfugbaaru apfuru.

⁷Sólomonu dobe echilabo oma-unuphu ono, no l'ataphu ulo Chipfu ono nsó. O buru l'eka ono be o no gwee ngweja-akpo-oku; me eba-anu, e gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo kele oru-ngweja, e gude onyirubvu mee, no l'iphu Chipfu be ha nwanshi; k'ophu bu le ngweja-akpo-oku; me ngweja-nri; me eba-anu, e gude gwee ngweja-ehu-guu ono taa alakotadu iya.

⁸Oo ya bu; Sólomonu me ndu Izurelu g'ephe ha, bu ndu ephe l'iya no l'eka ono; mbu ikpoto oha, shi le mkpukpu Lebo-Hamatu; je akpaa le nggele Ijiputu, bu ndu tukoru nodu teke ono; bojo Obo-iphe ono abali esaa. ⁹O be le mboku k'esato; ephe noo ndzuko, gbaru iche; noo kele ephe meru k'edobe oru-ngweja ono nsó ujiku esaa; bojo obo-iphe ujiku esaa. ¹⁰O be le mboku, onwa esaa du l'ukporo abali l'abali eto; o gbasaa ndu ono g'ephe lashia ibe phe. Ephe gude ehú-utso lashia; me obu-utso le k'iphe-oma, Chileke meru Dévidi; me Sólomonu; me ndibe iya, bu ndu Izurelu.

Chipfu epfu eyeru Sólomonu

(1Ndu 9:1-9)

¹¹Oo ya bu; Sólomonu kpú-tsechaepho eze-ulo Chipfu obu; me ulo nkiya; mbu toko iphemiphe, o tüberu k'ememe l'eze-ulo Chipfu ono; me l'ulo nkiya mekota; ¹²Chipfu byapfuta iya l'enyasi bya asu iya: "Mu numawaru epfupfu, i pfuru nu mu; bya ahotawa eka-a go buru eka aano duje egweru mu ngweja. ¹³O -buru le mu guchiru igwe; k'ophu bu lo to dzeduru mini; ozoo le mu turu igube ekemu go toko iphe, du l'ali ono tapyashia; ozoo le mu ziru ejo iphe-ememe go bya l'echilabo ndibe mu; ¹⁴o -buru le ndibe mu ono, bu ndu eeku epha ala l'epha mu ono; wozetaru onwophe ali; pfuru nu mu; chojo ataphu mu; bya adakobe haa ejo-eme-me, ephe eme; be mu e-shikwa l'imigwe numa epfupfu, ephe epfu anu mu; guaru phe nu l'iphe-eji phe; mee g'ali phe du iche. ¹⁵Nta-a be enya mu; me nchi mu a-duje l'epfupfu, eepfu anu mu l'eka-a. ¹⁶Mu hotawaru eze-ulo-a; bya edobewa iya nsó; mewaa iya go buru eka epha mu a-nodu-je ere ire jasuru asuru. Enya mu; waa obu mu a-duje l'eka ono tekenteke.

^e 7:5 Bu iya bu 22,000 le mbekee. ^f 7:5 Bu iya bu 120,000 le mbekee.

17“*A* bya lẹ gùbedua; ọ -bùru l'ì tsoru ọzo mu ẹgube ono, nna ngu Dévidi tsoru iya ono; eme iphemiphe, mu tũru ngu l'ekemu; 18**b**ẹ mu e-me g'ònodu ngu l'aba-eze ndu Ízùrẹ̀lù ngũru angũru; ẹgube ono, mu lẹ nna ngu, bũ Dévidi gbaru iya lẹ ndzũ lẹ teke ono, mu sũru iya l'o to nwedu iphe, byaru e-me g'ũnwu iya nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízùrẹ̀lù.

19“*O*le-a; ọ -bùru l'ì nọnyaaru ọphu iitsoędu mu; gwọ̀be ekemu ono, mu tũru unu ono; mbũ je agwaahaa agwa abarũ phẹ ẹja; 20**b**ẹ mu a-vũkwa phẹ l'ọgbarabvu vũfu l'alì ono, mu nũru phẹ ono; mu amĩa ẹnya l'eze-ùlo-a, mu doberu nsọ g'ẹpha mu reje ire-a. Mu e-me iya g'ọ bũru iphe, ndiphe e-gude anma l'ejo ẹtu; waa iphe, aa-nọdu eme iphe ọchi. 21Eze-ùlo-a, ha imelimeli ẹgube-a bẹ a-bũru onye aghata iya nũ; ishi anyia ya ẹdzu; l'ọ kpọ-yiaru iya ukuvu sũ: ‘?Bũ gũnu meru g'ọ gude Chipfu mee alì-a; waa eze-ùlo-a ẹgube-a?’ 22Ndiphe epfua sũ: ‘Ọo kele ẹphe harũ Chipfu, bũ Chileke kẹ nna phẹ; mbũ onye ono, dufutaru phẹ l'alì l'ijiputu ono; gbẹ wọru obu phẹ kpọru yeru agwa; gwaahaa ya; abarũ iya ẹja. Noo iphe, meru g'ọ gude Chipfu wopfuta phẹ ẹgube ẹjo iphe-ẹhuka-a.’”

Iphe ọzo, Sólomọnu megbabẹru

(1*Ndu* 9:10-28)

8 1Noo ya; a nọephe ọkporo apha sũgba ishi, bũ iya bũ teke Sólomọnu gude kpua eze-ùlo Chipfu ono; yẹe ọlo nkiya; 2ọ tũko mkpũkpu, Hiramũ nũru iya kpũkwashia; bya eworu ndu Ízùrẹ̀lù yekọta iya g'ẹphe bugbaaru iya.

3Sólomọnu bya ẹje ọgu lẹ mkpũkpu Hamatu-Zoba; je alwũta iya. 4Ọ kpua mkpũkpu Tadũmo l'echięgu; bya akpũshia mkpũkpu, aakwakọbeje iphe lẹ mgboru Hamatu. 5Ọ kpũkwaa mkpũkpu Bẹtu-Horonu k'imeli; mẹ ọphu nọ l'ọzo alì; kpua ya; o shihugbaa ike. O gude igbulọ kpũ-pheta iya; bya eyee ya ọguzo; mẹ mgborígwè, e gude aswọ-chi iya aswọ-chi; 6bya akpua mkpũkpu Balatu; kpũshia mkpũkpu, ọkwakobeje iphe; mẹ mkpũkpu, ee-dobeje ọgbo-inya iya; mẹ ọphu ndu agbaru iya inya a-nọduje. Sólomọnu tũkoru iphemiphe, dũ iya g'ọ kpua ya lẹ Jierúsalemu kpũkota; mẹ l'úbvũ úbvũ Lébanonu; mẹkpoo l'alì-eze, nọkota iya l'ẹka l'ọphu.

7A bya lẹ ndu ọphu phọduru nũ lẹ ndu Hetu; mẹ ndu Amọru; mẹ ndu Pérezu; mẹ ndu Hevu; mẹ ndu Jiebusu; mbũ ndu ono, ta abũdu ndu Ízùrẹ̀lù ono; 8bẹ awa ndu ono, phọduru nũ l'alì ono; mbũ ndu ọphu ndu Ízùrẹ̀lù te egbushiduru; bẹ Sólomọnu meru g'ẹphe bũru ohu, ẹjeru iya ozi byasũ ntanũ-a. 9A bya lẹ ndu Ízùrẹ̀lù bẹ ọ tọ dũdu onye ọphu Sólomọnu meru ohu, ẹjeru iya ozi. ẹphebedua bẹ o meru ndu ojọgu iya; mẹ ndu-ishi ozi iya; mẹ ndu-ishi ọgbo-inya iya; mẹ ndu agbaru iya inya. 10Ọo ẹphe bũ ndu-ishi ozi Sólomọnu. ẹphe dũ ọkporo ọmadzu iri l'ẹbo l'ọmadzu iri bũru ndu-ishi l'ọzi ono.

11Sólomọnu bya eshi lẹ mkpũkpu Dévidi dufuta nwada Fero phọ bya edobe l'ọlo ono, ọ kpuru iya ono; kele Sólomọnu bẹ sũru lẹ nyee ya tee

budu l'ulo Dévidi, bu eze ndu Ízurelu; noo kele iphe, bu eka okpoko Chipfu bahugbaaru be dukota nsò.

¹²Sólomõnu bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku l'eli oru-ngweja Chipfu, o kpuru l'ataphu eze-ulo ono. ¹³Ngweja ono be oogweje egube o gbaru g'e gweje iya mboku-mboku; mbu egube ekemu Mõsisu pfuru g'e gweje iya leswe-atuta-unme; me lonwa ophuu; me l'obo-iphe eto, aabojje aphagapha ono: bu iya bu Obo-Buredi, ekoduru ekoko; me Obo-Idzu; me Obo-Mkpõ. ¹⁴O tsoru egube ono, nna iya Dévidi toru okpa iya gude hoo ogbo ndu-uke Chileke dobe phe l'ozì, ephe a-nodu eje; me ogbo ke ndu Lívayi g'ephe bujeru ishi l'agu ebvu ajaja; me g'ephe yejeru ndu-uke Chileke eka l'ozì egube o gbaru le mboku-mboku; o gbaa ogbo ndu nche dobegbaa phe l'oguzo g'ephe chee nche; kele oo egube ono be Dévidi, bu onye ke Chileke turu iya l'ekemu. ¹⁵Ophu o dudu iphe, eze turu ekemu iya doberu ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi g'ephe meje, duru ophu ephe haru ememe; je akpaa le k'eka aakwakobejgba eku.

¹⁶Noo ya; ozi Sólomõnu ono buru iphe, e jekotaerupho e -shi le mboku, a turu okpa eze-ulo Chipfu ono jasuru a kpu-tsee ya. O buru iya bu l'aakpu-ghe ulo Chipfu ono.

¹⁷Tobudu iya bu; Sólomõnu bya atugba jeshia Eziyonu-Geba; me Elatu ophu du l'alì Edomu l'aguga eze-enyimu. ¹⁸Hiramu ye ndu nkiya, bu ndu mahawaru eze-enyimu ono; ephe pataru Sólomõnu ugbo-mini. Ephe le ndu ke Sólomõnu tuko jeshia alì Ofi; bya eshi l'eka ono wolata mkpola-ododo, erwa iya du unu talentu l'ukporo talentu labo le talentu iri bya akuberu eze, bu Sólomõnu.

Eze-nwanyì ndu Sheba akpafuta Sólomõnu

(1Ndu 10:1-13)

9 ¹Tobudu iya bu; eze-nwanyì ndu Sheba bya anuma údù Sólomõnu; o byatashia Jierusalemu g'o gude aji, shihuru ike dalee ya. O chiru ikpoto nemadzu; me inya-kamelu, vugbaa manu, eshigbaa kwekwee-kwee; waa igwerigwe mkpola-ododo; me mkpuma, vugbaa oke aswa. O byapfuta Sólomõnu; bya atuko iphemiphe, o riru k'epfufu pfukotaru iya. ²Sólomõnu yekotaru iya onu ree l'aji, o jikotaru iya. Mbu l'o to dudu aji, o jiru Sólomõnu, o madu yeru iya onu ree. ³Eze-nwanyì ndu Sheba ono bya ahuma egube mmamiphe, Sólomõnu nweru; waa egube ulo, o kpuru; ⁴me egube nri, oorije; me udu oshi, ndu-ozì iya anoduje anoo; me ge ndu-ozì iya gude eje ozi; waa egube uwe, ephe eye l'ehu; me ndu etsujeru iya onu le mee; me egube uwe, ephe eye l'ehu; mekpoo ngweja-akpo-oku, oogweje l'ulo Chipfu. O bya ahumakotachaa iphemiphe ono; o tufu iya ehu.

⁵O bya asu eze: "Ako, mu no l'alì anyi numa k'iphe, i meshiru; me ke mmamiphe ngu be bukota eviya. ⁶Mu te eshidu kweta l'ako ono be bu eviya; jasu ge mu byaru nta-a bya egude enya mu humakota iya-a. Lenu;

gę kę mmamiphe ngu ono gude habe shii bę a ta kojahaduru mu ębo; noo kęle i dakiri g'aturu ęnu ngu. ⁷Oo ępho lę ndibe ngu bę iphe kweru! Iphe kweru ndu-ozu ngu pęę, bę ndu anęduje l'iphu ngu mkpęrumkpuru anęma opfu mmamiphe, iipfu! ⁸G'ajaja bęru kę Chipfu, bę Chileke ngu; bę onye ono, i dę ree; o woru ngu dobe l'aba-eze iya g'i bęru eze l'iswi ęhu iya. Oo kęle Chileke ngu yeru ndu İzurelu obu ojejoje meru g'o gude; o mee ngu eze pęę; k'ophu i-ęnu ekpe ikpe, pęuru nhamęnha; meje iphe, pęuru ęto.”

⁹Tębudu iya bę; eze-nwanyi ono bya eworu mkpęla-ododo, ęrwa iya dę ękporo talęntu ishii nę eze; bya anę iya manę, parę ęka apaa, eshi kweękweekwee; waa mkpuma, vugbaa oke aswa. Manę ono, eze-nwanyi ndu Sheba nęru eze, bę Sólomęnu ono parę ęka shii; k'ophu bę l'ę tę dędu manę, a nęjebaaru iya habe g'onoya.

¹⁰Tęme ndu kę Hiram; mę ndu kę Sólomęnu, bę ndu ono, evutaję mkpęla-ododo l'alę Ofi ono bę evutajękwapho oshi alugumu; mę mkpuma, vugbaa oke aswa. ¹¹O bęru oshi alugumu ono bę eze gude meta ęka aazoję ękpa enyihu ęlo Chipfu ono; mę k'ęlo ibe eze; bya egudekwa iya pęo mee une; waa ogumogu, ndu ebvu egudeje agę ebvu. Oshi alugumu, ha ęgube ono bę a ta ahęmajebaeduru l'alę Jiuda.

¹²Eze, bę Sólomęnu bya anękota eze-nwanyi ndu Sheba ono iphemiphe, dę iya ree, o sęru g'o nę iya; a -gęfukwa ęphu eze-nwanyi ono nęru eze lonwiya. Oo ya bę; eze-nwanyi ono yęle ndu-ozu iya dakębe lashia alę pęę.

Ęku Sólomęnu (1Ndu 10:14-25)

¹³Mkpęla-ododo, eevulatajęru Sólomęnu aphagapha bę ęrwa iya adęje ęnu talęntu; l'ękporo talęntu iri l'ęto lę talęntu ishii; ¹⁴a -gęfukwa iphe, eshije l'ęka ndu nęo, ęphe agba ha nwanshii mę l'ęka ndu agba eze nęo. Mkpęla-ododo; waa mkpęla-ęchaa bę eeshijękwapho l'ęka ndu eze ndu Arabu; mę l'ęka ndu ęchi-ęha alę ono evulataru Sólomęnu.

¹⁵Eze, bę Sólomęnu gude mkpęla-ododo, e tsusaru ęsa meta iphe, eegudeje egbobuta onwonye, hagbaa galagala; ęzo ękporo iri. Mkpęla-ododo, larę lę nanę bę dęchaa ęnu shękelu; lę shękelu ękporo iri. ¹⁶O gudekwapho mkpęla-ododo, e tsusaru ęsa meta iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye kę nshii; ęzo ękporo iri l'ise. Mkpęla-ododo, larę lę nanę iya bę ękporo shękelu iri l'ise. Ęka eze doberu iya bę l'ęlo ono, e gude oshi, shi l'ęswa, nę l'ębvų ębvų Lębanęnu kępa ono.

¹⁷Nokwapho g'ęze gude eze-enyi meta aba-eze, ha shii; bya awęko-ta iya ękpobe mkpęla-ododo l'eli. ¹⁸Aba-eze ono bę bę ntękpa ishii; bya enweru okposhi, e meru lę mkpęla-ododo ye iya g'a tukobeje ękpa. E meru iya ęka aatukobeje ęka ibeķębo; kępa oduma labo pęu-kubecha iphe

ono, aatukobeje ẹka ono ẹphenebo. ¹⁹A kpuru oduma iri l'ẹbo p̄fube l'eli ntọkpa ishii ono. Ọ p̄fugbaaru l'ibe lanu; waa l'ẹka ibe iya ọphuu. Ọ tọ dudu aba-eze ọzo, e mejewaru ọ du ẹgube ono. ²⁰Iphe, eze egudeje angu iphe-angungu bu mkpola-ododo be e gude mekota iya. Ivu, dukota l'ulo ono, e gude oshi, shi loswa ubvu ubvu Lebanonu mee ono be bu okpobe mkpola-ododo be a wukotaru iya. Ọ tọ dudu iphe ono, duru ophu e meru le mkpola-ochaa; noo kele ọ tọ dudu iphe, a guberu mkpola-ochaa le teke Solomonu bu eze. ²¹Eze nwegbaaru ugbo-mini, e gude agbaru iya ngho. Ugbo-mini ono be ẹphe le ndu-ozu Hiram uakoje swiru. Ọ buru ugbo lanu l'ime apha eto be ugbo-mini ono alwaje; vulata mkpola-ododo; me mkpola-ochaa; me eze-enyi; me adaka; me enwe.

²²Ọ buru eze, bu Solomonu be kakota enweru ẹku; buru iya kakota enweru mmamiphe l'iphe, bu ndu eze ndu mgboko l'ophu. ²³Ndu eze ndu mgboko l'ophu nodu abyajẹ l'iphu Solomonu g'ẹphe numa opfu mmamiphe, Chileke nuru iya. ²⁴Aphagapha abujeru: onye -byatashia; lo gude iphe bya anu iya; mbu iphe, e meru le mkpola-ochaa; me ophu e meru le mkpola-ododo; me uwe mgbalanu; me ngwogu; me manu, eshi kwekweekwee; me inya; mekpoo inya-mulu. Iphe, aanuje iya be apaje ẹka apaa.

²⁵Solomonu be nweru ẹka oodobeje inya; me ugbo-inya. Ẹka ono be du unu iri. O nwekwarupho ndu agba l'inya ukporo unu l'unu iri. O nweru ndu ophu eze doberu le mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ophu le Jierusalemu swibe onwiya. ²⁶Ọ buru iya bu ishi iphe, bu ndu eze; e -shi l'enyimu Yufuretisu je akpaa l'alẹ ndu Filisitayinu; je akpaa l'oke alẹ ndu Ijiputu. ²⁷Eze meru; mkpola-ochaa kuru ge mkpuma le Jierusalemu; bya emee g'oshi sida dzuru ekameka g'oshi sikamo, tuko alẹ okpa ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba sweta. ²⁸A nodu eshije l'alẹ Ijiputu mewaro alẹ ndu ozo anmataru Solomonu inya.

Anwuhu Solomonu

(1Ndu 10:28)

²⁹Iphe ozo, Solomonu megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka o jeberu; be e dekotaru lekwo, Netanu, bu onye mpfuchiru Chileke; me lekwo mpfuchiru Ahayijia, bu onye Shilo; me lekwo ophulenia Ido, bu onye aphuje ophulenia; mbu ophulenia, o phuru le k'ehu Jierobowamu nwa Nebatu. ³⁰Solomonu be no le Jierusalemu buru eze ndu Izurelu ukporo apha labo. ³¹Tobudu iya bu o nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya le mkpukpu Devidi, bu nna iya. Nwa iya nwoke, bu Rehobowamu buru eze nochia enya iya.

Ndu Izurelu Ekwefuru Rehobowamu ike

(1Ndu 12:1-20)

10 ¹Tobudu iya bu; Rehobowamu tugbua jeshia Shekemu; kele ndu Izurelu l'ophu wuwaru jeshia l'eka ono g'ẹphe mee ya eze. ²Teke

ono bẹ Jierobowamu nwa Nebatu nọkwadu lẹ Ijiputu, bụ ẹka ono, ọ gbaru lashia teke ono, ọogbaru eze, bụ Sólomonu ọso ono. Ọ numa kẹ Reho-bówamu ono; o shi lẹ Ijiputu lwatashia. ³Ọo ya bụ; e zia g'e je ekua ya. Jierobowamu yẹle ndu Ízurelu g'ẹphe ha bya awu-pfu Rehobówamu je asụ iya: ⁴“Nna ngu boru anyi ivu, anyi ẹrwa. Ọ -buru l'ii-me g'ozì aphu ono, nna ngu shi kpabẹ anyi; mẹ ivu ono, o boru anyi ono ka alwa alì; bẹ anyi a-nọdukwa-a ejeru ngu ozi.”

⁵Rehobówamu sụ phe: “Unu lashia je anọo ujiku ẹto; g'unu alwaphutawarọ azu.” Ọo ya bụ; ẹphe wukashihu.

⁶Tobudu iya bụ; eze, bụ Rehobówamu jeshia akpata ishi l'ẹka ndu bụ ọgerenya ono, shi ejeru nna iya, bụ Sólomonu ozi lẹ teke ọ nọ ndzụ ono. Ọ jia phe sụ: “?Denu g'unu sụru gẹ mu yeeru ndu-a ọnu?”

⁷Ẹphe sụ iya: “Ọ -buru l'ii-nọdu emeru ndu-a iphe-oma; emeru phe ree; bya epfuru phe opfu oma; bẹ ẹphe a-bukwaru ndu-ozì ngu jasuru asuru.”

⁸Obenu lẹ Rehobówamu bẹ jikaru idzu ono, ndu bụ ọgerenya chitaru iya ono. O jepfushia unwokorobyia, bụ ndu ẹphe l'iya tukoru tsee, ejeru iya ozi; gẹ ya kpata phe ishi iphe. ⁹Ọ jia phe sụ: “?Denu g'unubedua sụru gẹ mu yeeru phe ọnu? ?Bụ gunu bẹ anyi e-pfuru ndu-a, sụru gẹ mu mee g'ivu, nna mu boru phe ka alwa alì-a?”

¹⁰Unwokorobyia ono, bụ unwu ogbo iya ono sụ iya: “Iphe, ii-pfuru ndu ono, sụru ngu lẹ nna ngu boru phe ivu, anyi ẹrwa ono; l'ọo g'i mee ya g'ọ ka alwa alì ono bụ lẹ-a: mkpushi-ẹka ọtsutso ngu bẹ kakwa upfu nna ngu igbi. ¹¹L'eshi ọphu nna ngu boru phe ivu, anyi ẹrwa bẹ ii-me g'ọ kaba anyi ẹrwa. Eshi ọphu ọ bụ ẹchachi bẹ nna ngu shi echije phe bẹ ii-gbaahaa phe akpi.”

¹²Ọo ya bụ; o -rwuepho lẹ mbọku k'ẹto ono; Jierobowamu yẹle ndu Ízurelu l'ophu wu-pfuta eze, bụ Rehobówamu ọzo; egube ono, o pfuru phe g'ẹphe bya lẹ mbọku k'ẹto ono. ¹³Eze, bụ Rehobówamu jika idzu, ndu bụ ọgerenya phọ chikoshiru iya; eyeeru phe ọnu ẹhuka ẹhuka. ¹⁴O je etsoru idzu ono, unwokoro phọ chikoshiru iya sụ: “Nna mu boru unu ivu, anyi ẹrwa; ọle mbedua bẹ e-me g'ọ kaba anyi ẹrwa. Nna mu bụ ẹchachi bẹ o shi echije unu; ọle mbedua bẹ a-gbaahaa unu akpi.” ¹⁵Ọo ya bụ; ọphu eze angaduru ndu Ízurelu ono nchì; noo kẹle ọo Chileke bẹ meru g'ọ dū nno; k'ọphu iphe ono, o shije l'ọnu Ahayijia kẹ mkpukpu Shilo pfuaru Jierobowamu nwa Nebatu ono a-vukota.

¹⁶Ndu Ízurelu ono l'ophu bya ahumaephe leze ta angaduru phe nchì; ẹphe sụ iya:

“?Bụ gunu bẹ anyi lẹ Dévidi
jigba?

Ọ tọ dukwa okiphe,
anyi nweru l'ẹhu nwa Jiesi.

Unubẹ Ízurelu;

g'onyenonu lashia
unuphu ibe iya-o!
Gẹ Dévidi letawarọ onu-ulo
nkiya ẹnya!"

Ọo ya bụ; ndu Ízurelu l'ophu wụkashihu lashia unuphu ibe pẹ. ¹⁷Ọ bwaruro ndu Ízurelu ophu bu le mkpukpu le mkpukpu, du l'alị Jiuda be Rehobowamu bu eze pẹ.

¹⁸Tobudu iya bụ; eze, bu Rehobowamu zia Adoniramu, bu onye-ishi ogbo ozi; g'o jepfu ndu Ízurelu. O rwua; ephe gude mkpuma tugbu ya. Eze, bu Rehobowamu mekebe egwegwa nyita ugbo-inya iya gbalaa; o buru iya ala Jierusalemu. ¹⁹E -shi teke ono be ndu Ízurelu shi kwefutaru onu-ulo Dévidi ike byasụ ntanụ.

Shemaya Ezi Rehobowamu Ozi

(1Ndu 12:21-24)

11 ¹Rehobowamu larwuepho Jierusalemu; o chikobe ndu onu-ulo Jiuda; me ndu Benjiaminu; ukporo unu unwoke mgbo ukporo l'ebo l'unu unwoke iri, bu ndu a hotaru ahota; g'ephe je etsoo ndu Ízurelu ogu; k'ophu ephe a-nataphu alị-eze ono azu woru nu Rehobowamu.

²Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru Shemaya, bu onye ke Chileke su: ³"Je akaru Rehobowamu nwa Sólomonu; mbu eze ndu Jiuda; l'i karu ndu Ízurelu l'ophu, bu ndu ophu no le Jiuda me le Benjiaminu ⁴le Chipfu suru-a: 'Unu te ejekwa etso unwunna unu pẹ ogu. G'onyenonu lashia ibe iya; noo kele ọo mu be iphe ono shi l'eka.'" Ọo ya bụ; ephe numa iphe, Chipfu pfuru; laphu azu. Ophu ephe ejeeduru etso Jierobowamu ogu.

Rehobowamu akpu Jiuda; g'o shihu ike

⁵Rehobowamu be bu le Jierusalemu. O kpushia mkpukpu le mkpukpu, du l'alị Jiuda; o shihuchaa ike; k'ophu oo-gbobutaje pẹ l'ogu. ⁶Mkpukpu, o kpuru bu Betulehemu; me Etamu; me Tekowa; ⁷me Betu-Zuru; me Soko; me Adulamu; ⁸me Gatu; me Maresha; me Zifu; ⁹me Adoremu; me Lakishi; me Azeka; ¹⁰me Zora; me Ajjalonu; me Hẹburonu. Mkpukpu ono be bukota mkpukpu, a kpushiru ike l'alị Jiuda; me l'alị Benjiaminu. ¹¹O mekwarupho eka eedomije onwonye; o shihugbaa ike; bya achita ndu-ishi ndu ojogu yechaa ya. O meta ulo eka aakwakobeje nri; me manu; me mee yechaa ya. ¹²O yekotaru iphe, eegudeje egbobuta onwonye; me arwa le mkpukpu nonu; bya emee; mkpukpu ono shihu ike okpobe eshihu. Ọo ya bụ; Jiuda; me Benjiaminu buwaru iya be o du l'eka.

Ndu uke Chileke; me ndu Lívayi alwa Jiuda

¹³No iya; ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi, nokota l'alị Ízurelu bya aturu ike yeru iya. ¹⁴Ndu Lívayi paru alị eka eku pẹ ataje nri; me alị pẹ

haa; lashia Jiuda; me Jierusalemu; kele Jierobowamu yele unwu iya chifuru phe g'ephe te ejeshiru Chipfu ozi ndu-uke. ¹⁵Jierobowamu gude eka iya hota ndu e-gweje ngweja l'eka aagwaje iphe; me ndu a-gwaje nwa-mkpi; yele oke-eswi, o kpushiru dobe. ¹⁶Iphe, bu ndu doberu obu phe g'ephe choo uzo ke Chipfu, bu Chileke ke Izurelu shi l'ipfu nonu le Izurelu wufu tsoru ndu Livayi jeshia Jierusalemu; g'ephe gweeru Chipfu ngweja; mbu Chileke ke nna phe. ¹⁷Ephe mee; ali-eze ndu Jiuda ka eshihu ike; turu ike yeru Rehobowamu, bu nwa Solomonu apha eto. Ephe nodu etso-koata uzo, Devidi; me Solomonu toru l'ime apha eto ono.

Ndibe Rehobowamu

¹⁸Rehobowamu be luru Mahalatu, bu nwada Jierimotu. Jierimotu bu nwa Devidi ke nwoke. Jierimotu ono lua Abihelu, bu nwada Eliyabu. Eliyabu bu nwa Jiesi ke nwoke. ¹⁹Mahalatu nwataru iya unwoke, epha phe bu: Jieyushi; me Shemaraya; me Zahamu. ²⁰O luchaa ya; bya alua Maka, bu nwada Abusalomu. O nwataru iya Abayijia; me Atayi; me Ziza; me Shelomiti. ²¹Rehobowamu buru Maka, bu nwada Abusalomu ono be o kachaa eye obu eme l'unyomu iya ndu ophuu; mekpoo unwanyi, ndu ophu abu-zidu unyomu iya. O luru unwanyi iri lesato. O nweru unwanyi ukporo eto, bu ndu ophu abu-zidu unyomu iya. O nwata unwoke ukporo lesato; bya anwata unwanyi ukporo eto.

²²O buru Abayijia, bu nwa ke Maka be o turu eka g'o buru onye-ishi lechilabo unwunna iya; noo kele oo ya be oome ge ya mee eze. ²³O meru g'onye maru iphe; bya edokaa unwu iya; ephe dzuru ali Jiuda; me ke Benjiaminu; mbu le mkpukpu ono, a kpugbaaru; o shihu ike ono; mbu nu phe nri k'etsutsu iya; bya alushiaru phe nwanyi.

Ndu Ijiputu ezebata le Jierusalemu

(*1Ndu 14:25-28*)

12 ¹O be teke Rehobowamu meerupho aba-eze iya o nguru anguru shihu okpobe ike; yele ndu Izurelu g'ephe ha gwobe ekemu Chipfu. ²Eshinu ephe ta apfushiduru ike l'eka Chipfu; Shishaku, bu eze ndu Ijiputu byatashia ogu le Jierusalemu l'apha kwe Rehobowamu apha ise o wataru aburu eze. ³O chiru unu ugbo-inya eto; me ndu agba l'inya, du unu umadzu ugbo ukporo esaa l'unu iri bya ogu ono. Ndu yee ya shi le Ijiputu swiru bya ogu ono buru aguta aguta; mbu ndu Libiya; me ndu Sukimu; me ndu Kushi. ⁴O natakoata iphe, bu mkpukpu, a kpushiru ike le Jiuda; mbu ephe byarwutachaa Jierusalemu.

⁵Tobudu iya bu; Shemaya, bu onye mpfuchiru Chileke byapfuta Rehobowamu; yele ndu-ishi ndu Jiuda g'ephe dzukoberu le Jierusalemu l'eka ephe atsuh Shishaku ebvu. O su phe: "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu pawaru mu haa; oo ya meru iphe, mbedua paru unu haaru Shishaku."

⁶ Ọo ya bụ; ndu-ishi ndu Ízurelụ ono waa eze bya ewozeta onwophe alì sù: “Chipfu bụ onye p̄berekoto.”

⁷ Chipfu bya ahumaep̄ho l'ep̄he wozetaru onwophe alì; Chipfu byakwa ep̄fuaru Shemaya sù: “Eshinu ep̄he wozetawaru onwophe alì bẹ mu te emeb̄yishiędu p̄hẹ; mu e-mechia g'a nafuta p̄hẹ. Mu te eshiędu Shishaku l'ẹka t̄u-koshi Jierúsalem̄u oke ẹhu-eghu mu. ⁸ Ọle-a; ep̄he a-nọdu ejeru iya ozi; k'ophu ep̄he a-maru iphe, d̄u iche l'ejeru mu ozi waa ejeru ndu eze ndu alì ọzo ozi.”

⁹ Ọo ya bụ; Shishaku, bụ eze ndu Ijiputu byatashia ọgu lẹ Jierúsalem̄u; bya evukọchaa ẹku, d̄u l'ụlo Chipfu; mẹ ẹku, d̄u l'ụlo eze. O vutakọ-ta iphemiphe; mbụ chitachaa iphe, eegudeje egbobuta onwonye p̄họ, Sólomonu gude mkpọla-ododo kp̄ushia p̄họ. ¹⁰ Tọbudu iya bụ; eze, bụ Rehobówamu bya egude onyirubvu kp̄u-phukọta iphe ono azụ; gude dochia ẹnya iya ọphuu; bya eworu iya ye l'ẹka ndu-ishi ndu eche ọnu ẹka eeshije abahụ l'ibe eze nche; g'ep̄he leta iya ẹnya. ¹¹ Ọ nọdu abụjeru teke eze eje l'ụlo Chipfu; ndu nche ono aparu iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono tsoru iya. E -mechaa; ep̄he ewophuta iya azụ bya edobe l'ụlo-nche.

¹² Rehobówamu wozetaep̄ho onwiya alì ono; Chipfu v̄u-buhuru iya ọvu-ma; k'ophu bụ l'o to meduru iya g'ọ buru mkpurupyata; tẹme iphe bya aduharu ndu Jiuda lẹ ree.

¹³ Noo ya; eze, bụ Rehobówamu eze lẹ Jierúsalem̄u; kp̄oo onwiya g'abara. Ọ nọwaru ụkporo apha labọ l'apha lanu teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze iya bụ apha iri l'ẹsaa lẹ Jierúsalem̄u, bụ iya bụ mkpukpu ono, Chipfu hofutaru l'ipfu Ízurelụ l'ophu g'ọ buru ono. Epha ne iya bụ Nama onye Amonu. ¹⁴ O meru ẹjo-iphe; kẹle o to gudedu obu iya chọọ Chipfu.

Anwụhu Rehobówamu

(1Ndu 14:29-31)

¹⁵ Iphe, Rehobówamu megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'ẹka ọ bvuru bẹ e dekotaru l'ẹkwo Shemaya, bụ onye mpfuchiru Chileke; mẹ l'ẹkwo Ido, bụ onye aphuje ọphuleny. Ọphu Rehobówamu yẹle Jierobowamu alwu-buhujeduru ọgu alwu-buhu. ¹⁶ Rehobówamu bya anwụhu lapfushia nna iya p̄hẹ. E lia ya lẹ mkpukpu Dévidi. Abáyijia, bụ nwa iya nwoke buru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Abáyijia bụ eze ndu Jiuda

(1Ndu 15:1-8)

13 ¹ L'apha, kwe Jierobowamu apha iri l'ẹsato, ọ wataru aburu eze ndu Ízurelụ bẹ Abáyijia wataru aburu eze ndu Jiuda. ² Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalem̄u bụ apha ẹto. Epha ne iya bụ Mayikaya nwa-da Uriyelụ kẹ mkpukpu Gibiya.

Abáyijia yele Jierobowamu shi anọduje alwu-phe ọgu. ³Abáyijia bya atugbua jeshia ọgu ono; chita ndu ojogu, du ukporo unu ugbo ukporo labo l'iri, buchaa ndu ike du l'ogu; buru ndu ojogu, a horu ahoho. Jierobowamu chita ndu nkiya, du ukporo unu ndu ojogu ugbo ukporo ise, bukwapfo ndu a horu ahoho; ephe je akwaberu Abáyijia k'ogu ono.

⁴Tobudu iya bu; Abáyijia je apfu-koru l'eli ubvu Zemarayimu ophu no l'alj ubvu ubvu Ifuremu; pfushiahaa su: "Gube Jierobowamu me Izurelu l'ophu; unu ngaberu mu nchi! ⁵?Unu ta amadu le Chipfu, bu Chileke ke Izurelu be gude ogbandzu, ta abyadu anwahu anwahu woru abu eze ndu Izurelu nu Dvidi yele oshilokpa iya jasu l'ojeje? ⁶O buru iya be Jierobowamu nwa Nebatu, bu onye-ozu Solomonu nwa Dvidi gbalihuru bya ekwefuru nnajuphu iya ike. ⁷Ogalemkpa nemadzu phe, bu mkpokoro nemadzu je eswiphee ya mgburugburu. Ephe noduru Rehobowamu nwa Solomonu l'ukukanyi; mbu le teke Rehobowamu bukwaduro nwatanshi, adudu iphe, o maru; ophu o to dudu ike kpafu phe l'iphu.

⁸"Nta-a bu iphe, unu tberu bu g'unu tsoo ali-eze Chipfu ọgu; mbu ali-eze ono, no l'eka unwu Dvidi ono. Unu bukpooru ikpoto nemadzu; teme unu l'unwu oke-eswi mkpola-ododo ono, Jierobowamu meshiru go buru agwa unu ono tuko nodu. ⁹Ole-a; ?to bunaa unu be chishiru ndu-uke ke Chipfu-a; mbu oshilokpa Eronu ono; me ndu Livayi; mbu gude aka unu dobe ndu egweru unu ngweja egube ono, ndu ohozo emeje ono? Iphe, bu onye gude oke-eswi; yele ebili esaa bya ge ya swaa onwiya aja be abujevaru nu onye egweru agwa ono, adudu iphe, o bu ngweja.

¹⁰"Obenu l'anyibedua be bu Chipfu bu Chileke nkanyi; anyi teke ahakwa iya. Anyi nweru ndu-uke Chileke, bu oshilokpa Eronu. O buru phe ejeru Chipfu ozi; ndu Livayi nodu eyetaru phe aka. ¹¹Usugutsu; me uzenyashi nonu be ephe egwejeru Chipfu ngweja-akpo-oku; waa ngweja unwu-isensu, eshi kwekweekwee; bya edoo buredi, eedobeje l'iphu Chileke l'eli teburu ono, e mecharu emecha ono. L'uzenyashi be ephe eyeje oku l'oroku ono, a tukoberu l'iphe, e meru le mkpola-ododo, aapubeje oroku ono. O buru iphe, kparu iya nu bu l'anyibedua eme iphe, Chipfu, bu Chileke anyi suru gemeje. Obenu l'unubedua be pawaru Chipfu haa. ¹²Chileke be swiru anyi eswiru. Oo ya bu onye-ishi anyi. Ndu uke iya be egbuwaru unu opu-ogu eje abya. Unube unwu Izurelu; unu te etsokwa Chipfu ọgu; mbu Chileke ke nna unu phe; noo kele o too jehukwaru unu."

¹³Jierobowamu be gbeyewanu ndu ojogu kpugbaaru ekpuru k'ophu ephe eshi lazụ ndu Jiuda ono. Jierobowamu phe nodu ndu Jiuda l'iphu; ndu ojogu iya ophu kpuru ekpuru pho nodu ndu Jiuda ono lazụ. ¹⁴Ndu Jiuda bya aghaa enya; huma l'e shi l'iphu me lazụ etso phe ọgu ono. Ephe raku Chipfu; ndu-uke Chileke woru opu gbua. ¹⁵Tobudu iya bu; ndu Jiuda chishia mkpu ọgu. Ephe chiepho mkpu ọgu ono; Chileke tu Jierobowamu; me ndu Izurelu l'ophu eberebete l'iphu Abáyijia; yele ndu Jiuda. ¹⁶Ndu Izurelu gbaaru ndu Jiuda oso; Chileke woru phe

ye ndu Jiuda l'eka. ¹⁷Abáyijia yele ndu nkiya lwu-kpee phe; gbua phe pyaapya; k'ophu bu le ndu ephe gburu egbugbu le ndu ojogu ndu Izurelu ono be du ukporo unu ugbo ukporo eto lebo l'unu iri, bu ndu ojogu, a horu ahoho. ¹⁸Oo ya bu; a kapyabe ndu Izurelu le teke ono. Ndu Jiuda lwu-kpee; kele ephe dakoberu Chipfu, bu Chileke ke nna phe.

¹⁹Abáyijia chipyabe Jierobowamu; je ana ya mkpukpu Betelu; yele unwu mkpukpu, nokota iya nu; me mkpukpu Jieshana; yele unwu mkpukpu, nokota iya nu; me mkpukpu Efuronu; yele unwu mkpukpu, nokota iya nu. ²⁰Ophu Jierobowamu adedu ike palihubaa ozo teke Abáyijia bu eze. Tobudu iya bu; Chipfu chita iya tua; o nwuhu.

²¹Ole Abáyijia be ike kaba shi eje. O lu unwanyi iri leno; nwuta unwoke ukporo lebo; nwuta unwanyi iri l'ishii.

²²Iphe ozo, Abáyijia megbaberu be e dekotaru lekwo ako onye mpfuchiru Chileke, bu Ido.

14 ¹Oo ya bu; Abáyijia nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya le mkpukpu Dévidi. Asa, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya. Teke Asa bu eze be ali ono noru le nchi-odoo apha iri.

Teke Asa bu eze ndu Jiuda

²Asa be meru iphe, du ree; me iphe, pfuru oto lenya Chipfu, bu Chileke iya. ³O wofuru enya aka eegwejeru agwa ndu ohozo ngweja; wofu aka aagwaje iphe; bya akupyashia mkpuma, e doberu nsọ; gbutsushia itso Ashera. ⁴O bya atuaru ndu Jiuda ekemu su gephe choo Chipfu; mbu Chileke ke nna phe; waa gephe meje ekemu iya me iphe, o suru ge meje. ⁵Nokwapho go wofuru aka aagwaje iphe, dukota le mkpukpu ndu Jiuda; me enya aka aakpoje unwu-isensu oku, du iya nu. Ali-eze ono nodu le nchi-odoo teke o bu eze. ⁶O kpushia mkpukpu, a kpu-phetaru mgburugburu l'ali Jiuda; kele ali ono be no le nchi-odoo. Ophu o dudu onye tsoru iya ogo l'apha ono; kele Chipfu be meru; nchi du iya doo.

⁷O bya asu ndu Jiuda: “Unu g'anyi kpu mkpukpu-a; gude igbulu kpu-pee ya mgburugburu; kpushia ya ulo-eli; yekota iya oguzo; me mgborigwe, ee-gudeje aswo-chi iya aswo-chi. Ali-a be bukwa du nkanyi; kele anyi choru Chipfu, bu Chileke anyi; o mewaa ge nchi du anyi doo ibekboebo.” Oo ya bu; ephe kpu ya; o jehuru phe.

⁸Asa be nweru ndu ojogu, shi l'ipfu Jiuda, ndu du ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ugbo iri lesaa l'unu iri. Ndu ono egudeje eze iphe, eegudeje egbobuta onwonye; me arwa. O nweru ndu ojogu, shi l'ipfu Benjaminu, ndu du ukporo unu unwoke ukporo l'iri l'ise. Ephebedua apaje iphe, eegudeje egbobuta onwonye ke nshii; me apfu. Gephe ha bukota ndu ike du logu.

Asa lwu-kperu Zera

⁹No iya; Zera, bu onye Kushi bya achita unu-kuru-unu ndu Ojogu byapfutashia ndu Jiuda ogo; chiru ugbo-inya, du ukporo iri l'ise; ephe

byarwutacha mkpukpu Maresha. ¹⁰Asa p̄h̄e bya ejepfushia Zera p̄h̄e ọ̀gu. Ẹp̄he bya akp̄o giriri k'ọ̀gu ono l̄e ns̄uda Zefata l̄e mkpukpu Maresha.

¹¹T̄obudu iya b̄u; Asa bya araku Chipfu, b̄u Chileke iya s̄u: “Jiko Chipfu; ọ̀ t̄o d̄ūekwa onye ọ̀zo, d̄u ḡe ḡubedua, b̄u onye e-yetar̄u onye ọ̀kp̄ehu ad̄udu ẹka ḡe ȳe onye ọ̀kp̄ehu d̄u ḡhaa ya. Yetan̄uru anyi ẹka; ḡube Chipfu, b̄u Chileke anyi; kele ọ̀o ngu b̄e anyi dakoberu; t̄eme ọ̀ b̄uru ẹpha ngu b̄e anyi gude abyapfuta ikpoto ndu-a ọ̀gu. Ḡube Chipfu; ọ̀o ngu b̄u Chileke anyi; te ekwekwa ḡe nemadz̄u ka ngu ike.”

¹²Ọo ya b̄u; Chipfu dukaa ndu Kushi ono l'ip̄hu Asa ȳe ndu Jiuda. Ndu Kushi ono ye ọ̀kpa l'oso. ¹³Asa m̄e ndu ȳe ya sw̄i chia p̄h̄e j̄e ȳe l̄e mkpukpu Gera. E gbushia ndu Kushi ono j̄e ȳe ọ̀phu ọ̀ d̄udu onye e gbuphodoru. E gwee p̄h̄e arakabya l'ip̄hu Chipfu ȳe ndu oj̄o ọ̀gu iya. Ndu Jiuda kwatakp̄oo kwaa ọ̀kwata k'ọ̀phu par̄u ẹka. ¹⁴Mkpukpu, n̄o p̄hek̄otar̄u mkpukpu Gera mgburugburu b̄e ẹp̄he mebyishik̄otar̄u; kele ndz̄u-aḡugu, shi l'ẹka Chipfu b̄e byaru ndu mkpukpu ono l'ẹhu. Ẹp̄he gw̄ek̄ota ivu ndu mkpukpu ono; kele ip̄he, aakwata l'ọ̀kwata par̄u iya ẹka. ¹⁵Ẹp̄he kwatsushikwaaph̄o ọ̀lo-ẹkwa ndu nweru ip̄he-edobe; kp̄ukoo ikpoto at̄uru waa eghu ndu ono; m̄e ìnya-kam̄elu p̄h̄e. Ẹp̄he gb̄e teke ono lwatash̄ia Jierúsalem̄u.

Iphe, Asa meziru emezi

15 ¹T̄obudu iya b̄u; Unme Chileke bya Azar̄iya nwa Od̄edu l'ẹhu. ²Ọ lufu jepfushia Asa je as̄u iya: “Asa; m̄e ndu Jiuda; m̄e ndu Benjaminu l'ọ̀phu; unu ngab̄eru mu nch̄i. Chipfu b̄e a-t̄ukwaru ik̄e yeru unu; m̄e ọ̀ -b̄uru l'unu t̄uru ik̄e yeru iya. Unu -ch̄oo ya b̄e unu a-ch̄ota iya. Ọle unu -haa ya; l'ọ haa unu. ³A n̄owaru ọ̀du, ndu Ízurelu n̄o; ọ̀phu ẹp̄he enwed̄u ọ̀kpobe Chileke; ọ̀phu ẹp̄he enwed̄u ndu-uke Chileke, ezije p̄h̄e ip̄he; t̄eme ọ̀phu ẹp̄he enwed̄u ekemu Chileke. ⁴Ọle ẹp̄he n̄oep̄ho l'ip̄he-ẹhuka; ẹp̄he dak̄obe lwapfuta Chipfu, b̄u Chileke k̄e Ízurelu; ẹp̄he ch̄oo ya; ch̄ota iya. ⁵Teke ono b̄e nemadz̄u te ej̄edu g'ọ̀ d̄u iya ree; ip̄he emee ya; noo kele ip̄he, buk̄poo ndu bu l'al̄i ono n̄oep̄ho l'agham̄ehu. ⁶Ọha an̄od̄uje egwe ọ̀ha ibe p̄h̄e arakabya; mkpukpu an̄odu egwe mkpukpu ibe p̄h̄e arakabya; kele Chileke b̄e gude ip̄he-ẹhuka, d̄u iche iche akpa p̄h̄e owech̄orochoro. ⁷Ọle ọ̀o g'unub̄edua shihukp̄oep̄ho ike. G'ike ta abv̄ukwa unu; noo kele ozi, unu jeru b̄e ee-bu unu obunggo iya.”

⁸Asa n̄umaep̄ho op̄fu; mb̄u ozi, Azar̄iya nwa Od̄edu ziru; obu shihu iya ike. Ọ bya ewofuk̄ota ẹjo agwa, d̄u l'al̄i Jiuda; m̄ekpoo ọ̀phu d̄u l̄e mkpukpu Benjaminu l'ọ̀phu; m̄ekpoo ọ̀phu d̄u l̄e mkpukpu, ọ̀ lw̄utakotar̄u l'úbv̄u úbv̄u al̄i Ifuremu. Ọ bya emekwaa ọ̀ru-ngweja Chipfu, n̄o l'at̄atiphu eze-ọ̀lo Chipfu ono.

⁹T̄obudu iya b̄u; ọ̀ ch̄ikobe ndu Jiuda; m̄e ndu Benjaminu l'ọ̀phu; m̄e ndu ọ̀phu shi l'ip̄fu Ifuremu; m̄e ndu k'ip̄fu Manás̄e; m̄e ndu k'ip̄fu

Simiyonu; mbu ndu ono, ephe l'iya bu; kele igwerigwe be kekatarunu le ndu Izurelu wu-pfuta Asa g'ephe humaru le Chipfu, bu Chileke iya be swiru iya eswiru.

¹⁰Oo ya bu; ephe dzua le Jierusalemu l'onwa k'eto l'apha, kwe Asa apha iri l'ise e -shi teke o wataru aburu eze. ¹¹Ephe gweeru Chipfu ngweja le mboku ono. O buru anu, ephe kpukoru l'ogu be ephe hataru gude gwee ngweja ono; mbu unu eswi l'ukporo iri l'ise; me unu aturu iri l'esaa l'ukporo iri. ¹²Ephe gbaa ndzu su l'ephe e-gude obu phe l'ophu; me ndzu phe l'ophu choo Chipfu, bu iya bu Chileke ke nna phe; ¹³l'onye ta achoodu ru Chipfu, bu Chileke ke Izurelu be ee-gbu egbugbu; obeta o buru nwata ozoo ogerenya; ozoo nwoke ozoo nwanyi. ¹⁴Ephe chia mkpu; tua uzu; gbua opu; phua upyi gude ribuaru Chipfu nte. ¹⁵Ndu Jiuda l'ophu tekota eswa ke nte ono, ephe riru ono; kele ephe gude obu phe g'o ha ribua ya; teme ephe kwatakpo choo Chileke okpobe achocho; ephe chota iya. Chi-pfu bya emee; ephe tuta unme ibekeboebo.

¹⁶Eze, bu Asa nafu ne iya, bu Maka okwa k'abu ne eze-nwanyi; kele o doberu ejo agwa, bu Ashera. Asa gbujishia nteke Ashera ono; gwee ya arakabya; woru iya kpoo oku le nggele Kidironu. ¹⁷Ole o to wofuduru eka aagwaje iphe le Izurelu. Obenu le ntucha ta adudu l'obu Asa l'eka Chipfu no jeye g'o no-beru. ¹⁸O wota iphe, nna iya doberu nsu; me iphe, yebedua doberu nsu bya edobe l'eze-ulo Chileke; mbu mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu ozo.

¹⁹Ophu ugu ozo adajeeduru jeye l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri l'ise, e -shi teke o wataru aburu eze.

Asa Etso Basha Ogu

(1Ndu 15:16-22)

16 ¹O be l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri l'ishii, e -shi teke o wataru aburu eze; Basha, bu eze ndu Izurelu bapfu ndu Jiuda ugu; bya akpuaha mkpukpu Rama g'o shihu ike; g'ee-shi g'o to du onye e-shi le ke Asa, bu eze ndu Jiuda lufu; ozoo bahu iya abahu.

²Tobudu iya bu; Asa wota mkpola-ochaa; me mkpola-ododo, shi l'eku, du l'eze-ulo Chipfu; me l'eku, du l'ibe eze; wojeru eze ndu Aramu, bu Benu-Hadadu; mbu onye ono, bu le Damasukosu; bya asu iya: ³“Ge mu le ngu tugbanu buru nanu; egube ono, nna mu yele nna ngu shi tugba buru nanu ono. Owaa bu mkpola-ochaa; me mkpola-ododo, mu anu ngu. Jiko tugbunaa je emebyia atugba ono, unu le Basha, bu eze ndu Izurelu tugbaru ono; k'ophu oo-paru mu haa.”

⁴Oo ya bu; Benu-Hadadu kweta iphe ono, eze, bu Asa pfuru ono. O zia ndu-ishi ndu ojogu iya; ephe jeshia ugu le mkpukpu, dugbaa l'ali Izurelu. Ephe l'wuta mkpukpu Ijionu; me mkpukpu Danu; me mkpukpu Abelu-Mayimu; mekpoo mkpukpu eka aakwakobeje iphe l'ali Nafutali l'ophu.

⁵Basha nūmaepho iphe, meru nū; ọ haa akpū mkpūkpu Rama g'o shihu ike; gwọbe ozi, o gude l'ẹka. ⁶Tọbudu iya bụ; eze, bụ Asa chitakota ndu Jiuda l'ophu; ephe je evutakota mkpuma, yee oshi, Basha shi gude akpū mkpūkpu Rama g'o shihu ike. Ọ bụru iya bẹ Asa gude kpua mkpūkpu Geba; o shihu ike; waa mkpūkpu Mizupa.

⁷Ọ bụru teke ono bẹ Hanani, bụ onye aphuje ọphulanya byapfutaru Asa, bụ eze ndu Jiuda bya asu iya: “Eshi ọphu i dakoberu eze ndu Arámu; ọphu i dakobeduru Chipfu, bụ Chileke ngu; bẹ ndu ojogu eze ndu Arámu ono pyofuchawaru ngu l'ẹka. ⁸?Ndu Kushi; mę ndu Libiya ta abuna ikpoto ndu ojogu, chi igwerigwe ugbo-inya mę ndu agba l'inya to? Obenu l'oo l'i dakoberu Chipfu bẹ o gude woru phe ye ngu l'ẹka. ⁹Enya Chipfu bẹ ejekwa warawara lę mgboko l'ophu; achọ ndu kporu obu phe l'ophu yeru iya g'o mee g'ephe kaba eshihu ike. I mewaru umere onye-eswe; oo ya bụ lę shita nta-a kwaseru bẹ ọgu a-noduepho etso ngu.”

¹⁰Ọo ya bụ; Asa voru ọku wua ẹhu l'ẹka onye ono, aphuje ọphulanya ono nọ; o woru iya ye l'ọka-mkporo; kele ẹhu eghushi iya eghu ike lę k'iphe ono. Asa nweru ndu ọphu ọ wataru akpa ẹhu lę teke ono.

Anwuhu Asa (1Ndu 15:23-24)

¹¹Iphe, Asa megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'ẹka o bvuru bẹ e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Jiuda mę ke ndu Izurelu. ¹²Ọ bụru l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri lę tete, e -shi teke ọ wataru aburu eze; bẹ iphe-ememe meaharu iya l'okpa. Iphe-ememe ono kabaa ya njo. Mbukponu teke iphe eme iya ono bẹ ọ to chokwaru Chipfu; ọ bụru ndu eme ọbvụ bẹ ọ chochiaru g'ephe yeru iya ẹka. ¹³Ọo ya bụ; Asa bya anwuhu lapfushia nna iya phe. Ọ bụru l'apha, kwe iya ukporo apha labo l'apha lanu, e -shi teke ọ wataru aburu eze bẹ ọ nwuhuru. ¹⁴Ephe kua ya l'igbe odzu a wuru manu du l'udu iya l'udu iya, eshigbaa kwekweekwee; teme ọ bụru ndu emeje manu meru iya l'onwophe; bya e woru iya lia l'ilu, ọ turu doberu onwiya lę mkpūkpu Dévidi. Ephe kpobe ọku enwu phoophoophoo gude kwaa ya.

Jiehoshafatu; eze ndu Jiuda

17 ¹Tọbudu iya bụ; Jiehoshafatu, bụ nwa Asa ke nwoke bụru eze nochia enya iya. Ọ bya emee onwiya; ike kabaa ya adudu k'etso ndu Izurelu ọgu. ²O dokashia ndu ojogu l'iphe, bụ mkpūkpu, e gude igbulọ kpū-pheta mgburugburu, nọ l'alị Jiuda; bya edobe ọdu-ọgu l'alị Jiuda; mę lę mkpūkpu lę mkpūkpu ndu Ifuremu, bụ ẹka ono, nna iya, bụ Asa natakotaru l'ọgu ono.

³Chipfu swikpoerupho Jiehoshafatu eswiru; kele teke ọ wataru aburu eze bẹ o tsoru ẹka ochooroke iya, bụ Dévidi. Ọ to gwaduru agwa

Balu. ⁴Ọo Chileke kẹ nna iya bẹ ọ chọru; eme ekemu iya; ọphu o to tso-duru ẹka ndu Ízuru. ⁵Ọ buru iya meru g'o gude Chipfu mee g'alì-eze ono kwata lwa Jiehoshafatu l'ẹka ọkpobe alwalwa. Ndu Jiuda g'ẹphe ha nọdu abyajẹ anụ iya iphe; ọ bya enweru iphe k'ọphu parụ ẹka; buru onye aakwabẹ ùbvù, parụ ẹka. ⁶O wofutarụ obu iya dobe l'ẹka Chipfu nọ. Ọzo buru l'o wofuru ẹka aagwajẹ iphe; mẹ itso Ashera l'alì Jiuda.

⁷O be l'apha, kwe iya apha ẹto, e -shi teke ọ watarụ aburu eze; o zia ndu-ishi iya, bụ Benu-Hayilu; mẹ Obedaya; mẹ Zekaraya; mẹ Netanelu; mẹ Mayikaya; g'ẹphe je ezia iphe lẹ mkpukpu, dukota l'alì Jiuda. ⁸Ndu Livayi, o yeru phẹ bụ Shemaya; mẹ Netanaya; mẹ Zebadaya; mẹ Asahelu; mẹ Shemiramotu; mẹ Jiehonatanu; mẹ Adonijia; mẹ Tobayijia; mẹ Tobu-Adonijia. Ndu ọphu bụ ndu-uke Chileke buru Elishama; waa Jiehoramu. ⁹Ẹphe zigbabekota iphe l'alì Jiuda; gude ẹkwo ekemu Chipfu ezi iya. Ẹphe jegbabekota mkpukpu, nokota l'alì Jiuda ezi phẹ iphe.

¹⁰Iphe, bụ ndu eze ndu alì ono, buphegbaaru ndu Jiuda mgburugbu-ru ono wata atsụ Chipfu ebvu; k'ọphu bụ l'ẹphe te etsoduru Jiehoshafatu ọgu. ¹¹Ndu Filisitayinu harụ wotaru Jiehoshafatu iphe; gude mkpọla-ọchaa turu ọtu nụ iya. Ndu Arabu kpataru iya ebili, dū unu iri lẹ tete l'ukporo ise; mẹ mkpi, dū unu iri lẹ tete l'ukporo ise.

¹²Jiehoshafatu nọdu aka ike akaka eje. Ọ bya akpushia ẹka eedomije onwonye; kpushia mkpukpu ẹka aakwakọbeje iphe l'alì Jiuda; ¹³bya enweru iphe, ọ kùbechaaru kẹ nyimunyimu lẹ mkpukpu, dugbaa l'alì Jiuda. Ọ bya enweru ndu ojogu, bụ ndu ike dū l'ogu lẹ Jierúsalem. ¹⁴Waa g'e shi doo phẹ l'anya-unuphu l'anya-unuphu baa: Lipfu Jiuda bẹ onye bụ onye-ishi ndu ojogu, dugbaa unu labọ l'ukporo iri iri bẹ bụ Aduna. Ndu ojogu, ọ bụ ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'iri l'esa l'unu unwoke iri. ¹⁵Onye etsota iya nū bẹ bụ onye-ishi ndu ojogu, bụ Jiehohananu. Ndu ojogu, yẹbedua bụ onye-ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'iri l'ise. ¹⁶Onye ọphu tsotaru iya nū buru Amazaya nwa Zikiri. Yẹbedua bẹ wofutarụ onwiya k'ejeru Chipfu ozi. Ndu ojogu, ọ bụ onye-ishi phẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ise; mbụ ndu bukota ndu ike dū l'ogu.

¹⁷Lipfu kẹ Benjiaminu bẹ ọ bụ Eliyada, bụ onye ike dū l'ogu. Ndu ojogu, yẹbedua bụ onye-ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ise, bụ ndu pagbaa ọta; mẹ iphe, eegudeje egbobuta onwonye. ¹⁸Onye etsota iya nū bẹ bụ Jiehozabadu. Ndu ojogu, yẹbedua bụ onye-ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ẹbo l'unu unwoke iri. ¹⁹Ndu ono bụ ndu ejeru eze ozi; a -gufukwa ndu ọphu eze doberu lẹ mkpukpu, ọ kpuru; o shihugbaa ike l'alì Jiuda l'ọphu.

Mayikaya aphụ ọphulenya ẹhu Éhabu

(1Ndu 22:1-28)

18 ¹Teke ono bẹ Jiehoshafatu nweru iphe, parụ ẹka; bya aburu onye aakwabẹ ùbvù, parụ ẹka. Yẹ Éhabu gbaa ndzụ alugba nwanỳi.

²A noçhaa apha olemole; ọ tųgbua kpapfushia Éhabu lẹ mkpųkpų Samériya. Éhabu gbushiaru yele ndu yẹe ya swi ikpoto aturu; mẹ eswi; bya akwata iya g'ọ je etso mkpųkpų Ramotu, dų l'alị Giladu ọgu. ³Éhabu, bų eze ndu Ízurelu bya asų Jiehoshafatu, bų eze ndu Jiuda: “?Ii-tsoru mu je ọgu lẹ mkpųkpų Ramotu, dų l'alị Giladu tọ?”

Jiehoshafatu sų iya: “Mu lẹ ngu tųkoru bųru nanų. Ndibe mu mẹ ndibe nkengu bųru nanų. Anyi lẹ ngu a-tųgbabe lwua ọgu ono.” ⁴Jiehoshafatu sų iya: “Vuadaru ọzo maru iphe, Chipfu e-pfu.”

⁵Tọbudu iya bų; eze ndu Ízurelu bya achikobe ndu mpfuchiru, dų unu nemadzų bya ajia pẹ sų: “?Bų g'anyi je etsoo ndu mkpųkpų Ramotu, dų l'alị Giladu ọgu; tọ g'anyi te ejeshi?”

Ephe sų iya: “Jeshia; lẹ Chileke bẹ e-woru-a mkpųkpų ono ye gube eze l'ẹka.”

⁶Jiehoshafatu sų: “?Tọ dųedu onye mpfuchiru kẹ Chipfu, nọ l'ẹka-a g'anyi kpata iya ishi?”

⁷Eze ndu Ízurelu sų Jiehoshafatu: “O nwefukwaru onye lanų, anyi e-shi l'ẹka iya kpata Chipfu ishi ọbu. Ọle ọ dų mu ashi; noo kele o toko pfu-swe opfu ọma l'ẹhu mu; gbahaephọ ẹjo iya. Onye ọbu bų Mayikaya nwa Imula.”

Jiehoshafatu sų: “Eze; te epfubaekwa egube ono.”

⁸Tọbudu iya bų; eze ndu Ízurelu bya ekua onye-ozí iya lanų sų iya: “Tųgbua je ekua Mayikaya nwa Imula g'ọ bya ntanta-a.”

⁹No iya; eze ndu Ízurelu yẹe Jiehoshafatu, bų eze ndu Jiuda yegbaa uwe eze pẹ; sųgachaaru l'aba-eze pẹ l'ẹka eechije balị, nọ l'onu-abata mkpųkpų Samériya; ndu mpfuchiru ono g'ẹphe ha nọdu pẹ l'iphu epfu-gbaa iphe, ẹphe epfu. ¹⁰Zedekaya, bų nwa Kenana bya egude iphe-igwẹ meshia ọpyi; bya asųje: “Chipfu sųru-a: ‘Ọo ọpyi-a bẹ ii-dų ndu Arámu ja-sų teke ẹphe a-lakọta l'iyi.’”

¹¹Ndu mpfuchiru ono g'ẹphe ha nọdu epfukọta iphe lanų; asųje: “Jeshia ọgu lẹ mkpųkpų Ramotu, dų l'alị Giladu; je alwų-kpee; kele Chipfu bẹ e-woru-a mkpųkpų ono ye gube eze l'ẹka.”

¹²Tọbudu iya bų; onye-ozí ono, jeru eku Mayikaya ono bya asų iya: “Lenu; ndu mpfuchiru ophuu bẹ tųkokwaru wua onu nanų; tųko epfu lẹ k'ọma a-duru eze. G'opfu unu l'ẹphe bųkwaru nanų; g'i pfua opfu, dų ree.”

¹³Mayikaya sų: “Eshinu Chipfu nọ ndzų g'ọ nọ iya-a bẹ buephọ iphe, Chileke mu pfuru bẹ mu e-pfu.”

¹⁴Mayikaya bya ejerwua ibe eze; eze sų iya: “Mayikaya; ?bų g'anyi je ọgu lẹ mkpųkpų Ramotu, dų l'alị Giladu; tọ gẹ mu kpọshia ya?”

Mayikaya sų: “Ngwa jenų je alwų-kpee; ee-woru pẹ-a ye ngu l'ẹka.”

¹⁵Eze bya asų iya: “?Bų ugbo ole bẹ mu a-rwọ ngu g'i gude ẹpha Chipfu ribuaru mu angų l'ọ tọ dųdu iphe ọzo, ii-pfuru mu; gbahaephọ ọkpobe-opfu?”

¹⁶Oo ya bu; Mayikaya su: “Mu humaru ge ndu Izurelu l'opfu gbakashihuru nanu nanu aghaphe l'oma ubvu g'aturu, enwedu onye-nche. Chipfu su: ‘Ndu-a be te nwedu nnaji; g'onyenonu lashia ibe iya l'ehu-guu.’”

¹⁷Eze ndu Izurelu su Jiehoshafatu: “?Mu ta asuduru ngu l'o to byadu epfu iphe, du ree l'ishi mu; gbahaepho ejo iya?”

¹⁸Mayikaya nodu epfu iphe, oopfu su: “Ngwa; ngabe nchi numa iphe, Chipfu epfu: Mu humaru Chipfu g'o no l'aba-eze iya; ndu ojozi-imigwe pfu-pee ya mgburugburu; pfuru iya l'uzo ekutara; me l'uzo ekicha. ¹⁹Chipfu su phe: ‘?Bu onye e-je epfubuta Ehabu, bu eze ndu Izurelu g'o jeshia ogu le mkpukpu Ramotu, du l'ali Giladu; k'opfu oo-je anwuhu l'eka ono?’

“Onye lanu -futa l'o su l'oo g'ee-me iya baa; onye ozo -bya l'o su l'oo g'ee-me iya bu ophuu. ²⁰E mecha; ojozi lanu futa bya apfuru l'iphu Chipfu su l'oo yebedua e-pfubuta iya.

“Chipfu su iya: ‘?Denu g'ii-shi pfubuta iya obu?’

²¹“O su le ya e-je je aburu nwamaa ntuphu-ire nodu l'onu ndu mpfuchiru Ehabu.

“Chipfu su iya: ‘Je; l'ii-pfubuta iya-a; je emee ya nno.’

²²“Oo ya bu g'i maru le Chipfu yewaru nwamaa ntuphu-ire; o je anodu kota ndu mpfuchiru ngu-a l'onu; teme Chipfu pfuwa l'ejo-iphe a-dapfuta ngu.”

²³Tobudu iya bu; Zedekaya nwa Kenana je erepyaa Mayikaya eka l'upfuru nchi su: “?Denu ge Unme Chipfu shi lufu mu l'ehu; bya epfuru yeru ngu?”

²⁴Mayikaya su: “Mboku, ii-maru bu mboku ono, ii-je edomia onwongu l'ime ime mkpuru ono.”

²⁵Eze ndu Izurelu bya asu: “Unu kputa Mayikaya kpu-pfu Amonu, bu ochi-oha mkpukpu; waa Jiowashi, bu nwa eze. ²⁶Unu asu phe l'eze suru-a: ‘Unu tu-chia onye-a l'oka-mkporo; teje iya nri atee; waa mini jeye mu ejee lwa l'ehu-guu.’”

²⁷Mayikaya su: “I -lwawaa l'ehu-guu; l'i maru l'o to budu Chipfu be gbe mu l'onu pfua opfu.” O bya asu ndu no l'eka ono g'ephe tube nvu l'opfu iya ono.

Ehabu ala l'ogu (*1Ndu 22:29-35*)

²⁸Tobudu iya bu; eze ndu Izurelu waa Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda chita ndu ojogu phe tugbua jeshia mkpukpu Ramotu ono, du l'ali Giladu. ²⁹Eze ndu Izurelu bya asu Jiehoshafatu: “Mu e-me onwomu g'a ta maru onye mu bu; bahu l'ogu ono. Gubedua eyee akpawuru-uwe ngu.” Eze ndu Izurelu bya emee onwiya g'a ta maru iya; ephe bahu l'ogu ono.

³⁰Eze ndu Aramu be pfuhawaru ndu-ishi ugbo-inya iya su phe: “Unu ta etsokwa onye upfu mo bu onye nta-a ogu. Onye unu a-nodu achu oso

kpoloko bu eze ndu Ízurelu.”³¹ Ndu-ishi ugbo-inya ono hūmaepho Jiehoshafatu; ephe su: “Oo eze ndu Ízurelu be o bu!” Oo ya bu; ephe gharu iya iphu; meahaa g'ephe tsoo ya ogu. Jiehoshafatu chishia mkpu; Chipfu gbaaru iya mkpu; mee ephe haa ya.³² Ndu-ishi ugbo-inya ono bya amaru l'ot to budu eze ndu Ízurelu; ephe dakobe haa ya achichi.

³³O nweru onye ophu agbaepho apfu iya l'eka o hūmaru; o woru iya gbaa eze ndu Ízurelu l'ehu le mgbaka aka ngwogu, o kwaru onwiya dze-pfuru edzefuru. Eze rashiaru onye angaru iya ugbo-inya su: “Kpolaa azu; pafu mu l'ogu-a; kele e mekaakwaru mu iphe okpobe emeka.”³⁴ Ogu ono kpohu oku le mboku ono; e keyyabe eze ekeyyabe l'ugbo-inya ono; ephe le ndu Aramu nodu alwu ugu ono jasu l'uzenyashi.

Enyanwu ribajepho; o nwuhu.

Mba, onye mpfuchiru Chileke baru Jiehoshafatu

19 ¹Tobudu iya bu; Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda bya alwa ibe iya le Jierusalemu l'ehu-guu. ²Jiehu, bu nwa Hanani; mbu onye aphu-je ophulanya lufu g'o je agba iya ndzuta. O su eze, bu Jiehoshafatu: “?O gbaru ke gi yetaru onye ejo-iphe aka? ?O gbaru gi yee ndu kporu Chipfu ashị obu? Eshi ophu i meru nno; be oke ehu-eghu Chipfu dapfutaakwaru ngu. ³Ole g'o duhabe be iphe, du ree haru du ngu l'ehu; kele i wofokotaru itso Ashera, dukota l'ali-a; teme i woru obu ngu dobe l'achọ Chipfu.”

Iphe, Jiehoshafatu meziru emezi

⁴Jiehoshafatu be bu le Jierusalemu. O shi l'eka ono jepfu ndu Ízurelu; mbu ndu shi le mkpukpu Biye-Sheba bua jeye l'ubvu ubvu ali Ifuremu; je emee ephe buru ke Chipfu, bu Chileke ke nna phe ozo. ⁵O woru ndu ogbo-ikpe dobekota le mkpukpu, e gude igbulo kpu-pheta mgburugburu, no l'ali Jiuda; dobegbaa phe le mkpukpu le mkpukpu. ⁶O su ndu ogbo-ikpe ono: “Unu nwubekwa enya l'iphe, unu eme; noo kele o to bukwa nemadzụ be unu ekperu ikpe; onye unu ekperu iya bukwa Chipfu, bu onye ono, anoduje swiru unu l'ikpe, unu ekpe ono. ⁷Nta-a bukwa g'unu tsua Chipfu ebvu; unu akwabẹ enya l'iphe, unu eme; kele Chipfu, bu Chileke anyi be aka iya ta adukwa l'ikpe, apfuduru-oto; ophu o ledu nemadzụ enya l'iphu; teme ophu o ridu uphalazu.”

⁸Le Jierusalemu be Jiehoshafatu hakwarupho dobe ndu Lívayi; me ndu-uke Chileke; me ndu-ishi l'enya-unuphu l'enya-unuphu g'ephe kpeje ikpe ke Chipfu; waa g'ephe doshije opfu. O buru le Jierusalemu be ephe bu. ⁹O pfiaru phe su: “Wakwa g'umere unu a-duje baa: Unu tsua Chipfu ebvu; pfushia ike l'iphe, unu pfuru; gude obu unu l'ophu mee iphe, unu eme. ¹⁰Iphe, bu opfu, ununna unu phe shi le mkpukpu, ephe bu wotaru unu g'unu doo; mbu opfu le gburu ochi; ozoo opfu, laru le k'ekemu; ozoo k'omelali; unu loje phe aka le nchi k'ophu ephe tee metadu iphe, ikpe

a-nma phe l'iphu Chipfu. Odumeka be oke ehu-eghu Chipfu a-dapfutakwa unu l'unwunna unu ono. Noo g'unu e-me iya bu ono; g'ikpe ta nma unu.

¹¹“Oo Amaraya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke be a-buru onye-ishi unu l'iphe, eeme ala le ke Chipfu. Zebadaya nwa Ishimelu, bu ochi-oha ipfu Jiuda be a-buru onye-ishi l'iphe, eeme ala le k'eze. Ndu Liviayi be a-buru ndu-ishi unu. G'obu shihukwa unu ike l'iphemiphe, unu eme. Ge Chipfu swikwaru ndu eme iphe, pfuru oto.”

Jiehoshafatu alwu-kpee ndu Mowabu; waa ndu Amonu

20 ¹E mecha; ndu Mowabu; me ndu Amonu; me ndu ophu haru bu ru ndu Meyuni byatashia g'ephe tsoo Jiehoshafatu ogu.

²O nweru ndu haru bya epfuaru Jiehoshafatu su iya: “Ikpotu nemadzu awukwa abyapfuta ngu ogu. Ephe shikwa lazue eze-enyimu abya; mbu l'ephe shi le Edomu. Ephe noduwaa le Hazazonu-tama, bu iya bu Enu-Ge-di.” ³Ndzu guhu Jiehoshafatu; o woru onwiya ghaa l'achọ Chipfu. O bya araa ya arara g'a swikota egu l'ali Jiuda l'ophu. ⁴Oo ya bu; ndu Jiuda tuko g'ephe ha dzukobe g'ephe choo n-yemeka leka Chipfu. Ephe shi le mkpu-kpu, dukota l'ali Jiuda l'ophu byakota g'ephe choo Chipfu.

⁵Tobudu iya bu; Jiehoshafatu bya apfuru l'ataphu edzudzu-oha ndu Jiuda; me ndu Jierusalemu, dzukoberu l'iphu oma-unuphu ophuu, du leze-ulo Chipfu; ⁶bya asu: “Gube Chipfu, bu Chileke ke nna anyi phe; ?to budu ngu bu Chileke l'imigwe? ?Tobudu ngu bu ishi ali-eze, no l'ohamoha to? Ike me okpehu be bu leka ngu be o dukota; k'ophu bu lo to dudu onye suru ngu akpafu l'iphu. ⁷Gube Chileke anyi; ?to bunaa gubedua be chifuru ndu shi buru l'ali-a l'ataphu ndibe ngu, bu ndu Izurelu; bya eworu ali obu nu oshilokpa Ebirhamu, bu onya ngu go buru nkephe jasu le tuutuutuu le mimimii? ⁸Ephe buwa iya ebubu; noduwa iya kpuaru ngu ulo, bu eka epha ngu a-noduje ere ire; bya epfua su: ⁹O -buru l'ejo-iphe be byapfutaru anyi; o betakporu o buru ogu; ozoo l'ii-nu anyi aphu; ozoo ejo iphe-ememe; mo bu okpa-nri byaru; be anyi a-pfuru l'ulo-a; mbu l'ataphu ngu-a; rarū kpua ngu l'iphe-ehuka, anyi eje; l'ii-numa olu anyi dzoo anyi; kele i bu ebubu l'ulo-a.

¹⁰“Su-a; lewaro unwoke ndu Amonu; me ndu Mowabu; me ndu kubvu kubvu ali Siye; mbu ndu ono, i ti kwedu ge ndu Izurelu zeba l'ali phe le teke ono, ephe shi l'ali Ijiputu futa ono. Ephe kwe gbangoo phe; haa phe emebyishi ono. ¹¹Lewaro loo iphe, ephe gude apfu anyi ugwo iya bu l'ephe abya anyi achifu l'iphe, anyi nwe enwenwe; mbu l'ali-a, i nuru anyi go buru okiphe anyi-a. ¹²Oowaa Chileke anyi; ?tji gwadu phe ochi? Noo kele anyi te nwedu ike, anyi gude ejepfu ikpotu ndu-a, eze gidigidi abyapfuta anyi-a ogu. Anyi ta amakwa iphe, anyi e-me; ole oo ngu be anyi chiru enya dzee.”

¹³Ndu Jiuda l'ophu tuko pfuru l'ataphu Chipfu; yele ndu ophu hagbaa nwanshii; me unyomu phe; me unwegirima phe.

¹⁴No iya; Unme Chipfu bya Jiahaziyèlu l'èhu l'echilabọ edzudzu-ọha ono. Jiahaziyèlu bẹ bụ nwa Zekaraya; Zekaraya bụru nwa Benaya; Benaya bụru nwa Jieyèlu; Jieyèlu bụru nwa Matanaya. Jiahaziyèlu ono bẹ bụ onye Lívayi; bụru oshilọkpa Asafu. ¹⁵Ọ sụ: “Unu ngabẹ nchị; unubẹ ndu Jiuda g'unu ha; mẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu; mẹ eze, bụ Jiehoshafatu. Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ‘Unu ta atsúkwa ebvu; ọphu ike abvụ-kwa unu opfu l'unu hụmaru ikpoto ndu-a; kele ọgu ono ta abudu unu a-lwụ iya; ọo Chileke bẹ a-lwụ iya nụ. ¹⁶Unu gbalihu echele jepfu phe ọgu. Ephe e-shi ọzo, nọ l'ibiya k'úbvú Zizu abya; ẹka unu a-huma phe bụ l'ishishi nsụda, nọ l'ataphu echięgu Jieruwèlu. ¹⁷Mkpa g'unu lwua ọgu alwulwu ta adudu. Unu dozichaa onwunu; pfuru nwadoo; huma adzọta, Chipfu a-dzọta unubẹ ndu Jiuda; mẹ ndu Jierúsalemu.’ Unu ta atsushi ebvu; ọphu ẹhu arwushihukwa unu. O -be echele; unu jepfu phe; Chipfu e-swiru unu eswiru.”

¹⁸Tọbudu iya bụ; Jiehoshafatu phozeta iphu l'alị. Ndu Jiuda l'ophu; mẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu tuko g'ephe ha dakọta kpurumu l'ataphu Chipfu; baahaaru iya ẹja. ¹⁹Ndu Lívayi, bụ ndu ọphu shi l'eri Kohatu; mẹ ndu ọphu shi l'eri Kora wulihu wata arashi ọrà ike gude aja Chipfu, bụ Chileke ke Ịzurelu ajaja.

²⁰O be l'ọnmewa ọtsu; ephe gbalihu jeshia l'echięgu mkpukpu Tekowa. Ephe jenyaa Jiehoshafatu pfuru apfuru sụ: “Unu numa iphe, mu epfu; unubẹ ndu Jiuda; mẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu! Unu kweta ke Chipfu, bụ Chileke unu; k'ọphu unu a-nguru anguru. Unu ekweta iphe, ndu mpfuchiru iya epfu; k'ọphu iphe a-nọdu ejehuru unu.” ²¹Jiehoshafatu jechaa l'idzù; bya atụa ẹka lẹ ndu a-guru Chipfu ebvu; mbụ ndu a-nọdu aja iya ajaja; yee uwe, dụ nsọ vutaru ndu ojogu ono ọzo; asuje:

“Unu kele Chipfu ekele;
kele n-yemobu iya anoje
jasu l'ojejeje.”

²²Ephe wataepho agu ebvu gude aja Chipfu ajaja; Chipfu woru ndu ojogu dobe g'ephe kpuru ekpuru wata etso ndu Amonu ono ọgu; mẹ ndu Mówabu; mẹ ndu úbvú úbvú alị Siye, bụ iya bụ ndu ono, byapfutaru ndu Jiuda ọgu ono. Ndu Jiuda lwụ-kpee phe l'ogu ono. ²³Ndu Amonu; mẹ ndu Mówabu zelihi wụpyabe ndu k'úbvú úbvú alị Siye; mebyishikọta phe; ephe bụru mkpurupyata. Ephe gbushigheepho ndu k'úbvú úbvú alị Siye ono; ephe gbushiaha onwophe.

²⁴Ndu Jiuda bya erwua l'ẹka aagbeje lee ẹnya l'echięgu; ephe bya ele ẹnya l'ọzo ẹka ikpoto ndu ono kuru. Iphe, ephe hụmaru bụru odzu, dabiygbaaru l'alị; mbụ ọphu ọ tọ dudu onye ọphu nahuru nụ. ²⁵Ọo ya bụ; Jiehoshafatu yele ndu nkiya wuru jeshia egwe ivu ndu ono; je asụ-vu ikpoto iphe-edobe; mẹ ivu, bụ aguta aguta; mẹ ẹkwa; mẹ iphe, vugbaa oke aswa; mbụ iphe, habe shii k'ọphu ephe ata dudu ike egwetagbudu iya.

Iphe okwata ono be ha shii; k'ophu ephe gweru iya ujiku eto. ²⁶O be le mboku ophu kwe iya eno; ephe dzukota le nsuda Beraka; nodu l'eka ono jaa Chipfu ajaja. Oo ya meru g'o gude ephe kuahaa eka ono nsuda Beraka byasu ntanu.

²⁷Tobudu iya bu; ndu Jiuda l'ophu; me ndu Jierusalemu toko lwatashia Jierusalemu. O buru Jiehoshafatu bu onye-ishi phe. Ephe gude ehu-utso awu alwa; kele Chipfu be mewaru g'ephe turu okoo kpua ndu ohogu phe. ²⁸Ephe wubata le Jierusalemu; akpo une; me ogumogu; bya egbu opu gude abahu l'ulo Chipfu.

²⁹No iya; iphe, bu ndu eze ndu ali ozo l'ophu numapho le Chipfu tsoru ndu ohogu ndu Izurelu ogu; ephe tsuahaa ya ebvu. ³⁰Oo ya bu; ali-eze Jiehoshafatu dakota jii; kele Chileke iya be meru g'o tuta unme ibekboebo.

Mkpochi-ishi abu eze Jiehoshafatu

(1Ndu 22:41-50)

³¹O buru iya bu le Jiehoshafatu aburu eze ndu Jiuda. Iphe, o noru bu ukporo apha l'apha iri l'ise teke o wataru aburu eze. O noo l'aba-eze ono ukporo apha l'apha ise le Jierusalemu. Epha ne iya bu Azuba nwada Shilihi. ³²Jiehoshafatu tsoru uzo, nna iya, bu Asa tsoru. O to dudu ophu o haru me nanu. O meru iphe, pfuru oto l'enya Chipfu. ³³Ole o to lwuduru eka aagwaje iphe; teme ophu ndu Jiuda te edobeduru obu phe l'eka Chileke ke nna phe no.

³⁴Iphe ozo, Jiehoshafatu megbaberu; e-shi l'ishi jeye l'eka o bvuru be e dekotaru lekwo, e deru iphe, meru nu teke Jiehu nwa Hanani no ndzu; mbu ophu e deru lekwo ndu eze ndu Izurelu.

³⁵E mecha; Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda; yele Ehazaya, bu eze ndu Izurelu je atugba buru nanu; mbu onye ono, meru ejo-iphe ono. ³⁶Yele iya be tugbaru pyishia ugbo-mini, ee-gude agbaru iya ngho. O buru le mkpu-kpu Eziyonu-Geba be ephe no pyishia ugbo-mini ono. ³⁷Tobudu iya bu; Eliyeza, bu nwa Dodavahu ke mkpukpu Maresha bya epfuru maberu Jiehoshafatu su: "Eshi ophu gu le Ehazaya tugbaberu be Chipfu a-tuko iphe, i mekotaru mebyishikota." Ugbo ono kpukota; ophu ephe egudeedu iya agba ngho.

Teke Jiaramu bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 8:16-24)

21 ¹Noo ya; Jiehoshafatu bya anwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Devidi. Jiaramu, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya. ²Jiaramu be nweru unwune nwoke, bukwapho unwu Jiehoshafatu. Epha unwune iya ono bu: Azariya; me Jiehiyelu; me Zekaraya; me Azariya; me Mayikelu; me Shefataya. G'ephe

ha bukota unwu Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda. ³Nna phe be nuru phe igwerigwe mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu, vugba oke aswa; bya anukota phe mkpukpu, a kpugbaaru o shihu ike l'alì Jiuda. O woru alì-eze nu Jióramu; kele oo ya bu okpara iya.

⁴Jióramu byaephe bya aburu eze; nodu l'aba-eze nna iya ono; mbu kpoo g'abara; o tuko unwunna iya gbushikota; hakwarupho ndu-ishi ndu Ízurelu gbushia. ⁵Jióramu nowaru ukporo apha l'apha iri l'ebo teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze buru apha esato le Jierúsalemu. ⁶O tsoo eka ndu eze ndu Ízurelu; mee ge ndibe Éhabu meru; kele o luru nwada Éhabu. O meru ejo-iphe lenya Chipfu. ⁷Ole Chipfu be gude k'ogbandzu, yee Dévidi gbaru haa onu-ulo Dévidi ono; ophu o to mebyishiduru iya; kele o kwehawaru Dévidi ukwe l'unwu iya; me awa iya ta abyadu alufubaa l'aba-eze ono jeaduru aduru.

⁸O buru teke Jióramu bu eze be ndu Edomu kwefuru ndu Jiuda ike; bya echia onye ibe phe eze; woru iya dobe l'aba-eze phe. ⁹Oo ya bu; Jióramu chita ndu-ishi ndu ojogu iya; me ugbo-inya iya l'ophu gbapfushia phe. Ndu Edomu bya ekephee yee ndu-ishi ugbo-inya iya ono mgburugburu. O be lenyashi; o gbeshi bapfu ndu Edomu ono ugu. ¹⁰O buru ge ndu Edomu ekwefuru ndu Jiuda ike bu ono byasun tanu. O bukwarupho teke ono be ndu Libuna kwefuru ike nkephe; kele Jióramu gwoberu Chipfu, bu Chileke ke nna iya phe.

¹¹Nokwapho ge Jiehoramu megbaaru eka aagwaje iphe l'ubvu ubvu ali Jiuda. O mee ge ndu bu le Jierúsalemu du gheleghelehele; teme o du-swee ndu Jiuda uzo.

¹²Tobudu iya bu; ekwo-ozì, shi leka Elayijia, bu onye mpfuchiru Chileke bya erwua Jióramu eka. Ekwo-ozì ono epfu su: "Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ke nna ngu Dévidi pfuru baa: Eshi ophu i ti tsoduru uzo ophu nna ngu, bu Jiehoshafatu tsoru; ophu i ti tsoduru ke Asa, bu eze ndu Jiuda; ¹³o bu-chiaru eka ndu eze ndu Ízurelu be i tsoru; bya emee ge ndu Jiuda; me ndu bu le Jierúsalemu du gheleghelehele; egube ono, ndibe Éhabu meru ono; teme i gbushikwaapho unwunna ngu, bu ndibe nna ngu phe; mbu ndu ono, ka ngu mma ono; ¹⁴bukwa gi huma ahuma le Chipfu e-gude ejo iphe-ememe daa ndibe unu eka; me unwegirima unu; me unyomu unu; me eku unu l'ophu. ¹⁵Gubedua l'onwongu bu epho-ekoko a-byapfuta ngu; mbu ejo ehu, eme l'epho. Ehu ono e-me ngu; epho achaa ngu nkiriri. Akurepho ngu achabushihu ada ppopoo mboku-mboku."

Anwuhu Jióramu

¹⁶No iya; Chipfu bya akpalia ndu Filisitayinu; me ndu Arabu, bu iya bu ndu ono, bukube ndu Kushi; Jióramu du phe ashi. ¹⁷Ephe bya ugu l'alì Jiuda; zebata l'alì ono; vutakota iphemiphe, ephe humaru l'ulo eze; kpukoo unwu iya unwoke; me unyomu iya; k'ophu bu lo to dudu nwa iya

nwoke, a haru iya; gbahaa Éhazaya, bu onye ophu kachakpo aburu nwata l'unwu iya nwoke.

¹⁸Iphepiche ono nwuchaepo; Chipfu bya aloru iphe-ememe, bu alagala tu Jióramu l'akuru-epo. ¹⁹A nonyaa; g'apha labo bvuru; iphe-ememe ono mee ya; ephe chaa ya nkiriri. O taa kpookpookpo nwuhu. Ophu ndibe phe ta akpobeduru iya oku gude kwabe iya ubvu; egube ono, a kpoberu nna iya phe.

²⁰Jióramu nowaru ukporo apha l'apha iri l'epo teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze buru apha esato le Jierusalemu. O nwuhu; ophu o dudu onye yoru oshi iya. E lia ya le mkpukpu Dévidi; ole e te liduru iya l'ilu ndu eze.

Teke Éhazaya bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 8:25-29; 9:21-28)

22 ¹Tobudu iya bu; ndu bu le Jierusalemu mee Éhazaya, bu nwa nwoke Jióramu onye ophu kachaa aburu nwata go buru eze nochia enya nna iya; kele ndu o-lwua-olaa; yele ndu Arabu swi wubata l'odu-ogu ono be tukoru ndu ophu bu ogerenya gbushikota. Oo ya bu; Éhazaya nwa Jióramu bya aburu eze ndu Jiuda.

²Éhazaya be nowaru ukporo apha epo l'apha labo teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze bu apha lanu le Jierusalemu. Epha ne iya bu Atalaya, bu nwanwa Omuri. ³O tsokwarupho aka ndibe Éhabu; kele ne iya be kpo-ziru iya uzo g'o mee ejo-iphe. ⁴O mee ejo-iphe lenya Chipfu; egube ono, ndibe Éhabu meru ono; kele nna iya nwuhuchaaru; ephe kpo-ziaharu iya uzo; shi nno loru iya ye l'eka ola-l'iswi.

⁵O tsoru uzo, ephe kpo-ziru iya; je etsoru Jióramu nwa Éhabu, bu eze ndu Izurelu; ephe jepfu Hazelu, bu eze ndu Aramu ugu le mkpukpu Ramotu, du l'ali Giladu. Ndu Aramu ono meka Jióramu iphe. ⁶Oo ya bu; o lashia mkpukpu Jiezerelu g'o je anodu nyaa onya aka ono, ndu Aramu mekaru iya iphe le mkpukpu Ramotu teke ono, o tsoru Hazelu, bu eze ndu Aramu ugu ono.

No iya; Éhazaya nwa Jióramu, bu eze ndu Jiuda jeshia aji Jióramu nwa Éhabu le mkpukpu Jiezerelu le k'iphe-ehuka ono, e mekaru iya ono.

Jiehu Egbu Éhazaya

⁷Éhazaya tugbua jeshia ibe Jióramu; je alaa l'iswi. O buru Chileke be o shi l'eka. Kele Éhazaya byaru erwua aka ono; yele Jiehoramu je adatso Jiehu nwa Nimushi ugu; mbu onye ono, Chipfu turu aka g'o gbushigbua ndibe Éhabu ono.

⁸No iya; o buru ge Jiehu agwa ndibe Éhabu ochi; be o humaru ndu-ishi ndu Jiuda; me unwu unwune Éhazaya, bu ndu ejeru Éhazaya ozi; o tuko phe gbushikota. ⁹O wata achokashi Éhazaya; e je egude iya l'eka o

domiru onwiya lẹ Samériya; kpuru iya kpuru-pfu Jiehu; e woru iya gbua. Epe lia ya elili; kele epe suru l'ọ bu nwa Jiehoshafatu, bu onye ono, gu-de obu iya l'ophu choo Chipfu ono. Oo ya bu; ophu o to nweedu onye ozo, shi l'ibe Ehzaya, bu onye a-du ike buru ishi l'alị-eze ono.

Atalaya yele Jiwashi

(2Ndu 11:1-3)

¹⁰ Tọbodu iya bu; Atalaya, bu ne Ehzaya humaepfo lẹ nwa iya nwuhuru; o gbeshi je atuko ndibe ndu eze, shi l'onu-ulo Jiuda g'ephe ha saa osampfu. ¹¹ Ole Jiehosheba, bu nwada eze, bu Jiehoramu be dutaru Jiwashi, bu nwa Ehzaya dufu l'echilabo unwu eze ono, eeme g'e gbushia ono. O duta Jiwashi yele onye ehe iya nu je edomia lẹ mkpuru-azee. Noo ge Jiehosheba, bu nwada eze, bu Jiehoramu; bya aburu nyee Jiehoada, bu onye uke Chileke shiru wohaa Jiwashi ge Atalaya ta ahuma iya bu ono; k'ophu bu l'o to gbuduru iya; kele Jiehosheba be bu nwune Ehzaya ke nwanji. ¹² E domiru Jiwashi; yele phe nodu l'ulo Chileke apha ishii ge Atalaya bu eze l'alị ono.

E kwefuru Atalaya ike

(2Ndu 11:4-16)

23 ¹ O be l'apha k'esaa; Jiehoada bya akata obu. Yele ndu-ishi, bu gbaa ishi ukporo ndu ojogu ise ise woru ndzu gbaa; me Azariya nwa Jierohamu; me Ishimelu nwa Jiehohananu; me Azariya nwa Obedu; me Maseya nwa Adaya; me Elishafatu nwa Zikiri. ² Epe tuko alị Jiuda jegbabekota; je ekuko ndu Liviayi, bu lẹ mkpukpu, dukota l'alị Jiuda l'ophu; kua ndu-ishi l'anya-unuphu l'anya-unuphu ndu Izurelu. Epe dzukota lẹ Jierusalemu. ³ Eze waa edzudzu-oha ono l'ophu nodu l'ulo Chileke gbaa ndzu.

Jiehoada bya asu phe: “Unu lekwa nwa eze! Oo ya a-buru eze; egube ono, Chipfu pfuru iya l'ehu unwu Dévidi ono. ⁴ Waa iphe, unu e-me baa: Unube ndu-uke Chileke; me ndu Liviayi ono, bu ndu anoduje lẹ nche l'eswe-atuta-unme; unu kee onwunu uzi eto. G'uzi lanu je anodu chee onu-abata nche; ⁵ uzi lanu eje anodu eche ibe eze; uzi lanu ophuu eche Onu-abata Okpa-ulo. Ndu ophuu l'ophu be a-nodugbaa l'oma-unuphu eze-ulo Chipfu. ⁶ G'o to dukwa onye e-je abahu l'ulo Chipfu; gbahaepfo ndu-uke Chileke; me ndu Liviayi, bu ndu eje ozi. Oo phe bu ndu a-bahuje iya; noo kele epe du nsọ. Obenu lẹ ndu ophuu be a-kwabeje enya l'iphe, Chipfu suru g'a kwabe enya. ⁷ Ndu Liviayi a-no-pee eze ono mgburugburu. Onyenonu apakotaru ngwogu iya l'eka. Iphe, bukpo onye bahuru l'ulo ono; unu gbua onye obu. Ekameka, eze ejekpo unu swiru iya eswiru.”

⁸ Ndu Liviayi ono; me ndu Jiuda l'ophu mee ge Jiehoada, bu onye uke Chileke pfuru phe ono. Onyenonu chita ndu nkiya; mbu ndu anoduje lẹ

nche l'eswe-atùta-unme; mę ndu ọphu afùta lę nche l'eswe-atùta-unme ono; kęle Jiehoyada, bụ onye uke Chileke ta adùdu ọgbo ọphu ọ hawaru g'ęphe lashia. ⁹Jiehoyada, bụ onye uke Chileke ono bya achita arwa; mę iphe, eegudeje egbobuta onwonye ọphu ha shii mę kę nshii ono, shi bụru kę Dévidi; mbụ ono, e doberu l'eze-ulo Chileke ono; woru keshiaru ndu-ishi bụgbaa ishi ndu ojogu ụkporo ise ise ono. ¹⁰O woru ndu Jiuda l'ophu kpoo giriri; ęphe pagbaaru ngwogu phe l'ehu l'ehu; pfuru gbaphee eze mgburugburu lę mgboru ọru-ngweja Chipfu; waa eze-ulo ono gędegede; shita l'uzo ękutara jeye l'uzo ękicha.

¹¹Ęphe bya edufuta nwatibe eze ono, bụ Jiowashi; bya eworu okpu-eze kpube iya; sụ l'oo ya bụ eze; bya eworu ękwo, e deru ekemu Chileke dęe ya l'ęka. Jiehoyada yele unwu iya wụa ya manụ l'ishi; tịa uzu; sụ: “Nodu-kwa ndzụ ogologo; gube eze!”

¹²Atalaya numaepho wọwoowo, ndu Jiuda atụ l'ęka ęphe agba oso; bya aja eze ajaja; ọ tųgbua jefpushia phe l'eze-ulo Chipfu. ¹³Ọ bya eje elee ęnya; bya ahuma eze g'ọ pfuru lę mgboru itso l'onu-abata eze ulo ono; bya ahumakwapho ndu-ishi ndu ojogu; mę ndu egbu opu g'ęphe pfu-kubegbaaru iya; teme ndu alị ono l'ophu nodu etegbaa ęswa; egbu opu; ndu ebvu chiru ngwa-ebvu phe azụ ebvu ajaja. Atalaya gbę teke ono gbajashia uwe iya chishia mkpu sụ: “Ejo-iphe anwua-o! Ejo-iphe anwua-o!”

¹⁴Tobudu iya bụ; Jiehoyada, bụ onye uke Chileke bya edufuta ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise ono; bya asụ phe: “Unu kpufuta nwanyi ono l'echilabọ ndu nche ono. Unu te egbukwa iya l'ulo Chipfu. Iphe, bụ onye ęphe l'iya swi; unu gude ogu-echi gbua ya.” ¹⁵Ọo ya bụ; ęphe gude iya; kpuru iya jerwuepho Onu-abata Inya, nọ l'ibe eze; ęphe woru iya gbua l'ęka ono.

Jiehoyada edozi alị Jiuda

(2Ndu 11:17-20)

¹⁶No iya; Jiehoyada yele ndu Jiuda l'ophu waa eze l'onwiya; bya agbaa ndzụ. Ọgbandzu obu bụ l'ęphe a-buru ndu kę Chipfu. ¹⁷Ndu Jiuda l'ophu jeshia l'eze-ulo Balu je enwutsushia ya. Ęphe tųko iphe, bụ ọru-ngweja Balu; mę ntękpe tsukposhichaa kę yogiri yogiri. Ęphe gbua Mátanu, bụ onye uke Balu l'iphu ọru-ngweja Balu.

¹⁸Ọo ya bụ; Jiehoyada bya eye ndu nche; ęphe cheahaa ulo Chipfu nche. Ęphe nodu l'ęka ndu-uke Chileke, bụ oshilokpa Lívayi; mę l'ęka ndu Lívayi ono, Dévidi yeru ozi ulo Chipfu l'ęka bya edobe g'ęphe gweje ngweja-akpo-oku nụ Chipfu; egube ono, e deru iya l'ękwo-ekemu Mosisu. Ęhu nodu atso phe utso; ęphe nodu agụ ebvu eme iya, egube ono, Dévidi tųru iya l'ekemu doberu phe ono. ¹⁹O woru ndu nche ono yekota l'onu-abata eze-ulo Chipfu; k'ophu bụ l'ọ tọ dudu onye aaso nsọ, a-bahụ iya nụ.

²⁰Ọ chita ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise ono; mę ndu oke amadu; mę ndu-ishi ndu Jiuda; mę ndu alị ono l'ophu; yeru onwiya; ęphe dufuta

onye eze ono l'eze-ulo Chipfu ono. Ephe shia uto onu-oguzo imeli duba iya l'ibe eze; bya emee ya; o nodu l'aba-eze. ²¹Noo ya; ehū kwatakpoosoo ndu ali ono l'ophu okpobe atsotso. Nchi bya adu doo le mkpukpu ono; kele e gbuwaru Atalaya l'ibe eze.

Teke Jiowashi bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 12:1-16)

24 ¹Jiowashi be nowaru apha esaa teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierusalemu bu ukporo apha labo. Epha ne iya bu Zibaya. Eka ne iya obu shi bu le mkpukpu Biye-Sheba. ²Jiowashi be mekotaru iphe, pfuru oto lenya Chipfu jeye ge Jiehoyada, bu onye uke Chileke no-beru. ³Jiehoyada be luru Jiowashi unwanyi labo; o nwushia unwoke; me unwanyi.

⁴A nonyaa; Jiowashi bya achipyaa ya l'obu iya su le ya e-dobe ulo Chipfu l'onodu, gbaru iya nu. ⁵O bya ekukobe ndu-uke Chileke waa ndu Liviayi; su phe: "Unu toko mkpukpu, dukota l'ali Jiuda jegbabekota; naa ndu Izurelu okpoga, ee-gudeje emekwa ulo Chileke l'aphagapha. Unu mee egwegwa nakoo ya." Ole ndu Liviayi ono te emeduru iya egwegwa.

⁶Oo ya bu; eze kua Jiehoyada, bu onye-ishi ndu-uke Chileke; su iya: "?Buhunu gunu meru g'o gude ophu i suduru ndu Liviayi g'ephe wolata okpoga akiriko ono, shi l'ali Jiuda; me Jierusalemu ono; mbu ono, Mosisu, bu onye-ozu Chipfu tu-buru gedzudzu-oha ndu Izurelu pfuje g'e gude mee k'ulo-ekwa, e doberu ekemu Chipfu ono?"

⁷Unwu Atalaya, bu nwanyi iwashi ono be wubatawaru l'ulo Chipfu; mbu gudechaa iphe, e doberu nso l'ulo Chipfu ono gwaa Balu.

⁸Oo ya bu; eze bya asu g'e meta okpoko dobe l'azu onu eka eeshije abahu l'ulo Chipfu. ⁹A bya araa ya arara l'ali ndu Jiuda; me le Jierusalemu; g'e wolataru Chipfu okpoga akiriko ono, Mosisu, bu onye-ozu Chileke keru nu ndu Izurelu teke ephe no lechiegu ono. ¹⁰Ndu-ishi; me ndu Jiuda l'ophu gude ehū-utso wolata okpoga akiriko ono; bya ewojuerū iya chie lime okpoko ono; jasuru ephe wolatagbua ya; o bu. ¹¹O nodu abujeru; teke ndu Liviayi pataru okpoko ono pajeru ndu-ishi ozi eze; ephe-bya ahuma l'okpoga be ha iya shii; onye edejeru eze ekwo; yele onye-ozu onye-ishi ndu-uke Chileke abya ephoo okpoko ono olu; pata iya je edobewee leka oduje. O buru egube ono be ephe emeje iya mboku-mboku; shi nno nata okpoga ono nata k'etsutsu iya. ¹²Eze yele Jiehoyada woru okpoga ono nu ndu-ozu ono, eeje ozi l'ulo Chipfu ono du leka. Ephe gude iya buta ndu edoje eja ulo; me ndu kapyinta g'ephe mezia ulo Chipfu ono go du go shi du. Nokwapho g'ephe gude iya buta ndu gude mkpurukpu igwe; me ope eje ozi g'ephe gude iya mekwaa ulo Chipfu ono.

¹³Ndu eje ozi ono be nwuberu iya enya. Ephe nodu emekwa ulo ono eje l'iphu l'iphu. Ephe bya akpukwa ulo Chileke ono; o du go shi du le

mbụ; mee ya; o shihu ike. ¹⁴ Ẹphe meghechaepho ọlo ono; ẹphe wota okpoga ọp̄hu ọp̄oduru n̄u bya an̄u eze yẹle Jiehoyada. Ọ b̄uru iya b̄e e gude meshia ivu, e doberu l'ọlo Chipfu ono; mbụ ivu, e gude eje ozi; m̄e ivu, e gude eme k̄e ngweja-akp̄o-ọku; m̄e gbamugbamu; m̄e ivu, e meru l̄e mkp̄ola-ododo; m̄e k̄e mkp̄ola-ọchaa. Ẹphe gweahaa ngweja-akp̄o-ọku l'ọlo Chipfu ono tekenteke jeye ḡe Jiehoyada n̄o-beru.

Anw̄uhu Jiehoyada

¹⁵ Ọle Jiehoyada b̄e kakp̄ooru nka n̄o ọpa, d̄u igwerigwe; t̄eme ọ nw̄uhu. Ọ n̄owaru ọkp̄oro ọpa ishii l'ọpa iri teke ọ nw̄uhuru. ¹⁶ Ẹphe lia ya l'ẹka e liru ndu eze l̄e mkp̄ukpu Dévidi; k̄ele o meru iphe, d̄u ree l̄e Ízuru; meeru iya Chileke; waa eze-ọlo Chileke ono.

Iwashì, Jiowashi weru

¹⁷ Ḡe Jiehoyada nw̄uhuchaaru b̄e ndu-ishi ndu Jiuda byaru bya ephozeru eze; eze ngab̄eru p̄h̄e n̄chì. ¹⁸ Ẹphe par̄u ọlo Chipfu, b̄u Chileke k̄e nna p̄h̄e haa; gwaahaa itso Ashera; m̄e agwa ọzo. Chileke tukoshi ndu Jiuda; m̄e ndu Jierúsalemu ẹhu-eghu iya; k̄ele ikpe nmar̄u p̄h̄e. ¹⁹ Chipfu bya ezichaakp̄o ndu mpfuchiru iya g'ẹp̄he duphuta p̄h̄e az̄u l'ẹka ọ n̄o; ndu mpfuchiru ono pfua nta pfua imo; ọp̄hu ẹp̄he ta ngad̄uru n̄chì.

²⁰ T̄obudu iya b̄u; Unme Chileke bya Zekaraya nwa Jiehoyada, b̄u onye uke Chileke l'ẹhu. O p̄hekoru ndu ono s̄u p̄h̄e: “Waa iphe, Chileke pfuru baa: ?B̄u ḡunu meru iphe, unu emebyishi ekemu Chileke; g'ip̄he te ejehuru unu? Eshi ọp̄hu unu har̄u Chipfu b̄e Chipfu haakwaru unub̄eɗua.”

²¹ Ọo ya b̄u; ẹp̄he gbaaru iya ẹjo-idzu; eze s̄u p̄h̄e g'ẹp̄he tuḡbua ya l̄e mkpuma. Ẹp̄he woru iya tuḡbua l'oma-unuphu eze-ọlo Chipfu. ²² Ọp̄hu eze, b̄u Jiowashi anyatad̄uru eguru iphe-oma, Jiehoyada, b̄u nna Zekaraya meru iya; o woru nwa iya nwoke gbua. Zekaraya nw̄uhuje; ọ s̄u: “Ḡe Chipfu h̄umakwa iphe, unu meru-a; gwata unu ụgwo iya!”

Anw̄uhu Jiowashi

²³ Ọpa gbaerupho; ndu ojogu ndu Arámu bapfu Jiowashi ọgu. Ẹp̄he zebata l'alì Jiuda; m̄e l̄e Jierúsalemu bya at̄uko ndu-ishi ndu Jiuda l'ophu gbushik̄ota. Ẹp̄he vutak̄ota iphe, ẹp̄he kwatar̄u l'okwata wolaaru eze p̄h̄e l̄e Damasukosu. ²⁴ Ndu ojogu ndu Arámu ono b̄e b̄u-a ndu habe nwahabe b̄e ẹp̄he ch̄i bya ọgu ono; obenu l̄e Chipfu b̄e yeru p̄h̄e igwerigwe ndu ojogu ndu Jiuda l'ẹka; k̄ele ẹp̄he har̄u Chipfu, b̄u Chileke k̄e nna p̄h̄e. Ọ b̄uru g'ẹp̄he shi b̄u ono n̄u Jiowashi ap̄h̄u.

²⁵ Ndu Arámu ono tuḡbuchaep̄ho; k̄ele ẹp̄he mekarar̄u Jiowashi iphe ọkpobe emeka; ndu-ozì iya ch̄iaru iya ẹjo-idzu; woru iya gbua l'ip̄he-az̄ee ya; l̄e k'ishi ọchì nwatibe Jiehoyada ono, b̄u onye uke Chileke, o gburu p̄h̄o. Ọo ya b̄u; Jiowashi nw̄uhu; ẹp̄he lia ya l̄e mkp̄ukpu Dévidi. Ọle ẹp̄he

te eliduru iya l'ilu ndu eze. ²⁶Ndu ono chiru iya ejo-idzu ono bu: Zabadu nwa Shimeyatu, bu nwanị Amonu nwuru iya; me Jiehozabadu nwa Shimiritu, bu nwanị Mowabu nwuru iya. ²⁷A bya l'ako ehu unwegirima iya; me igwerigwe ozi, Chipfu zigbaberu l'ishi iya; me g'o gude mezia ulo Chileke g'o du g'o shi du; be e dekotaru lekwo, e deshiru iphe, ndu-eze meru. Oo ya bu; Amazaya, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Amazaya bu eze ndu Jiuda
(2Ndu 14:1-6)

25 ¹Amazaya be nowaru ukporo apha l'apha ise teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze buru ukporo apha l'apha tete le Jierusalemu. Epha ne iya bu Jiehowadanu. Eka ne iya obu shi bu le Jierusalemu. ²Amazaya be meru iphe, pfuru oto lenya Chipfu. Ole o to gudegbudu obu iya mee ya. ³Aba-eze Amazaya bya anguerupho anguru; o gbushia ndu-ozu iya ono, bu phe gburu nna iya teke o bu eze pho. ⁴Ole o to gbuduru unwegirima ndu ono; kele o tsoru iphe ono, e deru lekemu; mbu lekwo Mosisu; leka ono, Chipfu turu ekemu su: "Ndu nwuru nwa be e tee gbudu l'ugwo iphe, unwu phe metaru; ophu eegbukwapho unwegirima l'ugwo iphe, nna, nwuru phe nu metaru; onyenonu be aa-laje l'iphe-eji, o metaru."

⁵Amazaya bya ekukobe ndu Jiuda; doo phe lenya-unuphu lenya-unuphu ndu bu nna l'ipfu Jiuda me l'ipfu Benjiaminu; g'ephe nodu leka ndu-ishi, bu ishi unu ndu ojogu labo lukporo iri iri; me leka ndu-ishi, bu ishi ndu ojogu ukporo ise ise. Ndu o gutaru be bu ndu nowaru shita lukporo apha kwaseru. O bya ahuma l'iphe, ephe du bu ukporo unu ugbo ukporo l'iri lesaa l'unu iri. Ndu ono bukota ndu a horu ahoho; mbu ndu suwaru eje ugu; buru ndu a-du ike paru arwa; me iphe, eegudeje egbobuta onwonye. ⁶Nokwapho g'o pfuru mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo talentu ise gude buta ndu ojogu ndu Izurelu, du ukporo unu unwoke ugbo iri lebo l'unu iri, bu ndu ike dukota.

⁷No iya; onye ke Chileke byapfuta iya bya asu iya: "Gube eze; ge gu le ndu ojogu ndu Izurelu ta aswikwaru jee ugu ono; noo kele Chipfu te eswikwaru ndu Izurelu; ophu o to swiduru ndu Ifuremu. ⁸Ole-a; i -jewaa be obetakpoo ike ugu duchakpoo ngu idu-agma; be Chileke e-chitsukwa ngu l'iphu ndu ohogu ngu; noo kele o Chileke bu onye nweru ike, oo-gudeje yeta eka; bya enweru ike, oo-gude chitsua nemadzu."

⁹Amazaya su onye ke Chileke ono: "?Bu gunu be anyi e-mekwanu le mkpola-ochaa ono, erwa iya du ukporo talentu ise ono, mu nuru ndu ojogu ndu Izurelu pho?"

Onye ke Chileke ono su iya: "Chileke be a-dukwaaw ike nu ngu ophu ka ono shii."

¹⁰Tobudu iya bu; Amazaya chifuta ndu ojogu ono, shi l'ali Ifuremu byapfuta iya ono; su phe g'ephe lashia ibe phe. Iphe ono mee ehu ghushia phe egu ike. Ephe taru ehu chorochoro lashia ibe phe.

¹¹Obu bya eshihu Amazaya ike; o duta ndu nkiya; ọ bụru phẹ eje lẹ nsụda alị Unú; je egbushia ndu Siye; unu unwoke ugbo ụkporo l'ise.⁸
¹²Unwoke ndu Jiuda ono kpụtakwapho unu unwoke ugbo ụkporo l'ise^h lẹ ndzụ; chita phẹ je edobe l'eli eze mkpuma; bya eshi l'ẹka ono nwuhaa phẹ; ephe bya adaa; gwee onwophẹ arakabya.

¹³Ole ndu ojogu ono, Amazaya chiphuru azụ g'ephe te etsoshi iya jee ogu ono; wubaru lẹ mkpukpu ndu Jiuda; je eshilepho lẹ Samériya lwua phẹ nlwu lanu jasụ lẹ Betu-Horonu; gbua unu umadzu esaa l'umadzu ụkporo iriⁱ lẹ ndu Jiuda ono; bya egwee ivu phẹ shii.

¹⁴Teke ono Amazaya shi l'ẹka o gbushiru ndu Edomu alwa ono bẹ ọ chigbaa agwa ndu Siye. O dobe agwa ono; ọ bụru nkiya; bya abaaharu iya eja; akporu iya unwu-isensu oku. ¹⁵Oo ya bụ; Chipfu tanwuberu Amazaya ehu-eghu iya; o zia onye mpfuchiru; o jepfu Amazaya je asụ iya: “?Bụ gunu meru g'o gude ọ bụru agwa, ta adudu ike nafuta ndu nkiya l'ẹka ngu bẹ ị chọaharu?” ¹⁶Onye mpfuchiru ono kpukwaduru-a opfu ono l'onu epfu; eze jipfube iya sụ iya: “?Bụ ngu bẹ anyi turu ẹka g'i bụru onye mgbazi eze? Dobe onu doo! O -dudu bẹ ee-gbukwa ngu.”

Oo ya bụ; onye mpfuchiru ono no-kirishia; bya agbete teke ono sụ: “Mu maru lẹ Chileke chipyawaru g'o mee g'i laa l'iyi; kele i meru iphe, du nno; teme ophu ị ngabeduru nchi l'idzù, mu chi-koshiru ngu.”

Ogu, daru ndu Jiuda waa ndu Ízurelu (2Ndu 14:8-14)

¹⁷Tobudu iya bụ; Amazaya, bụ eze ndu Jiuda yele ndu agbazijeru iya idzu bya achia idzu. O zia ozi g'e je zia eze ndu Ízurelu, bụ Jiowashi nwa Jiehowahazu mbụ nwanwa Jiehu sụ iya: “Bya g'anyi lẹ ngu daleedu onwanyi l'ogu.”

¹⁸Jiowashi, bụ eze ndu Ízurelu bya eziphu Amazaya, bụ eze ndu Jiuda ozi azụ sụ: “Oshi uke, du l'ubvú ubvú Lébanonu bẹ ziru oshi sida, dukwapho l'ubvú ubvú Lébanonu sụ iya: ‘Kena nwatibe mu ke nwoke nwada ngu g'o luru.’ Tobudu iya bụ; anu-egbudu, bu l'ubvú ubvú Lébanonu ono ghatajephho; ọ zo oshi uke ono pyaapya. ¹⁹Iphe, iipfunu bụ g'a humanu l'i lwu-kpewaru ndu Edomu. O bụru iya meru g'o gude ị nodu ekuanaa onwongu. Nodule-a l'ibe ngu. ?Bụ gunu bẹ iime g'i kpataru onwongu opfu, e-me g'unu lẹ ndu Jiuda daa?”

²⁰Obenu lẹ Amazaya ta ngaduru iya nchi; kele ọo Chileke bẹ o shi l'ẹka k'ophu oo-woru phẹ ye ndu ohogu phẹ l'ẹka; noo kele ephe chọaharu agwa ndu Edomu. ²¹Oo ya bụ; Jiowashi, bụ eze ndu Ízurelu chita ndu ojogu iya jeshia; ephe leze ndu Jiuda, bụ Amazaya je aghaa ya lẹ

⁸ 25:11 Iphe, ọ bụ bẹ bụ 10,000. ^h 25:12 Iphe, ọ bụ bẹ bụ 10,000. ⁱ 25:13 Iphe, ọ bụ bẹ bụ 3,000.

mkpukpu Betu-Shemeshi, nọ l'alị Jiuda. ²²Ndu Ízurelu lwụ-kpee ndu Jiuda; mee onyenonu gbalaa lashichaa ibe p̄hẹ. ²³Jiowashi, bụ eze ndu Ízurelu bya egude Amazaya nwa Jiowashi; mbụ nwanwa Éhazaya; mbụ eze ndu Jiuda lẹ mkpukpu Betu-Shemeshi. Jiowashi kpuru iya rwua Jierúsalemụ; bya enwutsushia igbulọ Jierúsalemụ; a -gbẹ lẹ Onu-abata Ifuremu je rwua lẹ Onu-abata Mgbureku. Eka o nwutsuru bẹ ogologo iya rwuru unu nkwo-eka. ²⁴Ọ chitakota mkpola-ododo; mē mkpola-ochaa; mē iphe, bụ ivu, ọ hụmaru l'eze-ulo Chileke, bụ ndu ophu nọ l'eka Óbẹdu-Edomu. Ọ chitakwapho iphe, bụ ẹku, dū l'ulo eze; mē ndu atụ-chiru atụ-chi, lashiá Samériya.

²⁵Amazaya, bụ nwa Jiowashi; mbụ eze ndu Jiuda bya anofua apha iri l'ise; gẹ Jiowashi nwa Jiehowahazu, bụ eze ndu Ízurelu nwuhuchaaru. ²⁶Iphe ozo, Amazaya megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka ọ bvuru bẹ e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Jiuda mē kẹ ndu Ízurelu. ²⁷Eshi teke Amazaya haru etso Chipfu bẹ a nọ lẹ Jierúsalemụ gbaaru iya ejo-idzu; ọ gbalaa lashiá mkpukpu Lakishi. Ephe ye ndu jepfuru iya lẹ Lakishi l'eka ono je egbua ya. ²⁸Ephe gude inya palata odzu iya; bya eworu iya lia l'eka e liru nna iya p̄hẹ lẹ mkpukpu Dévidi.

Teke Uzáya bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 14:21-22; 15:1-7)

26 ¹Tobudu iya bụ; ndu Jiuda l'ophu duta Uzáya, bụ onye nọwaru apha iri l'ishii eshinu, a nwuru iya; mee ya eze; ọ nọchia ẹnaya nna iya, bụ Amazaya. ²Ọo ya bẹ kpukwaru mkpukpu Elatu woru iya nuphu ndu Jiuda azu; gẹ Amazaya nwuhuchaaru lapfushia nna iya p̄hẹ.

³Uzáya bẹ nọwaru apha iri l'ishii e -shi teke a nwuru iya teme ọ bya aburu eze ono. Iphe, ọ nọru l'okwa-eze buru ukporo apha labo l'apha iri l'ẹbo lẹ Jierúsalemụ. Epha ne iya bụ Jiekolaya. Eka ne iya obu shi bụ lẹ Jierúsalemụ. ⁴Uzáya bẹ meru iphe, pfuru oto l'ẹnaya Chipfu; egube ono, nna iya, bụ Amazaya meru. ⁵Ọ choru Chileke lẹ teke Zekaraya nọ ndzu; ọ buru Zekaraya ono bẹ kpọ-ziru iya ọzo g'ọ tsuje Chileke ebvu. Jasukpoo g'ọ nọ-beru buru onye achọ Chipfu; bẹ Chileke meerupho; iphe nọdu ejehuru iya.

⁶Uzáya tugbua je etsoo ndu Filisitayinu ogu; nwutsushia igbulọ mkpukpu Gatu; mē igbulọ mkpukpu Jiabune; mē igbulọ mkpukpu Ashidodu. Ọ bya akpushia mkpukpu l'alị Ashidodu; mēwaro l'eka ozo l'alị Filisitayinu. ⁷Chileke yetaru iya eka o tsoo ndu Filisitayinu ogu; mē ndu Arabu ono, bu l'alị Guru-Belu; bya eyekwaru iya pho eka o tsoo ndu Meyuni ogu. ⁸Ndu Amonu tufuaha utu anu Uzáya ono. Udù iya ngakota je akpaa l'oke alị ndu Ijiputu; kẹle ọ byaru aburu onye atsụ ebvu shii.

⁹Ọ kpushikwarupho ọlo-eli lẹ Jierúsalemụ lẹ Onu-abata Mgbureku; mē lẹ Onu-abata Nsuda; mē lẹ nkuji nkuji igbulọ ono; kpua ya; o shihugbaa

ike. ¹⁰Ọ kpùshia ọ̀lo-eli l'echiègu; bvushia iduma mini, dù igwerigwe; kẹ̀le o nweru iphe-edobe shii l'alì ọ̀kpa úbvú, nọ́ l'úzo ẹ̀nyanwu-arìba; mẹ̀ lẹ̀ phorokoto alì. O nweru ndu akọ̀ru iya opfu; mẹ̀ ndu eletaru iya opfu-vayi-nu ẹ̀nya l'alì úbvú úbvú; mẹ̀ l'alì, emehuje iphe; kẹ̀le emebe iphe l'alì bẹ̀ o yenukaru ẹ̀nya.

¹¹Uzáya nweru ndu ojọ̀gu, e ziru k'ọ̀gu ọ̀kpobe ezizi. Ẹ̀phe anọ̀duje l'odze l'odze eje ọ̀gu; mbù ẹ̀gube a gùru phẹ̀ g'ẹ̀phe nọ̀duje. Ndu gùru phẹ̀ nù bụ́ Jiyeḽu, bụ́ onye edeje ẹ̀kwo; waa Maseya, bụ́ onye-ishi ozi. Ọ́ bụ́ru onye lanù lẹ̀ ndu-ishi ojọ̀gu eze, bụ́ Hananaya bẹ̀ kpọ̀-ziru phẹ̀ g'aa-gù iya. ¹²Iphe, ndu-ishi l'ẹ̀nya-unuphu, bụ́ ndu-ishi ndu ojọ̀gu ono dù bẹ̀ bụ́ ọ̀nu ishii l'ọ̀kporo iri. ¹³Ndu ojọ̀gu, ẹ̀phe bụ́ ishi phẹ̀ dù ọ̀kporo ọ̀nu ọ̀madzu ugbo ọ̀kporo l'ẹ̀sato; l'ọ̀nu ọ̀madzu ẹ̀sato; l'ọ̀madzu ọ̀kporo iri l'ise. Ẹ̀phe bụ́ ndu gude ọ̀kphehu alwu ọ̀gu alwu-chiru eze gude emekperu iya ndu ọ̀hogu iya. ¹⁴Uzáya nùkọta ndu ojọ̀gu ono iphe, eegudeje egbobuta onwonye; mẹ̀ arwa; mẹ̀ okpu-igwe; mẹ̀ uwe-ìgwè; mẹ̀ apfù; mẹ̀ mkpuma, eegudeje agba rọ̀bo. ¹⁵Lẹ̀ Jierúsalemù bẹ̀ o meshiru ọ̀gbo-igwe, a-nọ̀duje agba apfù; bya atù mkpuma, ha shii dobegbaa l'eli ọ̀lo-eli; mẹ̀ l'eli nkui nkui igbulọ̀ mkpukpu. Ndu meru iya nù bụ́ ndu eme ọ̀na. Údù Uzáyá nga-kọta ẹ̀kameka; kẹ̀le Chileke yetarù iya ẹ̀ka l'úzo, dù biribiri jasuru; ọ́ bụ́ru onye aatsù ebvu.

Ekpenta eme Uzáyá

(2Ndu 15:5-7)

¹⁶Ọ̀le Uzáyá wataerupho eme ike ike ono; o kuahaa onwiya; eku-onwonye ono mee ya ọ́ bụ́ru ọ̀la-l'iswi. Ọ́ tọ́ pfùshiduru ike l'ẹ̀ka Chipfu, bụ́ Chileke iya; kẹ̀le ọ́ bahuru l'eze-ọ̀lo Chipfu gẹ̀ ya kpọ̀ ọ̀nwù-isensu ọ̀ku l'ọ̀ru-ngweja ọ̀nwù-isensu. ¹⁷Onye uke Chileke, bụ́ Azaríya; waa ndu-uke Chipfu, dù ọ̀kporo ọ̀madzu ẹ̀no; bụ́kotaru ndu ike dù; tsopyabẹ̀ Uzáyá bahù l'eze-ọ̀lo ono. ¹⁸Ẹ̀phe kwachia ya ọ̀zo; sù iya: “Gùbe Uzáyá; ọ́ tọ́ bụ́du ngu bẹ̀ ọ́ gbaru g'ì kpọ̀oru Chipfu ọ̀nwù-isensu ọ̀ku. Ndu ọ́ gbaru bẹ̀ bụ́ ndu-uke Chileke, bụ́ phẹ̀ bụ́ oshilọ̀kpa Eronu; mbù ndu ono, e doberu nsọ́ g'ẹ̀phe kpoje ọ̀nwù-isensu ọ̀ku ono. Shi l'ẹ̀ka dù nsọ́ ono lufu; kẹ̀le i mewaru iphe, adùdu ree; mbù l'ì nafuwaru onwongu úbvù, shi l'ẹ̀ka Chipfu, bụ́ Chileke.”

¹⁹No iya; ẹ̀hu ghuahaa Uzáyá eghu. Teke ono bẹ̀ o gudewaa iphe, eegu-deje akpọ́ ọ̀nwù-isensu ọ̀ku l'ẹ̀ka gẹ̀ ya kpọ̀ ọ̀nwù-isensu ọ̀ku. Ẹ̀hu watae ya phọ́ eghu eghu l'opfu ono ndu-uke Chileke epfu ono; ekpenta mifuta iya l'egedegee ọ̀nu-iphu; l'ẹ̀ka ọ́ pfuru lẹ̀ mgboru ọ̀ru-ngweja ọ̀nwù-isensu, nọ́ l'ime ọ̀lo Chipfu ono. Ndu uke Chileke ono tũko ele iya ẹ̀nya. ²⁰Azaríya, bụ́ onye-ishi ndu-uke Chileke ono; waa ndu-uke Chileke ono g'ẹ̀phe ha bya elee ya ẹ̀nya; ẹ̀phe hùma g'ekpenta tũkoru iya egedege ọ̀nu-iphu. Ẹ̀phe mekebe ẹ̀gwegwa nwufu iya l'ẹ̀ka ono. Yẹ̀bedua l'onwiya mekebe-kwaphọ́ ẹ̀gwegwa lufu; kẹ̀le Chipfu byiwaru iya ẹ̀ka.

²¹Ekpenta ono bẹ meerupho eze, bụ Uzáya jasụ mbọku, ọ nwuhuru. O vuru ekpenta ono buru l'ulo iche. E bufu iya ebufu l'eze-ulo Chipfu. Ọ buru Jiótamu, bụ nwa iya nwoke bẹ bụ onye-ishi l'ibe eze; buru iya bụ onye-ishi ndu alị ono.

²²Iphe ọzo, Uzáya megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka ọ bvuru bẹ bụ onye mpfuchiru Chileke, bụ Azáya nwa Emožu bẹ deshuru iya nụ. ²³No iya; Uzáya nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya l'eka e liru nna iya phe; mbu l'egu, nọ-kube eka eelije ndu eze; kele ephe suru l'ọ bụ onye ekpenta. Jiótamu, bụ nwa iya nwoke buru eze nọchia ọnya iya.

Teke Jiótamu bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 15:32-38)

27 ¹Jiótamu bẹ nọwaru ụkporo apha l'apha ise teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha iri l'ishii. Epha ne iya bẹ bụ Jierusha nwada Zadoku. ²Jiótamu meru iphe, pfuru ọto l'ọnya Chipfu egube ono, nna iya, bụ Uzáya meru. Ọphu ọ tọ bahukwanuru l'eze-ulo Chipfu ejo abahu ge nna iya; teme ndu Jiuda nọduele-a arwu urwuali, ephe arwu. ³Ọ kpukwaru onu-abata, du ephekerephe, eeshije abahu l'eze-ulo Chipfu. Bya akpukwakwapho igbulọ Ofelu eka ha shii. ⁴Nokwapho g'ọ kpushiru mkpukpu l'ubvu ubvu alị ndu Jiuda; ọ kpushia eka eedomije onwonye; me ulo-eli l'eka ọswa dugbaa.

⁵Jiótamu bẹ tsoru eze ndu Amonu ọgu; lwu-kpee ya. L'apha ono bẹ ndu Amonu nuru iya mkpola-ochaa, ọrwa iya du ụkporo talentu ise; me ogbongu witi, du ụkporo unu l'unu ise; me ogbongu balị, du ụkporo unu l'unu ise. Ndu Amonu ono bẹ nukwaru iya pho ọphu ha egube ono l'apha k'ẹbo iya; me l'apha k'eto iya.

⁶Ọo ya bụ; Jiótamu buru onye paru eka; noo kele o tsoerupho uzo ke Chipfu, bụ Chileke iya kwaseru.

⁷Iphe ọzo, Jiótamu megbaberu; me ọgu, ọ lwukotaru; bẹ e dekotaru lekwo ndu eze ndu Izurelu; me ke ndu Jiuda. ⁸Ọ nọwaru ụkporo apha l'apha ise teke ọ wataru aburu eze ono. Iphe, ọ nọru l'aba-eze buru apha iri l'ishii lẹ Jierúsalemu. ⁹No iya; Jiótamu nwuhu lapfushia nna iya phe; ephe lia ya lẹ mkpukpu Dévidi. Nwa iya, bụ Éhazu buru eze nọchia ọnya iya.

Teke Éhazu bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 16:1-4)

28 ¹Éhazu bẹ nọwaru ụkporo apha teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha iri l'ishii. Ọphu o meduru iphe, pfuru ọto l'ọnya Chipfu egube ochoroke iya, bụ Dévidi meru. ²Ọ tsoru eka ndu eze ndu Izurelu; kpushiaru Balu ntẹkpe. ³Ọ kpoo unwu isensu ọku lẹ nsuda Hinomou; kpoo unwu iya unwoke ọku gude gwee eja,

bụ iya bụ ẹbyi ono, ọha ono, Chipfu chifuru l'iphu ndu Ízurelu shi anọdu-je eme ono. ⁴O gweru ẹja; kpoo ùnwù-isensu ọku l'ẹka aagwajẹ iphe; mẹ l'úbvú úbvú; mękpoo lẹ mkpula mkpula oshi, jakashiru ajakashi.

⁵Ọo ya bụ; Chipfu, bụ Chileke iya woru iya ye l'ẹka eze ndu Arámu. Ndu Arámu lwu-kpee ya; kpua ikpoto ndu nkiya lẹ ndzụ; kpuru phẹ laa Damasukosu. E wokwaru iya phọ ye l'ẹka eze ndu Ízurelu, bụ onye gbu-shiru ndu kẹ Éhazu ono k'ophu parụ ẹka apaa. ⁶Peka nwa Remalaya bẹ gburu ụkporo unu unwoke ugbo iri l'ise l'alị Jiuda l'ujiku lanu; mbụ ndu bukota ojogu, ike dụ. Iphe, kparụ iya nụ buru l'ephẹ gwọberu Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phẹ. ⁷Zikiri, bụ onye ojogu, ike dụ, shi l'ipfu Ifuremu bẹ gburu Maseya, bụ nwa eze; mẹ Azurikamu, bụ onye-ishi l'ibe eze; gbukwaaphọ Elukana, bụ onye etsota eze l'okwa. ⁸Ndu Ízurelu kpukoo ụkporo unu umadzu ugbo ụkporo l'ise lẹ ndzụ l'ime ndu Jiuda ono, bụ abubu phẹ ono. Ephe kpukoru unwanyi; mẹ unwu phẹ unwoke; mẹ unwu phẹ unwanyi; bya egwekwaaphọ ivu k'ophu parụ ẹka apaa vuru laa Samériya.

⁹Ọle o nweru onye mpfuchiru Chipfu, ẹpha iya bụ Odedu, bu lẹ Samériya. Ọ tughua je agba ndu ojogu ono ndzuta g'ephẹ shi ọgu alwa Samériya; je asụ phẹ: “Unu lenu; Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ bẹ gude lẹ ndu Jiuda bẹ meru ẹhu nọdu egbu iya egbu; o woru phẹ ye unu l'ẹka. Ọle unu gudewaa ẹhu-iwe ophu rwuru imigwe gbushia phẹ. ¹⁰Nta-a bẹ unu tumberu g'unu dobe ndu Jiuda ono; mẹ ndu Jierúsalemu ono; mbụ unwoke phẹ mẹ unwanyi phẹ g'ephẹ buru ohu unu. Ọle-a; ?unubedua te eme adaru Chipfu, bụ Chileke unu iphe-ẹji ọo? ¹¹Unu ngaberu mu nchị nta. Unu duphu ndu abubu unu ono, unu kpukoru lẹ ndzụ ono azụ; kele oke ẹhu-egbu Chipfu bẹ dapfutaakwaru unu.”

¹²Tobudu iya bụ; Azaríya nwa Jiehohananu; mẹ Berekaya nwa Meshilemotu; mẹ Jiehezekaya nwa Shalumu; mẹ Amasa nwa Hadulayi, bụ iya bụ ndu-ishi ndu Ifuremu kwachia ndu ojogu ono ọzo, mbụ ndu ojogu ono, shi ọgu alwa ono; ¹³sụ phẹ: “Unu te edubatakwa ndu ono, unu kpuru lẹ ndzụ ono l'ẹka-a; kele iphe, unu tumberu bẹ bụ g'unu metabaa iphe-ẹji; mẹ iphe, Chipfu e-gude nmaa anyi ikpe; yekobe l'ophu anyi mewaru ememe. Ikpe, nmaru anyi bẹ panukaru ẹka k'ophu oke ẹhu-egbu Chipfu atawa ririiri l'ẹhu ndu Ízurelu.”

¹⁴Ọo ya bụ; ndu ojogu ono nọdu l'iphu ndu-ishi; mẹ edzudzu-ọha ono haa ndu ono, ephe kpukoru ono; mẹ ivu, ephe gwekoru l'ogu ono. ¹⁵Tobudu iya bụ; unwoke, a guru ẹpha phẹ bya achita ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono; bya eye ẹka l'ivu ono, e gwekoru ono chita uwe yee ndu ophu gba ọto l'ime phẹ. Ephe nụ phẹ iphe eye l'ẹhu; mẹ akpokpa; mẹ nri; mẹ iphe-angungu; bya edebe phẹ manụ l'ẹka ọnyá, dụ phẹ l'ẹhu. E gude nkapfu-igara pata ndu ophu ike bvushiru; duru phẹ dulaaru ndu abubu phẹ lẹ Jieriko, bụ iya bụ ndu Ọha-mpfu. Ọo ya bụ; ephe lwatashia Samériya.

Éhazu arwo n-yemeka l'eka ndu Asiriya
(2Ndu 16:7-9)

¹⁶Ọ bụru teke ono bẹ eze, bụ Éhazu ziru ndu eze ndu Asiriya g'ephe bya eyetaru iya ẹka. ¹⁷Noo kele ndu Edomu bẹ byaru bya etsoo ndu Jiuda ọgu ọzo; kpukoo ndu ephe kpukoru lẹ ndu. ¹⁸Ndu Filisitayinu bẹ zebata-kwarupho lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alì ọkpa úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba; mẹ l'echiegu ndohali l'alì ndu Jiuda. Ephe lwuta mkpukpu Betu-Shemeshi; mẹ Ajialonu; mẹ Gederotu; mẹ Soko; yele unwu mkpukpu, nọkota iya nụ; bya alwuta mkpukpu Timuna yele unwu mkpukpu, nọ iya nụ; mẹ mkpukpu Gimuzo yele unwu mkpukpu, nọ iya nụ. Ephe buru l'eka ono. ¹⁹Chipfu gude k'iphe, Éhazu, bụ eze ndu Ízurelu meru wozeta ndu Jiuda alì; kele Éhazu bẹ rwuru urwuali, dụ shii l'alì Jiuda; ọphu Chipfu egudedu ire iya ẹka. ²⁰Ọo ya bụ; Tigulatu-Pilesa, bụ eze ndu Asiriya labeshia ọphu oo yeru iya ẹka; ọ gbẹ byapfuta iya; bya anua ya nshì kpurukpuru. ²¹Éhazu shichakpoo l'ulo Chipfu; mẹ l'ulo eze; mẹ l'ulo ndu-ishi hata iphe nụ eze ndu Asiriya ono; ọphu o to yetaduru iya ẹka.

Iphe-eji, Éhazu meru

²²Teke ono, eze, bụ Éhazu eje iphe-ehuka ono bẹ ọ kabaa aburu onye Chipfu te egudedu ire iya ẹka. ²³Ọ gweru ẹja nụ agwa ndu Damasukosu, bụ iya bụ ndu ono, lwu-kperu iya nụ ono. Ọ sụ lẹ ya e-gwe ẹja nụ agwa ndu Arámu g'ephe yetaru iya ẹka; eshi ọphu ephe yetaru ndu eze ndu Arámu ono ẹka. Obenu l'ọo ya mecharu mee yebedua waa ndu Ízurelu l'ophu laa l'iyi. ²⁴Éhazu bya achikobe ivu, dụ l'ulo Chileke; gbupyashia ivu ono kẹ yogiri yogiri. Ọ gu-chia mgbo ulo Chipfu ono agu-chi; tuko ekameka lẹ Jierúsalemu dokaa ẹnya-agwa. ²⁵Iphe, bukpo mkpukpu lẹ mkpukpu, dukota l'alì Jiuda bẹ o metakotaru ẹka aakpoje unwu-isensu ọku l'ẹnya-agwa. O shi nno kpatsu Chipfu, bụ Chileke kẹ nna iya pẹ ẹhu-eghu.

Anwuhu Éhazu
(2Ndu 16:19-20)

²⁶Iphe ọzo Éhazu megbaberu e -shi l'ishi jeye l'eka ọ bvuru bẹ e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Jiuda mẹ kẹ ndu Ízurelu. ²⁷No iya; Éhazu nwuhu lapfushia nna iya pẹ. Ephe lia ya lẹ mkpukpu Jierúsalemu. Ọle e te liduru iya l'ilu ẹka eelije ndu eze ndu Ízurelu. Hezekaya, bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Hezekaya bụ eze ndu Jiuda
(2Ndu 18:1-3)

29 ¹Hezekaya bẹ wataru aburu eze teke ọ nọwaru ukporo apha l'apha ise. Iphe, ọ nọru l'aba-eze iya lẹ Jierúsalemu bụ ukporo

apha l'apha tete. Ẹpha ne iya bụ Abáyijia nwada Zekaraya. ²Hezekáya meru iphe, p̄furu ọto l'anya Chipfu ẹgube ochooroke iya, bụ Dévidi meru.

Hezekáya emecha eze-ulo Chipfu

³L'ónwa mbụ l'apha mbụ, Hezekáya wataru aburu eze be ọ gụhashi-ru mgbo eze-ulo Chipfu; bya emekwachaa ya emekwa. ⁴Ọ bya edubata ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; kukobe phe l'edupfu, no l'uzo ẹnya-nwu-awawa; ⁵bya asu phe: “Unube ndu Lívayi; unu ngaberu mu nchi! Unu dobe onwunu nsọ nta-a; unu edobe eze-ulo Chipfu, bụ Chileke ke nna unu phe nsọ. Unu wofukota iphe, aaso oyi, no l'eka ono, du nsọ ono. ⁶Noo kele nna anyi phe shi buru ndu e gudedu ire phe eka; ẹphe mee iphe, du eji l'anya Chipfu, bụ Chileke anyi. Ẹphe paru iya haa; wofu iphu l'eka Chipfu bu ebubu; bya agbakuta iya azu. ⁷Ẹphe gu-chishikwarupho mgbo nwulo, eeshije abahu l'eze-ulo Chipfu; menyishicha oku l'oroku, du l'ulo ono; teme ẹphe kpọ-buhu unwu-isensu oku; ẹphe gwebuhuru Chileke ke Ízurelu ngweja-akpo-oku l'eka ono, du nsọ ono. ⁸Ọ buru iya meru g'o gude oke ẹhu-eghu Chipfu dapfuta ndu Jiuda; me ndu Jierúsalemu. O mee; ẹphe buru iphe, anyi ishi edzu; mbu mee phe; ẹphe buru iphe, aaso oyi bya anmaru ọtsa; ẹgube unu gude ẹnya unu elenu iya-a. ⁹Ọo ya meru iphe, e gude ogu-echi gbushia nna anyi phe. Ọ buru iphe ono meru iphe, unwu anyi unwoke; me unwanyi; me unyomu anyi phe bu ndu no l'eka a kpuru phe le ndzu laa.

¹⁰“Iphe, du mu l'obu nta-a be bu ge mu le Chipfu gbaa ndzu; mbu Chileke ke Ízurelu; k'ophu ẹhu-eghu iya ono, ata pfupfupfu ono a-lufu anyi l'ehu. ¹¹Unwu mu; unu te eyekwaru ozi unu eka lanu nta-a; noo kele Chipfu be hotaru unu g'unu p̄furu l'iphu iya; ejeru iya ozi; mbu g'unu buru iya ndu-ozu; me ndu anoduje akporu iya unwu-isensu oku.”

¹²Tobudu ya bu; ndu Lívayi ono jikobe k'ozu ono. Oshilokpa Kohatu, tso iya nu be bu Mahatu nwa Amasayi; yee Jiowelu nwa Azariya. Oshilokpa Merari, tso iya nu buru Kishi nwa Abudi; yee Azariya nwa Jiehalelelu. Oshilokpa Geshonu, tso iya nu be bu Jiowa nwa Zima; yee Edenu nwa Jiowa. ¹³Oshilokpa Elizafanu, tso iya nu be bu Shimiri; yee Jiyuwelu. Oshilokpa Asafu, tso iya nu buru Zekaraya; yee Matanaya. ¹⁴Oshilokpa Hemanu, tso iya nu buru Jiehiyelu; yee Shimeyi. Oshilokpa Jiedutunu, tso iya nu buru Shemaya; yee Uzelu.

¹⁵Ẹphe bya achikobechaa unwunna phe; bya emee onwophe; ẹphe du nsọ. Ọo ya bu; ẹphe bahu je emechaa ulo Chipfu emecha; ẹgube ono, eze tu-buru phe iya; mbu ẹgube ono, Opfu Chipfu pfuru iya. ¹⁶Ndu uke Chileke bya abahu l'ime ime eze-ulo Chipfu ono je emechaa ya emecha. Iphemiphe, ẹphe humaru, aaso nsọ, no l'eze-ulo Chipfu ono be ẹphe chifutakotaru l'oma-unuphu ulo ono. Ndu Lívayi ye iya eka vuta vufu je awushi le nsuda nggele Kidironu. ¹⁷Eze-ulo ono be ẹphe wataru emecha

lẹ mbọku mbụ l'ọnwa mbụ. O be lẹ mbọku k'ẹsato l'ọnwa ono ẹphe meta-be iya rwua lẹ nwulo ono, eeshije abahụ l'eze-ulo Chipfu ono. Oo ya bụ ẹphe gude abali ẹsato mecha eze-ulo Chipfu ono l'onwiya. O buri ujiku iri l'ishii l'ọnwa mbụ ono be ẹphe megheru iya.

Eeyephu ulo Chileke azu l'eka Chileke

¹⁸ Tọbodu iya bụ; ẹphe jepfu eze, bụ Hezekaya je asu iya: “Anyi mechaakwaru eze-ulo Chipfu ono l'ophu; me oru-nweja aka eegweje ngweja-akpo-oku; me iphe, bu ivu, aduje iya nu; me teburu ono, eedobeje buredi, eedobeje l'iphe Chileke ono; yee ivu, aduje iya nu. ¹⁹ Iphe, bu ivu ono, eze Ehazi woshiru l'eze-ulo ono teke o bu eze; mbu teke ono e te gudedu ire iya aka ono be e dobephuwaru azu; teme anyi mechawa iya emecha. Ẹphe dukotawa l'iphe oru-ngweja Chipfu.”

²⁰ No iya; o be l'onmewa utsu; eze, bu Hezekaya gbalihu je ekukota ndu-ishi mkpukpu ono; ẹphe jeshia l'ulo Chipfu ono. ²¹ Ẹphe kpuru oke-eswi esaa; me ebili esaa; me unwu aturu esaa; me mkpi esaa, ẹphe e-gude gwee ngweja-iphe-eji l'iswi ehu ali-eze ono; me l'iswi ehu eze-ulo Chileke; me l'iswi ehu ndu Jiuda. Eze su ndu-uke Chileke, bu oshilokpa Eronu g'ẹphe gwee ngweja ono l'oru-ngweja Chipfu. ²² Oo ya bu; ẹphe gbua oke-eswi ono; ndu-uke Chileke nata mee ya; phee l'oru-ngweja. Ẹphe gbukwapho ebili ono; phee mee ya l'oru-ngweja. Ẹphe bya egbua unwu aturu pho; phee mee ya l'oru-ngweja. ²³ Mkpi ono, e gude egwe ngweja-iphe-eji ono be a kpatakotaru je anu eze; yele edzudzu-oha ono; ẹphe byibegbaa phe aka. ²⁴ Ndu uke Chileke gbushia mkpi ono; bya eworu mee ya gwee ngweja-iphe-eji l'oru-ngweja; gude pfua ugwo iphe-eji, ndu Izurelu l'ophu mekotaru; kele eze be turu ekemu su g'e gwee ngweja-akpo-oku ono; me ngweja-iphe-eji ono l'iswi ehu ndu Izurelu l'ophu.

²⁵ O bya achiru ndu Liviayi ye l'ulo Chipfu; nu phe ogelenda; me une; me ogumogu; egube ono, ẹphe turu lekemu; mbu Devidi; yee Gadu, bu onye aphujeru eze ophulanya; me Netanu, bu onye mpfuchiru Chileke. Ekemu ono be bu ekemu, Chipfu shi l'eka ndu mpfuchiru iya tua. ²⁶ Oo ya bu; ndu Liviayi pfuru gudegbaa ngwa-ebvu Devidi ono; ndu-uke Chileke gudegbaa opu phe. ²⁷ No iya; Hezekaya tua ekemu su g'e gwee ngweja-akpo-oku l'oru-ngweja. A wataepho egwe ngweja ono; a wata agu ebvu anu Chipfu; bya egbu opu eye iya; aku ngwa-ebvu, bu ke Devidi ono, bu eze ndu Izurelu. ²⁸ Edzudzu-oha ono l'ophu nodu abaru Chipfu aja; ndu ebvu nodu agu ebvu; ndu opu nodu egbu opu. E mee ya nno jeye e gweghee ngweja-akpo-oku ono. ²⁹ E gwegheepho ngweja ono; eze me iphe, bu ndu yele iya no l'eka ono tuko g'ẹphe ha phozeta baaru Chipfu aja. ³⁰ Eze, bu Hezekaya; yele ndu-ishi ndu Jiuda bya epfuaru ndu Liviayi g'ẹphe gua ebvu ajaja nu Chipfu; mbu g'ẹphe gua ya l'uzo Devidi; yele Asafu, bu onye aphuje ophulanya guru iya. Oo ya bu; ẹphe gude ehu-utso gua ebvu ajaja ono; bya ephozeta baaru Chipfu aja.

³¹Tɔbudu iya bɔ; Hezekáya sɔ: “Nta bɛ unu dobewaru onwunu Chipfu iche. Unu gude ngweja; mɛ ngweja-ekele bya l'ulo Chipfu.” Oo ya bɔ; edzudzu-ɔha ono wota ngweja; mɛ ngweja-ekele ono. Iphe, bukpuo ndu oovu evuvu l'obu wotagbaa iphe, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku.

³²Anɔ, edzudzu-ɔha ono nɔru g'e gude gwee ngweja-akpo-oku ono bɛ dɔ oke-eswi ukporo ɛto l'iri; mɛ ukporo ebili ise; mɛ ukporo unwu aturu iri. Anɔ ono g'ɔ ha bɛ bukota ophu ee-gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku. ³³Anɔ, e doberu nsɔ k'egwe ngweja ono bɛ dɔ unu oke-eswi l'ukporo oke-eswi iri; waa unu aturu ɛsaa l'ukporo iri. ³⁴Ole ndu-uke Chileke bɛ ha nwanshii; k'ophu bɔ l'ɛphe ta adudu ike swashikota akpo l'anɔ ono, e gude egwe ngweja-akpo-oku ono. O buru unwunna phɛ, bɔ ndu Lívayi bɛ yetarɔ phɛ ɛka gɛ ndu ɔzo, bɔ ndu-uke Chileke dobefua onwophe nsɔ; ɛphe yeru phɛ ɛka ono jasɔ ozi, dɔ iya nɔ bvɔ; kele ndu Lívayi bɛ o ka erwu l'ɛhu kɛ g'ɛphe dobe onwophe nsɔ eme lɛ ndu-uke Chileke. ³⁵Anɔ, e gude eme kɛ ngweja-akpo-oku ono bɛ ha igwerigwe; mekwapho ɛba-anɔ, e gude egwe ngweja-ɛhu-guu; mɛ ngweja-mɛɛ, ayijeru lɛ ngweja-akpo-oku ono.

Noo ya; ozi, eeje l'ulo Chipfu bya alwa azu l'onodu iya. ³⁶Hezekáya yele ndu Jiuda g'ɛphe ha tekota ɛswa k'iphe, Chipfu meru ndu nkiya; kele iphe ono bɛ e mekotaru ɛgwegwa ɛgwegwa.

Aakwakɔbe k'obo Ojeghata

30 ¹Tɔbudu iya bɔ; Hezekáya bya ezikota iphe, bɔ ndu Ízurelu mɛ ndu Jiuda ozi; dekwarupho ɛkwo-ozi nɔ ndu Ifuremu; mɛ ndu Manáɛ g'ɛphe byakota l'eze-ulo Chipfu lɛ Jierúsalemɔ; k'ophu ɛphe a-bɔru Chipfu, bɔ Chileke kɛ Ízurelu obo Ojeghata. ²Eze yele ndu-ishi; mɛ edzudzu-ɔha ono, nɔ lɛ Jierúsalemɔ bya achipyaa ya l'oo l'onwa k'ɛbo bɛ ɛphe a-bɔ obo Ojeghata ono. ³ɛphe ta abɔduru iya teke aaboje iya; noo kele ndu doberu onwophe nsɔ lɛ ndu-uke Chileke ta ahadu shii; ɔzo bɔ lɛ ndu Ízurelu te eshidu dzukowaa lɛ Jierúsalemɔ. ⁴Iphe ono, ɛphe chitaru idzu iya ono tuko dɔ eze yele ndu Jiuda l'ophu ree. ⁵Tɔbudu iya bɔ; ɛphe pfua ya hoo haa sɔ l'aa-ra iya arara l'alɔ Ízurelu mgburugburu; e -shi lɛ Biye-Sheba jasɔ lɛ Danu gɛ ndu Ízurelu wuru byatashia Jierúsalemɔ bya abɔoru Chipfu, bɔ Chileke kɛ Ízurelu obo Ojeghata ono; noo kele ɛphe ta adudu igwerigwe zefuta bya aboo obo-iphe ono egube e deru iya l'ekwo.

⁶Eze tua ekemu gɛ ndu okpa-egwa jebabekota alɔ Ízurelu; mɛ alɔ Jiuda. ɛphe gude ɛkwo-ozi, eze yele ndu-ishi iya deru jeshia. Iphe, e deru l'ekwo-ozi ono bɛ sɔru:

“Unubɛ ndu Ízurelu; unu lwaphuta azɔ lwapfuta Chipfu; mbɔ Chileke kɛ Ébirihamu; mɛ Áyizaku; mɛ Ízurelu; k'ophu oo-ghachiru unu iphu ɔzo; mbɔ unubɛ nwa ndu ophu wafuru l'ɛka ndu eze ndu Asiriya ono. ⁷Unu ta adukwa gɛ nna unu phɛ; mɛ unwunna unu phɛ, bɔ ndu ono, duru Chipfu,

bụ Chileke kẹ nna phẹ ghelegheleghele k'ophu bụ lẹ Chipfu meru phẹ; ẹphe bụru mkpurupyata ẹgube unu hūmanuru-a. ⁸Unu te kwefukwa ike gẹ nna unu phẹ. Iphe, unu e-mechia bụ g'unu woru onwunu ye Chipfu l'ẹka. Unu bya l'eze-ulo iya ono, dū nsọ; mbụ ulo ono, o mewaru g'ọ dū nsọ jasụ lẹ tuutuutuu lẹ m̄imiimii ono. Unu abajeru Chipfu, bụ Chileke unu ẹja; k'ophu ẹhu-eghu iya ono, ata pfupfufu ono a-lufu unu l'ẹhu. ⁹Ọ -buru l'unu lwapfutaru Chipfu ọzo; bẹ ndu kpuru ununna unu; mẹ unwegirima unu phẹ lẹ ndzụ a-phuru phẹ obu-imemini; haa phẹ ẹphe alwaphuta azụ l'alì-a; kele Chipfu, bụ Chileke unu bẹ bụ onye emeje eze-iphẹ-oma; bya aburu onye aphuje obu-imemini. Ọ tọ byadu ewofu iphu iya l'ẹka unu nọ; mẹ ọ -buru l'unu lwapfutaru iya."

¹⁰Ọo ya bụ; ndu ọkpa-ẹgwa ono tuko mkpukpu lẹ mkpukpu jegbabekota l'alì ipfu Ifuremu; mẹ k'ipfu Manáse jasụ l'alì ipfu Zebulun. Obenu l'ọchi bẹ aachi phẹ; aja phẹ ewenu. ¹¹Ọle o nweleru-a ndu ophu haru shi l'ipfu Asha; mẹ ipfu Manáse; mẹ ipfu kẹ Zebulun, bụ ndu kweru wozeta onwophe alì byatashia Jierúsalemu. ¹²Nokwaphọ g'ẹka Chipfu dū l'ẹhu ndu Jiuda; o mee k'ophu obu phẹ bụ nanu; ẹphe nọdu eme iphe, Chipfu pfuru ẹgube eze yẹ ndu-ishi sūru phẹ g'ẹphe mee.

Aabọ ọbo Ojehata ono

¹³No iya; ikpoto nemadzu bya edzukọ lẹ Jierúsalemu g'ẹphe bọo ọbo-iphẹ ono, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko l'onwa k'ẹbo. Ẹphe dzukoberu k'ophu parụ ẹka apaa. ¹⁴Ẹphe wu-lihu; tuko ẹnya ẹka e shi agwajẹ iphe lẹ Jierúsalemu wofukọta. Ẹphe vutakwaphọ ẹnya ẹka aakpoje unwù-isensu ọku je enwuru ye lẹ nsuda Kidironu.

¹⁵O rwua l'abalì iri l'ẹno l'onwa k'ẹbo ono; ẹphe gbua nwaturu Ojehata ono. Iphere bya adu ndu-uke Chileke ono; mẹ ndu Lívayi. Ẹphe je emechaa onwophe emecha; gude anu, ee-gude gwee ngweja-akpo-ọku byatashia l'ulo Chipfu ono. ¹⁶Ẹphe je anọdukota l'onodu, ẹphe anọduje; ẹgube ono, o pfuru iya; mbụ ekemu Mosisu, bụ onye kẹ Chileke. Ndu uke Chileke ono woru mee-iphẹ ono, ẹphe nataru l'ẹka ndu Lívayi ono phekota l'oru-ngweja ono. ¹⁷Igwerigwe, ndu nọ l'igwe-ọha ono bẹ te emechaduru onwophe emecha. Ọ buri iya meru g'ọ gude ndu Lívayi gbuaru ndu ono, aasọ nsọ ono nwaturu Ojehata nkephẹ; k'ophu ẹphe e-me iya g'ọ duru Chipfu nsọ. ¹⁸Ndu ophu ka l'otu lẹ ndu shi l'ipfu Ifuremu; mẹ ipfu Manáse; mẹ ipfu Isaka; mẹ kẹ Zebulun bẹ te emechaduru onwophe emecha; ọle ẹphe rikwanuru iphe Ojehata ono. Eriri, ẹphe riru iya ta abukwa ẹgube ono bẹ e deru iya l'ẹkwo. Ọle Hezekaya pfukwanuru nū Chipfu l'iswi ẹhu phẹ sụ: "Gẹ Chipfu, bụ onye ono, dū ree ono guaru ¹⁹onyemonye nvu; mbụ onye gude obu iya l'ophu achọ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna iya phẹ; e -gudekporo l'onye obu te emeduru onwiya g'ọ dube ree g'ekemu k'eze-ulo Chileke pfuru." ²⁰Ọo ya bụ; Chipfu numa epfufu, Hezekaya pfuru nū iya; bya emee; ẹhu dū ndu ono ike.

²¹Ndu Ízurelu, bu ndu ophu no le Jierúsalemu gude ehu-utso bo obo-iphe, aataje buredi, ekoduru ekoko ono ujiku esaa. Ndu Lívayi me ndu-uke Chileke nodu anoduje agu ebvu anu Chipfu mboku-mboku; ephe nodu egudeje ngwa-ebvu, ada oda agu ebvu ono.

²²Hezekaya pfuru opfu, agba unme nu ndu Lívayi, goshiru lo doru phe enya; mbu ozi, ephe ejeru Chipfu. Abali esaa ono be ephe rikotaru iphe; egwe ngweja-ehu-guu; bya ekele Chipfu, bu Chileke ke nna phe ekele.

²³Ndu ono l'ophu bya ekweta l'ephe a-bofua obo-iphe ono ujiku esaa ozo. Oo ya bu; ephe gude ehu-utso bo obo-iphe ono abali esaa ozo.

²⁴Hezekaya, bu eze ndu Jiuda bya anu ndu ono unu oke-eswi labo l'ukporo iri; me unu aturu iri l'esaa l'ukporo iri. Ndu-ishi nu phe unu oke-eswi labo l'ukporo iri; me unu aturu ugbo ukporo l'ise g'ephe gbushia gude bo obo-iphe ono. Igwerigwe le ndu-uke Chileke mechaa onwophe emecha. ²⁵Iphe, bu ndu Jiuda l'ophu tekota eswa; me ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; mekpoo ndu shi Ízurelu bya ndzuko ono; mekwapho ndu lwaru alwalwa, shi l'ali Ízurelu bya; mekpoo ndu ophu bu ebubu l'ali Jiuda.

²⁶Ehu-utso kwatakpo ha shi le Jierúsalemu; kele e -shi le teke Sólononu, bu nwa Dévidi, shi buru eze ndu Ízurelu be ta adujeduru iphe, du nno, dujeru le Jierúsalemu. ²⁷Tobudu iya bu; ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi wulihu goru onu-oma nu ndu ono; Chileke numa olu phe; epfupfu, ephe epfu anu Chileke rwua imigwe, bu eka ono, du nsò, o bu ebubu ono.

31 ¹E meghechaepho iphemiphe ono; ndu Ízurelu l'ophu, no l'eka ono wu-lihu bahu l'ime mkpukpu ndu Jiuda; je atuko mkpuma, e dobegbaaru nsò kupyashikota akupyashi. Ephe gbutsushia itso Ashera; bya enwutsushia eka aagwaje iphe; me iphe, bu enya eka aagwaje iphe, nokota l'ali Jiuda l'ophu; me ke Benjaminu; me ke Ifuremu; me ke Manase. Ephe mee ya nno jasú ephe mebyishikota iphemiphe ono. E mecha; ndu Ízurelu lashichaa mkpukpu phe; onyenonu lashia ibe iya.

Iphe, a nuru g'e gude baaru Chipfu eja

²Hezekaya bya agbaa ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi l'ogbo l'ogbo. O kechaaru ozi nu ogbo nonu; mbu ozi, gbaru ndu-uke Chileke; me ozi, gbaru ndu Lívayi. Ozi phe bu egwe ngweja-akpo-oku; me egwe ngweja-ehu-guu; me anodu l'onu-ulo Chipfu eje ozi; ekele Chipfu ekele; agu ebvu ajaja anu iya. ³Eze bya eshi l'iphe, o nweru enweru hata anu nu g'e gude gwee ngweja-akpo-oku l'utsu me l'uzenyashi; me k'eswe-atuta-unme; me k'onwa ophúú; mewaro k'obo-iphe, geru egeru; mbu egube ono, e deru iya lekemu Chipfu.

⁴O bya atua ekemu ge ndu bu le Jierúsalemu woru okiphe, rwuberu ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi nu phe; k'ophu ephe e-yeru ehu l'eme ekemu Chipfu. ⁵Ekemu ono bya angaa ekameka; teke ono teke ono; ndu Ízurelu naha akpuru-iphe-mbu phe; mbu ereshi; me mee ophúú; me manu

olivu; mę manu-ęnwu; mękpoo iphemiphe, shi l'ęgu. Ephe vubatakwa-pho oke-lanu-l'uzo-iri, shi l'iphemiphe, ephe nweru; o nyibe anyibe. ⁶Ndu Izurelu; mę ndu Jiuda, bukota le mkpukpu, nogbaa le Jiuda wotakwapho oke-lanu-l'uzo-iri, shi l'eswi phe; mę laturu phe; mę l'eghu phe bya anu. Ephe nukwapho oke-lanu-l'uzo-iri, shi l'iphe, du nsọ, e doberu Chipfu, bu Chileke phe nsọ. Ephe kube iya l'ikpo l'ikpo. ⁷Ephe wataru akube iphe ono l'ikpo l'ikpo lonwa k'eto; o buru lonwa k'esaa ya be ephe megheru iya. ⁸Teke Hezekaya yee ndu-ishi byaru ahuma g'iphe ono kutaru l'ikpo l'ikpo; ephe jaa Chipfu ajaja; bya agoru onu-oma nu ndibe iya, bu ndu Izurelu.

⁹Hezekaya bya ajiahaa ndu-uke Chileke; mę ndu Liviayi g'ee-me iphe ono, kutaru l'ikpo l'ikpo ono. ¹⁰Azariya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke ono; mbu onye onu-ulo Zadoku bya eyee onu su: "Anyi wataru eriji ephe e -shi teke a wataru evubata iphe ono l'eze-ulo Chipfu; teme ophu aphoduje aphodu paa aka; noo kele Chipfu be keberu ndibe iya l'oma. Oo ya meru iphe, eze iphe, ha egube-a tsufutaru etsufuta."

¹¹Hezekaya bya epfuaru phe g'ephe dozia mkpuru, aakwakobeje iphe l'ulo Chipfu; ephe bya edozia ya. ¹²Ephe yeru eh u vubakota iphe ono, a nuru ono l'ime mkpuru ono; mękpoo oke-lanu-l'uzo-iri pho; mę iphe, e doberu nsọ. O buru Konanaya, bu onye Liviayi be bu onye-ishi, eleta phe ęnya. Onye etsota iya nu buru nwune iya, bu Shimeyi. ¹³Eze, bu Hezekaya; mę onye-ishi eze-ulo Chipfu, bu Azariya bya ahota ndu a-nodu l'eka Konanaya yele nwune iya, bu Shimeyi eleta iphe ono ęnya. Ndu ephe hotaru bu: Jiehiyelu; mę Azazaya; mę Nahatu; mę Asahelu; mę Jierimotu; mę Jiozabadu; mę Eliyelu; mę Isumakaya; mę Mahatu waa Benaya.

¹⁴O buru Kore, bu nwatibe onye Liviayi, bu Imuna; mbu onye-nche onu-abata uzo ęnyanwu-awawa be iphe, a nuru Chileke egube oovu nemadzu evuvu l'obu du l'eka. Iphe, a nuru Chipfu; mę iphe, kachakpoo adu nsọ bu iya anoduje ekeshi iya. ¹⁵Ndu yekporu eh u eyetaru iya aka le mkpukpu aka ndu-uke Chileke bu ebubu be bu: Ede nu; mę Minyaminu; mę Jieshuwa; mę Shemaya; mę Amaraya; mę Shekanaya. Ephe yetaru aka ekeshiru ndu-uke Chileke ibe phe iphe, gbaru phe nu. Ephe keshiru iphe ono l'ogbo l'ogbo. O buru g'a nuru ogerenya bu g'a nuru nwata.

¹⁶Ndu ozo, ephe keru iphe gbaa be bu unwoke, nowaru shita l'apha eto kwaseru, bu ndu epha phe no lekwo, e deshiru g'e shiru nwua phe; keru gbaa iphe, bukpo ndu abahuje l'ulo Chipfu je eje ozi mboku-mboku. Ephe keru phe iya g'ozu, ephe ejegbaa gbaru; mę l'ogbo l'ogbo phe. ¹⁷Ephe bya ekeru gbaa ndu-uke Chileke, e deru epha phe lenya-unuphu phe egube e shi nwua phe; mę ndu Liviayi, nowaru shita l'ukporo apha kwaseru. Ephe keeru phe iphe ono g'ozu phe gude du; mę l'ogbo l'ogbo phe. ¹⁸E deshichaaru epha unwegirima phe; mę unyomu phe; mę unwu phe unwoke; mę unwu phe unwanyi le mkpukpu ono l'ophu lekwo, e deshiru g'e shiru nwushia phe; kele ephe gbaru g'e gude ire phe aka l'edobe onwophe nsọ.

¹⁹A bya lẹ ndu-uke Chileke, bụ oshilokpa Eronu; mbụ ndu ono, bu l'egu, nọ-pheru mkpukpu pẹ mgburugburu; ephebedua bẹ a gutaru unwoke lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu g'ephe keeru unwoke oshilokpa Eronu ono iphe nkephẹ; mękpoo ndu e deru epha pẹ l'ekwo, e deshuru g'e shi nwushia ndu Liviayi.

²⁰Iphe ono bẹ bụ iphe, Hezekaya meru l'alị ndu Jiuda l'ophu. O meru iphe, dū ree; mę iphe, pfuru oto; bya aburu onye e gude ire iya eka l'eka Chipfu, bụ Chileke nọ. ²¹Iphemiphe, o yeru eka k'ememe l'ozi, dū l'ulo Chileke; mę l'eme ekemu; mę eme iphe, a sūru g'e meje; mbụ l'achọ Chileke iya; bẹ o gudekọta obu iya l'ophu mee. Eshi nno iphe nọdu ejehuru iya.

Senakeribu abya oḡu lẹ Jierúsalemu

(2Ndu 18:13-27; 19:14-19,35-37; Azá 36:1-22; 37:8-38)

32 ¹Hezekaya meghechaepho iphemiphe ono, o yeru ehu mee ono; eze ndu Asiriya, bụ Senakeribu chita ndu oḡu iya; ephe zebata l'alị Jiuda; bya ekephetagbaa mkpukpu, a kpushiru ike. O buru iphe, oori bụ lẹ ya a-lwutacharu iya onwiya. ²Hezekaya bya ahumaepho lẹ Senakeribu byaru; teme l'iphe, o gbaru enya iya bya bụ g'o lwua Jierúsalemu. ³O jepfu ndu-ishi iya mę ndu oḡu iya l'idzù; ephe sū l'ephe a-tuko je enwuchishia enya-mini, dū lazū mkpukpu ono g'o gbabuhu mini. Ephe yetaru iya eka mee ya. ⁴Ikpoto nemadzū dzukobe; ephe je enwuchishia enya-mini ono g'o ha; mę ngele, asoghataje l'alị ono. Ephe sū l'ephe tee kwedu gę ndu eze ndu Asiriya huma mini, ephe a-ngu; m'ephe -byaepho. ⁵Hezekaya bya ephube iphu kpukwachaa eka daru adada l'igbulo mkpukpu ono; bya akpushia ulo-eli ulo-eli l'eli igbulo ono. Lazū igbulo ono bẹ o kpuru igbulo ozo. O bya emee agbarike igbulo mkpukpu Dévidi; o kabaa eshihu ike. O kpushikwaa-pho ngwoḡu, dū igwerigwe; mę iphe, eegudejegba egbobuta onwonye.

⁶O bya edobe ndu oḡu, a-buru ishi ndu Izurelu. O bya ekukobe pẹ; ephe byapfuta iya l'edupfu, nọ l'onu mkpukpu ono. O pfuaru pẹ opfu, e-me g'obu shihu pẹ ike sū: ⁷“Unu shihukwa ike; gę ndzū ta agukwa unu. Unu ta tsukwa ebvu; ophu ehu arwushihukwa unu lẹ k'eze ndu Asiriya; yele ikpoto ndu ephe l'iya swi; kele onye nọ swiru anyi bẹ kakwa onye ophu nọ swiru pẹ nū okpehu. ⁸Iphe, o nweru bẹ bụ ngwoḡu nemadzū mmanu; obenu l'anyibedua nweru Chipfu, bụ Chileke anyi, bụ onye e-yetaru anyi eka lwu-chiru anyi oḡu.” Iphe ono, Hezekaya, bụ eze ndu Jiuda pfuru ono mee; meji nmapfuru ndu Jiuda.

⁹A nonyaa; eze ndu Asiriya, bụ Senakeribu; mbụ onye ono, chī ndu oḡu iya kepheta mkpukpu Lakishi ono bya ezia ndu-ozī iya g'ephe je Jierúsalemu je ezia Hezekaya, bụ eze ndu Jiuda; mę iphe, bụ ndu Jiuda, nọ lẹ Jierúsalemu ozi sū:

¹⁰“Waa iphe, Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya pfuru baa: ?Bụ lẹ gunu bẹ unu chiru upfu kwę; meru g'o gude unu noshia lẹ Jierúsalemu l'eka

e kephetaru unu ekepheta? ¹¹?Unu maru-a l'ọo eduphu bẹ Hezekáya edu-phu unu l'ẹka ọosuje unu lẹ Chipfu, bụ Chileke unu a-nafuta unu l'ẹka eze ndu Asiriya? Iphe, oome bụ g'ẹgu-nri; mẹ ẹgu-mini gbushia unu. ¹²?Tọbu-du Hezekáya ono bẹ wofuru ẹka aagwajẹ iya; bya emebyishia ọru-ngweja iya; bya asụ ndu Jiuda ẹphe lẹ ndu Jierúsalemu l'ọo l'atatiphu ọru-ngweja lanu bẹ ẹphe a-bajẹ eja; ọ buru l'ẹka ono bẹ ẹphe a-kpoje ụnwù-isensu ọku?

¹³“?Unu ta amadu iphe, mu lẹ nna mu pẹ meru iphe, bụ ndu alị ọzo? ?Agwa ọhamoha ono dukporu-a ike nafuta alị pẹ l'ẹka mu? ¹⁴A bya l'ọha ono, nna mu pẹ meru; ẹphe buru mkpurupyata ono; ?denu agwa ọhamoha ono ọphu duru ike nafuta ndu nkiya l'ẹka mu? ?Denu gẹ Chileke nkunu e-shi dū ike nafuta unu l'ẹka mu? ¹⁵Ọphu g'unu te ekwekwa gẹ Hezekáya ghọ-gbua unu; dephushia unu g'oodephushi unu ono. Unu te ekwetashi nkiya; kele ọ tọ dukwa agwa ọha; ọzoo k'alị-eze ọphu dūjewaru ike nafuta ndibe iya l'ẹka mu; ọzoo l'ẹka nna mu pẹ. ?Denuwaro g'ọ bụ-chia Chileke unu a-nafuta unu l'ẹka mu?”

¹⁶Ndu ozi Senakeribu ono pfitoshibakwapho Chipfu, bụ Chileke; me onye-ozu Chipfu ono, bụ Hezekáya. ¹⁷Eze, bụ Senakeribu dekwaapho ẹkwo-ozu gude pfungashia Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu ẹhu; mbụ epfu-byishi iya asuje: “Ọo ẹgube ono, agwa ndu alị ọzo ta adudu ike nafuta ndu nkiya l'ẹka mu phọ; bụ gẹ Chileke kẹ Hezekáya ta adukwapho ike anafuta ndu nkiya l'ẹka mu.” ¹⁸Ndu ozi Senakeribu ono gude opfu ndu Jiuda rashia ya ike gẹ ndu Jierúsalemu ono, nọ l'eli igbulọ mkpukpu ono numa iya; g'ẹphe shi nno mee gẹ ndzụ gūhu pẹ; ẹphe atsuhaha ebvu; k'ọphu ẹphe e-shi nno nata mkpukpu ono. ¹⁹Ẹphe pfuaharu Chileke kẹ Jierúsalemu sukusuku g'ọ bụ agwa ndiphe, bụ iphe, nemadzu gude ẹka iya mee.

²⁰Eze, bụ Hezekáya waa onye mpfuchiru, bụ Azáya nwa Emọzu bya epfuru nū Chileke; raku iya; o rwua l'imigwe lẹ k'iphe ono. ²¹Chipfu zia ojozi; ọ bya echigbushia iphe, bụ ndu ojogu, ike dū l'ogu; mẹ ndu-ishi ndu ojogu; mẹ ndu-ishi ọzo, nọ l'odu-ogu eze ndu Asiriya ono. Eze ndu Asiriya ono gude iphere laphushia azu l'alị iya. Ọlwa bya abahu l'eze-ulo agwa iya; ọ duru unwu iya unwoke gude ogu-echi je egbuta iya tūa.

²²Ọo ya bụ; Chipfu shi nno dzoo Hezekáya yele ndu bu lẹ Jierúsalemu l'ẹka Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya; mwaro l'ẹka ndu ọzo. Ọ nwuberu pẹ ẹnya ibekęboebo. ²³Igwerigwe vuta iphe bya anu Chipfu lẹ Jierúsalemu; mẹ iphe, eregbaa ire, ẹphe nuru Hezekáya, bụ eze ndu Jiuda. E -shi teke ono bẹ ọhamoha byaru edobe iya l'onodu, ha shii.

Iphe-ememe guderu Hezekáya
(2Ndu 20:1-3,12-19; Azá 38:1-3; 39:1-8)

²⁴A nonyaa iphe-ememe gude Hezekáya; k'ọphu bụ l'ọ nọwaa l'onu onwu. O pfuru nū Chipfu; ọ za iya; bya emeru iphe-ohumalenya nū iya.

²⁵Hezekáya gbẹ wata etse etsetse l'ime obu iya; ọp̄hu ọ dudu iphe, o meru lẹ k'iphe-oma ono, ọ nataru ono. Ọo ya bu; oke ẹhu-eghu Chipfu dapfuta iya; me ndu Jiuda; me ndu Jierúsalemu. ²⁶Tobudu iya bu; izimanu etsetse ono lwa Hezekáya yele ndu Jierúsalemu azu. Ọo ya bu; Chipfu haa phe atu-koshi oke ẹhu-eghu iya lẹ teke Hezekáya bu eze.

Iphe, Hezekáya nweru

²⁷Hezekáya bẹ nweru iphe shii; teme a nodu akwabe iya ubvu, ha shii. O metaru onwiya mkpuru ẹka okwakobeje mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me mkpuma, vugbaa oke aswa; me manu, eshi mkpo; me iphe, eegudeje egbobuta onwonye; mewaro ivu ozo, vugbaa oke aswa. ²⁸Ọ kpukwarupho ọlo ẹka oodobeje ereshi; me ẹka oodobeje me; me manu; nweru oka-eswi, du iche iche anoduje; me mgbabu ẹka aturu anoduje. ²⁹Ọ kpushiaru onwiya mkpukpu lẹ mkpukpu; nweru ikpoto aturu; me eḡhu; me eswi; kele Chileke nuru iya ẹku, paru ẹka apaa.

³⁰Ọo Hezekáya bẹ mechiru ẹka mini Gihonu eshije l'uzo imeli asofu; bya eshi l'uzo ali iya gbuhaarū iya uzo l'uzo ẹnyanwu-ariba mkpukpu Dévidi. Hezekáya mekota iphemiphe, o meru; o jehuru iya. ³¹O be teke ndu-ishi ndu Babilonu yeru ndu abya amaru ge k'iphe-ohumalenya pho, Chipfu meru l'ali ono meru; Chileke haa ya g'ọ dalee ya; maru iphe, dukota iya l'obu.

Anwuhu Hezekáya

(2Ndu 20:20-21)

³²Iphe ozo, Hezekáya megbaberu; me g'o gude goshi l'o yeru Chileke obu; be e dekotaru l'ophulenyanya onye mpfuchiru, bu Azaya nwa Emozu; me lekwo ndu eze ndu Jiuda; me ke ndu Izurelu. ³³Ọo ya bu; Hezekáya nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya lokpa ubvu ẹka e liru iphe, bu Nwa Dévidi. Ndu Jiuda l'ophu me ndu Jierúsalemu kwabe iya ubvu teke o nwuhuru. Manase, bu nwa iya buru eze nochia enya iya.

Teke Manase bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 21:1-9,17-18)

33 ¹Manase bẹ nowaru apha iri lebo teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu buru ukporo apha labo l'apha iri l'ise. ²O meru iphe, du eji lenya Chipfu; ebyi, oha ono, Chipfu chifuru l'atatiphu ndu Izurelu ono shi eme; be yebdua mekotakwarupho. ³Eka ono, aagwaje iphe ono, nna iya, bu Hezekáya mebyishiru ono be o woru kpukwaa; bya edobegbaa enya ẹka aagwaje Balu; kpobechaa itso Ashera. O phozekwarupho kpokpode, nogbaa l'igwe; bya abakwaarū iya pho eja. ⁴Ọ kpushia enya ẹka aagwaje iphe leze-ulo Chipfu, bu iya bu ẹka ono, Chipfu pfuru su: "Jierúsalemu bẹ epha mu a-du jeye lẹ tuutuutu lẹ

mìimiimii.” ⁵L'oma-unuphu labo, no l'eze-ulo Chipfu ono be o kpushiru enya eka aagwaje kpokpode, nogbaa l'igwe. ⁶O kporu unwu iya unwoke oku gude phe gwee eja le nsuda Hinomu. O meru mgbashi; gwoo obvu; mee omamanshi; bya ejeje l'aji l'eka ndu maa; me l'eka ndu aphu ophulunya. O meru ejo-iphe, paru eka l'enya Chipfu; shi nno kpatsu iya ehueghu.

⁷O pyiru ntekepe dobe l'eze-ulo Chileke, bu eka ono, Chileke pfuru Dévidi waa nwa iya, bu Solomonu su: “Oo l'eze-ulo-a; me le Jierusalemu, bu mkpukpu ono, mu hotaru l'ipfu ndu Izurelu l'ophu be mu e-me g'epha mu reje ire jasu l'ojejoje. ⁸Ophu mu ta abyadu eme ge ndu Izurelu shi l'ali ono, mu turu nna phe eka ono hata okpa lufu alufu ozo; m'o -buru-a l'ephe letaru enya emekota iphe, mu turu phe l'ekemu ono, mu shi l'eka Mosisu nu phe ono; me iphe, bu iphe, mu toru okpa iya.” ⁹Manase be dusweru ndu Jiuda; me ndu bu le Jierusalemu; ephe mee ejo-iphe, ka ophu ndu oha ono, Chipfu mebyishiru l'iphu ndu Izurelu ono megbaberu.

Izimanu Alwa Manase Azu

¹⁰Chipfu pfuru yeru Manase; yele ndu nkiya; ophu ephe angaduru nchi. ¹¹Oo ya bu; Chipfu chita ndu-ishi ndu ojogu eze ndu Asiriya; ephe bapfu phe. Ephe gude ikokoro kota Manase l'imi; tua ya egbirigba, e meru l'onvirubvu kporu lashia Babilonu. ¹²Iphe ono tsujee ya pho l'ehu; o chohaa g'oo-shi tuba Chipfu, bu Chileke iya l'enya; o kwata wozeta onwiya ali l'iphu Chileke ke nna iya phe. ¹³O pfuru nu Chileke. Opfu ono o pfuru ono, rwua Chipfu l'ehu; o numa opfu iya; bya eduphuta iya azu le Jierusalemu; o bya anodu l'ali-eze iya. Manase gbeteke ono bya amaru l'oo Chipfu bu Chileke.

¹⁴E mecha; o kpukwaa igbulu mkpukpu Dévidi ekibiya ophu no l'a -nodu afuta afuta; mbu le nsuda, no l'uzo enyanwu-ariba obvu-mini Gihonu; kpa ya jeye le Onu-abata Ema; bya akpu-pee ubvu Ofelu mgburugburu. O kpukwaru iya pho; o kabaa l'eli. O bya edokaa ndu-ishi ndu ojogu l'iphe, bu mkpukpu, a kporu; o shihukota ike l'ali Jiuda.

¹⁵O wofukota obvu, e jetaru ejeta; bya ewofu ntekepe pho l'eze-ulo Chipfu; bya emebyishia enya eka aagwaje iphe, o kpushiru l'ubvu eka eze-ulo Chipfu du; me le Jierusalemu. O vuta phe tuphaa l'azu mkpukpu. ¹⁶O bya edozia oru-ngweja Chipfu; bya egwee ngweja-ehu-guu; me ngweja-ekele l'eli iya. O pfuaru ndu Jiuda g'ephe bageru Chipfu, bu Chileke ke Izurelu eja. ¹⁷Ole g'o duhabe be ndu Jiuda ta ahakwanuru egwe ngweja l'eka aagwaje iphe; ole oo Chipfu, bu Chileke phe be ephe anoduje egwe iya anu kpoloko.

Anwuhu Manase (2Ndu 21:17-18)

¹⁸Iphe ozo, Manase megbaberu; me epfupfu, o pfuru nu Chileke; me iphe, ndu aphu ophulunya gude epha Chipfu, bu Chileke ke Izurelu pfuru

nụ iya; bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ¹⁹Epfupfu, o pfuru nù Chileke; mẹ g'iphe, ọ rworu gude rwua Chileke l'ehu; mękpoo iphe-ẹji, o meshiru; je akpaa lẹ ndzú ghelegheleghele, dọ iya l'ehu; mękpoo ẹka ọ kpushiru, aagwajẹ iphe; m'ẹka o doberu itso Ashera mẹ ntẹkpe; ẹme o wozetajẹ onwiya ali; bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ onye aphujẹ ọphulenyà, bọ Hozayi. ²⁰Oo ya bọ; Manáse nwuhu lapfushia nna iya phe. Epehe lia ya l'ibe iya. Amọnu, bọ nwa iya buru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Amọnu bọ eze ndu Jiuda

(2Ndu 21:19-26)

²¹Amọnu bẹ nọwaru ọkpọro apha l'apha labọ teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bọ apha labọ. ²²O mee iphe, dọ ẹji l'ẹnya Chipfu gẹ nna iya, bọ Manáse. Iphe, bọ ntẹkpe Manáse, bọ nna Amọnu doberu bẹ o gweru ngweja nù; baaru iya ẹja. ²³O to wozeduru onwiya ali l'iphu Chipfu ẹgube nna iya, bọ Manáse wozetaru onwiya. Amọnu buẹpho ikpe bẹ oomekọ ekpu onwiya. ²⁴Ndu ozi iya gbaaru iya ẹjo-idzu; woru iya gbua l'ibe iya. ²⁵Ndu Jiuda bya eworu ndu ono, gbaru eze, bọ Amọnu ẹjo-idzu ono gbushikọta. Epehe bya eworu Jiosáya, bọ nwa iya mee eze; ọ nọchia ẹnya iya.

Teke Jiosáya bọ eze ndu Jiuda

(2Ndu 22:1-2)

34 ¹Jiosáya bẹ nọwaru apha ẹsato teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu buru ọkpọro apha l'apha iri lẹ nanu. ²Jiosáya meru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu. O tsokotaru ọzo, ochooroke iya, bọ Dévidi tsoru. O tọ dudu ọphu o mephodoru; mẹ nanu.

³L'apha, kwe iya apha ẹsato, ọ wataru aburu eze bẹ ọ wataru acho ọzo kẹ Chipfu, bọ Chileke k'ochooroke iya, bọ Dévidi. Teke ono bẹ ọ bukwaduro nwatanshii. O be l'apha k'iri l'ẹbo iya; ọ gwọahaa mkpukpu Jiuda; waa Jierúsalemu; mbu woshiahaa ẹka aagwajẹ iphe, nọgbaa ya nù; mẹ itso Ashera; mẹ ntẹkpe, a pyiru apyipyi; mẹ ọphu a kpuru akpukpu. ⁴O zia g'e tsukposhia ẹnya ẹka aagwajẹ Balu. O nwutsushia ẹnya ẹka aakpoje ọnwù-isensu ọku, dọ l'ẹka ono. Itso Ashera; mẹ ntẹkpe, a pyiru apyipyi; mẹ ọphu a kpuru akpukpu bẹ o gwekotaru ọ dọ rwukuru rwukuru; o woru iya je ephekaa l'ilu ndu shi agwajẹ phe nù. ⁵Ndu egweru agwa ono ẹja bẹ ọ kpokotaru ọkpu phe ọku l'eli ẹnya ẹka ono, aagwajẹ agwa ono. O tuko Jiuda waa Jierúsalemu mechakota emecha. ⁶Lẹ mkpukpu ẹka ndu Manáse; mẹ ndu Ifuremu; mẹ ndu Simiyonu bukota; mbu je akpaa lẹ kẹ ndu Nafutali; mẹ l'ẹka nọ-pheru iya mgburugburu, e meru; ọ buru mkpurupyata; ⁷bẹ o nwutsushiru ẹnya ẹka aagwajẹ iphe; bya egwepyashia itso Ashera; mẹ ntẹkpe, dọ iya nù; ọ dọ rwukuru rwukuru. O tuko ẹnya ẹka aakpoje ọnwù-isensu ọku, dukota l'ali Ízurelu nwutsushikota. E mecha; Jiosáya laphushia azu lẹ Jierúsalemu.

A hūmaru ẹkwo ekemu
(2Ndu 22:3-20)

⁸O be l'apha, kwe Jiosáya apha iri l'ẹsato, ọ wataru aburu eze; teke ono be ọ wofuchawaru iphe, du eji l'alì ono; o zia Shafanu, bu nwa Azalaya; me Maseya, bu ọchi-ọha mkpukpu ono; me Jiowa, bu nwa Jiowahazu, bu onye nkwakọbe; g'ephe je emekwaa ọlo Chipfu, bu Chileke iya.

⁹Ephe bya ejepfu Hilikaya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke je eworu okpoga, e wobataru l'eze-ọlo Chileke nu iya; mbu okpoga ono, ndu Lívayi, bu ndu eche nche l'onu eze-ọlo nataru l'ẹka ndu Manáse; me l'ẹka ndu Ifuremu; me l'ẹka ndu Benjiaminu l'ophu; me l'ẹka ndu bu le Jierúsalemu. ¹⁰Ephe woru okpoga ono ye l'ẹka ndu eleta ẹnya l'ozi, eeje l'eze-ọlo Chipfu. Ephebedua woru iya nu ndu ono, eje ozi l'ọlo Chipfu ono g'ephe gude kpukwaa ya; mezia ya emezi. ¹¹Ephe woru okpoga ono nu ndu kapyinta; me ndu akpu ọlo ono g'ephe gude zu mkpuma, a gbakposhiru agbakposhi; me oshi, aagbaje uko l'ọlo; me oswebe, eswebeje l'ọlo; kele ndu ophu shi du iya nu be ndu shi buru eze, le Jiuda hakotaru o lakota l'iyi.

¹²Unwoke ono bya eyeru ehu jee ozi ono. Ndu e doberu g'ephe leta ẹnya le g'e gude eje ozi ono be bu Jiahatu; me Obedaya. Ndu ono be bu ndu Lívayi, shi l'eri Merari. Ndu ozo be bu Zekaraya; me Meshulamu, bu oshilokpa Kohatu. Ndu Lívayi ono, bu ndu ophu emeje ona l'aku ngwa ebvu ¹³be bu ndu-ishi ke ndu ophu evu iphe, e gude eme k'ọlo ono; o buru phe eleta ndu eje ozi ono ẹnya l'ozi, dugbaa ya nu. Ndu Lívayi ono be haru buru ndu edeje ekwo; me ndu-ishi ozi; me ndu nche onu oguzo.

¹⁴O buru g'ephe ewofuta okpoga ono, e wobataru l'eze-ọlo Chipfu ono be Hilikaya, bu onye uke Chileke hūmaru ẹkwo ekemu ono, Chipfu shi l'ẹka Mosisu nu ono. ¹⁵Hilikaya pfuaru Shafanu, bu onye edeje ekwo; su: "Mu hūmakwaru ẹkwo ekemu l'eze-ọlo Chipfu." O bya eworu ẹkwo ekemu ono nu Shafanu. ¹⁶Oo ya bu; Shafanu gude ekwo ono jepfu eze; bya akaru iya su: "Iphemiphe, e yeru ndu-ozì ngu l'ẹka g'ephe mee be ephe emekwa-a. ¹⁷Ephe wotaakwaru okpoga, du l'eze-ọlo Chipfu ye l'ẹka ndu-ishi ozi; me ndu ophu eje ozi obu." ¹⁸Shafanu, bu onye edeje ekwo bya agbe teke ono pfuaru eze su iya: "O nweru ekwo onye uke Chileke, bu Hilikaya nuru mu." Shafanu bya eworu iya gu l'iphu eze.

¹⁹Eze numaepto iphe, o gutaru l'ekwo ekemu ono; o woru uwe iya gbajashia. ²⁰O bya ekua Hilikaya; me Ahikamu nwa Shafanu; me Abudonu nwa Mayika; me Shafanu, bu onye edeje ekwo; me Asaya, bu onye-ozì eze su phe: ²¹"Unu je akpataru mu Chipfu ishi l'iswi ehu mu; me l'iswi ehu ndu phoduru nu le Izurelu; me le Jiuda; k'iphe ono, e deru l'ekwo ono, a hūmaru ono. Noo kele oke ehu-eghu, Chipfu a-tu-koshi anyi be paakwaru ẹka; kele nna anyi phe be te emeduru iphe, Chipfu pfuru; teme ophu ephe emeduru iphe, e deru l'ekwo-a."

²² Ọo ya bu; Hilikaya; me ndu ono, eze ziru ozi ono jeshia ibe nwanyi, bu onye mpfuchiru Chileke, epha iya bu Huluda. Huluda be bu nyee Shalumu, bu nwa Tokuhatu nwa Hasura. Shalumu bu onye eletaje uwe ndu-uke Chileke enya. Eka o bu bu le mkpukpu k'bo le Jierusalemu. Ephe bya epfuaru iya k'iphe ono.

²³ Nwanyi ono su phe: "Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ke Izurelu pfuru baa: Unu je ezia onye ziru unu g'unu byapfuta mu le-a; ²⁴ le Chipfu suru-a: Mu a-byaakwa ewotaru mkpukpu Jierusalemu; waa ndu bu iya nu ejo iphe-ehuka; mbu iphe, bu mburonu ono, e deshuru lekwo ono, a guru l'iphu eze ndu Jiuda ono. ²⁵ Eshi ophu epe gwoberu mu; kpohaa unwu-isensu oku anu agwa; o buru iphe, epe gude eka mee be epe gude akpatsu mu ehu-eghu; be mu a-tukoshi eka-a oke ehu-eghu mu; ophu e tee gbobotadu oke ehu-eghu mu ono egbobuta. ²⁶ A bya lehu eze ndu Jiuda lonwiya, bu onye ziru unu g'unu bya akpata ishi leka Chipfu; unu karu iya le Chipfu, bu Chileke ke Izurelu be suru-a: Le k'opfu ono, i numaru ono; ²⁷ be eshi ophu iphe ono rwuru ngu l'obu; i bya ewozeta onwongu ali l'iphu Chileke teke ono, i numaru iphe, mu pfuru le k'eka-a; me ndu bu iya nu; mbu eshi ophu i gude k'iphe ono wozeta onwongu ali l'iphu mu; bya agbajashia uwe ngu; raa ekwa l'iphu mu; be mu numawaru iphe, i pfuru. Noo iphe, Chipfu pfuru bu ono. ²⁸ Su-a; mu e-me g'i lapfu nna ngu phe; e-lia ngu jii. Enya ngu ta abyadu ahuma ejo iphe-ehuka ono, mu e-wopfuta mkpukpu eka-a; me ndu bu iya nu ono."

Ọo ya bu; epe lwa bya akooru eze ge nwanyi ono pfuru.

Jiosaya agbaphu ogbandzu Chipfu azu

(2Ndu 23:1-20)

²⁹ Tɔbudu iya bu; eze bya ezia; e je ekukoo ndu bu ogerenya ndu Jiuda; me ke ndu bu le Jierusalemu. ³⁰ Eze yele unwoke ndu Jiuda ono g'ephe ha; me ndu bu le Jierusalemu; me ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; mekpoo ndu Jiuda l'ophu; ndu upfu me ndu nta; bya atuko swiru jeshia leze-ulo Chipfu. O woru ekwo ogbandzu ono, a humaru leze-ulo Chipfu ono guru ye phe le nchi. ³¹ O bya apfuru le mgboru itso iya; epe le Chipfu gbaa ndzu; o kwee ukwe le ya a-nodu etso Chipfu; gude obu iya g'o ha; me ndzu iya g'o ha eme ekemu iya; me iphe, o suru g'e meje; me iphe, o toru okpa iya; shi nno eme iphe, ogbandzu ono pfuru, bukwa iya pho bu iphe, e deru lekwo ogbandzu ono. ³² O mee g'iphe, bu ndu no le Jierusalemu; me le Benjaminu kweta iphe ono, o pfuru ono. Ọo ya bu; ndu bu le Jierusalemu mee iphe, ogbandzu Chileke ke nna phe ono pfuru.

³³ Jiosaya wofukota ejo agwa, no l'ali ke ndu Izurelu l'ophu. O mee g'iphe, bu ndu nokota le Izurelu bageru Chipfu, bu Chileke phe eja. Ophu epe ta ahajeduru etso Chipfu, bu Chileke ke nna phe jasu g'o no-beru.

A bọaharu obo Ojeghata ozo

(2Ndu 23:21-23)

35 ¹ Tɔbudu iya bu; Jiosaya bya abooru Chipfu obo Ojeghata le Jierusalemu. E gbua nwaturu Ojeghata ono le g'onwa mbu du l'abali

iri l'eno. ²O dobe ndu-uke Chileke l'ozi, gbaru phe nu; bya agbaa phe unme su phe g'ephe leta enya l'ozi, du l'ulo Chipfu. ³O bya epfuru yeru ndu Lívayi, bu ndu ezije ndu Ízurelu l'ophu iphe; bya aburu ndu du nsò l'eka Chipfu nò su phe: “Unu woru okpoko ono, du nsò ono dobe l'ulo, Sólomonu nwa Dévidi, bu eze ndu Ízurelu kpuru. Unu ta apaphehekwa iya l'ukuvu ozo. Unu jeeru Chipfu, bu Chileke unu yele ndibe iya, bu ndu Ízurelu ozi nta-a. ⁴Unu kwakobe onwunu l'enya-unuphu l'enya-unuphu egube unu du l'ogbo l'ogbo, bu iya bu egube ono, Dévidi, bu onye ono, shi buru eze ndu Ízurelu; yele nwa iya, bu Sólomonu deru iya l'ekwo doberu unu ono.

⁵“Unu pfuru l'eka ono, du nsò ono; unu pfa egube e gude keshia unwunna unu l'enya-unuphu l'enya-unuphu ndu Izurelu. Ogbo ndu Lívayi apfu-kubecha ndu ophu nonu. ⁶Unu egbua nwaturu Ojegahata ono; mee onwunu g'unu du nsò; kwakobe nwaturu ono k'ophu unwunna unu phe anodu eme iya ge Chipfu shi l'eka Mósisi tua ekemu iya.”

⁷Ndu Ízurelu mmanu, bu ndu nò l'eka ono be Jiosáya nuru nwaturu; me nweghu, tukoru du ukporo unu ugbo eto l'unu iri l'ise g'ephe gude mee ke ngweja obo Ojegahata ono. O nukwa phe pho eswi, du unu esaa l'ukporo iri. Anu ono be shikota l'eku, eze nweru.

⁸Nokwapho ge ndu-ishi Jiosáya woru iphe, shi phe l'obu nu ndu Ízurelu ono; me ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi. Hilikaya; me Zekaraya; me Jiehiyelu, bu ndu-ishi ulo Chileke bya eworu unu nwaturu ishii l'ukporo iri; me eswi ukporo iri l'ise nu ndu-uke Chileke g'ephe gude gwee ngweja Ojegahata ono. ⁹Konanaya; me Shemaya yele Netanelu, bu unwunna iya; me Hashabaya; me Jieyelu; me Jiozabadu; bu ndu-ishi ndu Lívayi be nuru ndu Lívayi unwu-aturu; yele unwu-eghu, du unu iri l'ebo l'ukporo iri; nukwa phe pho unu eswi l'ukporo ise; g'ephe gude gwee ngweja Ojegahata ono.

¹⁰A kwakobechaa nkwa Ojegahata ono; ndu-uke Chileke je apfuru lonodu phe; ndu Lívayi nodu egube e keshiru phe; mbu egube ono, eze suru g'ephe mee. ¹¹Ephe gbushia unwu-aturu Ojegahata ono. Ndu uke Chileke nata mee ya phee; ndu Lívayi swashia anu ono akpo. ¹²Ephe woru anu, e gude eme ke ngweja-akpo-oku dobe iche; k'ophu ephe e-keshiru iya ndu Ízurelu l'enya-unuphu l'enya-unuphu; g'ephe gude eka phe gweeru iya Chipfu; egube ono, e deru iya l'ekwo Mósisi. O bukwarupho g'ephe meru anu eswi bu ono. ¹³Unwu-aturu Ojegahata ono be ephe huru ahuhu l'oku; egube omelali iya du. Ephe gude ite-oku; me nwitoshi; me ite-ophe shia ngweja ozo, du nsò eshishi; bya emekebe egwegwa pajeru iya ndu Ízurelu l'ophu. ¹⁴Ephe mechaa ono; bya akwakobe nkephe; me ke ndu-uke Chileke; noo kele ndu-uke Chileke, bu oshilokpa Eronu be phuberu iphu egwe ngweja-akpo-oku; me eba-anu ono jasu nchi jihu. O buru iya meru g'o gude ndu Lívayi kwakobe nkephe waa ophu ndu-uke Chileke, bu oshilokpa Eronu riru.

¹⁵Ndu oḡbo-ebvu; mbu oshilokpa Asafu nodu l'onodu phe, bu iya bu onodu, Dévidi; me Asafu; me Hemanu; me Jiedutunu, bu onye aphujeru eze ophuleny doberu phe. Ndu nche noduchaa l'oguzo l'oguzo; ophu o dudu onye gbadoru ozi nkiya; noo kele unwunna phe, bu ndu Livayi be eshiru phe nri.

¹⁶Toḡbudu iya bu; e jekota ozi, e jeru Chipfu mboku ono gude bo obo Ojegahata ono; gwee ngweja-akpo-oku ono l'oru-ngweja Chipfu; egu-be ono, eze, bu Jiosaya karu g'e mee ya. ¹⁷Ndu Izurelu, bu ndu ophu no anono l'eka ono bo obo Ojegahata ono teke ono; bya aboo Obo-iphé ono, aataje buredi, ekoduru ekoko ujiku esaa. ¹⁸Egube obo Ojegahata ono be a ta bojeduru l'ali Izurelu e -shi teke onye mpfuchiru Chileke, bu Samelu bu ishi. Ophu o dudu onye eze ndu Izurelu, bojeru obo Ojegahata ophu dujeru g'ophu Jiosaya boru ono; mbu yele ndu-uke Chileke; me ndu Livayi; me ndu Jiuda l'ophu; me ndu Izurelu, no l'eka ono; me ndu bu le Jierusalemu. ¹⁹Obo Ojegahata ono be a boru l'apha, kwe Jiosaya apha iri lesato, e -shi teke o wataru aburu eze.

Anwuhu Jiosaya
(2Ndu 23:28-30)

²⁰E meghebebechaepho iphemiphe ono; Jiosaya bya edozichaa ulo Chipfu; o du ree; Neko, bu eze ndu Ijiputu chita ndu ojogu iya; ephe jeshia oḡu le Kakemishi, du le mgboru enyimu Yufuretisú; Jiosaya chita ndu ojogu nkiya jeshia ge ya wota iya oḡu. ²¹Ole Neko be yeru ndu jeru ezia Jiosaya su iya: “?Bu gunu be adaru mu le ngu; gube eze ndu Jiuda? O to bukwa ngu be mu byapfutaru oḡu ntanu; ndu mu byapfutaru bukwa ndu ono, mu lephe alwu oḡu ono. Chileke be ziru mu ge mu mekebe egwegwa. Ta pfu-chikwa Chileke uzo lo kwa iya swiru mu eswiru; o -dudu be oo-mekwa gi laa l'iyi.”

²²Ole Jiosaya te ekwedu haa ya; bya emee onwiya g'a ta hube iya ama ge yele iya lwua oḡu. O jika le ya ta angadu nchi l'opfu Neko, bu iya bu opfu, shi l'onu Chileke; o tugbule-a jepfushia ya oḡu le phorokoto ali mkpukpu Megido.

²³No iya; ndu agba apfu gbanaa eze, bu Jiosaya apfu; o su ndu-ozí iya: “Unu pafu mu l'eka-a; kele e mekawaru mu iphe okpobe emeka.” ²⁴Oo ya bu; ndu-ozí iya ono pata iya pafu l'ugbo-inya iya; paru iya ye l'ugbo-inya iya ophu kwe ebo palata Jierusalemu. O buru l'eka ono be o nwuhuru; e lia ya l'eka e liru nna iya phe. Ndu Jiuda l'ophu; me ndu Jierusalemu raa ekwa iya.

²⁵Jieremaya gua ebvu-aphu ehú Jiosaya. Unwoke; me unwanyi, agu ebvu nodu aguje ebvu ehú Jiosaya m'ephe -nodu erwu erwubvu. O buru g'o du bu ono byasu ntanu-a. Ephe mee ya; o buru omelali, du l'ali Izurelu; teme e dee ya edede lekwo ebvu-aphu.

²⁶Iphe ozo, Jiosáya megbaberu; me g'o gude mee iphe-oma l'uzo, o du lekemu Chipfu; ²⁷mevaro iphe, o mekotaru; e -shi l'ishi jeye l'eka o bvuru be e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Izurelu; me ke ndu Jiuda.

Teke Jiehowahazu bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 23:31-35)

36 ¹Tobudu iya bu; ndu ali ono wofuta Jiehowahazu, bu nwa Jiosáya ke nwoke; mee ya o buru eze le Jierúsalemu nochia enya nna iya.

²Jiehowahazu be nowaru ukporo apha l'apha eto teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierúsalemu bu onwa eto. ³Eze ndu Ijiputu chifu iya l'aba-eze iya le Jierúsalemu; bya asu ge ndu Jiuda tua mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo talentu ise; waa mkpola-ododo, erwa iya du talentu lanu. ⁴Eze ndu Ijiputu ono bya eworu Eliyakimu, bu nwune Jiehowahazu ke nwoke; mee o buru eze ndu Jiuda; me Jierúsalemu. O gbanwee epha iya gube iya Jiehowakimu. O Neko be kputaru nwune Eliyakimu ono, bu Jiehowahazu lasha Ijiputu.

Teke Jiehowakimu bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 23:36—24:7)

⁵Jiehowakimu nowaru ukporo apha l'apha ise teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierúsalemu buru apha iri le nanu. O mee iphe, du eji l'enya Chipfu, bu Chileke iya. ⁶Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu bya bya etsoo ya ogu; tua ya egbirigba onyirubvu kuru lasha Babilonu. ⁷Nebukadineza be hakwarupho ivu, du l'ulo Chipfu vuta lasha Babilonu je edobe l'ulo agwa iya le Babilonu l'eka ono.

⁸Iphe ozo, Jiehowakimu megbaberu; me ebyi, o mekotaru; me ejo-iphe, a humaru loome; iphemiphe ono be e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Izurelu; me ke ndu Jiuda. Jiehowakinu, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Jiehowakinu bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 24:8-17)

⁹Jiehowakinu be nowaru apha iri lesato teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierúsalemu buru onwa eto l'abali iri. O mee iphe, du eji l'enya Chipfu. ¹⁰Apha sugbaepho ishi; eze, bu Nebukadineza zia ozi ge je ekua ya go bya Babilonu; loo-chiru ivu, eregbaa ire, shi l'ulo Chipfu bya. O woru nwune nna Jiehowakinu ono, bu Zedekaya mee eze ndu Jiuda waa Jierúsalemu.

Teke Zedekaya bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 24:18-20; Jier 52:1-3)

¹¹Zedekaya be nowaru ukporo apha l'apha lanu teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierúsalemu buru apha iri le nanu. ¹²O mee

iphe, dū eji l'ɛnya Chipfu, bụ Chileke iya. Ophu o wozetaduru onwiya ali l'iphu Jieremaya, bụ onye mpfuchiru Chipfu.

Adada Jierúsalemú

(2Ndu 25:1-7; Jier 39:1-10; 52:3-11)

¹³Zedekaya bẹ kwefukwarupho eze, bụ Nebukadineza ike, bụ iya bụ onye ono, meru o gude ɛpha Chileke ribua angū ono. O kpọru gagaraga; teme o kpọ-chia obu; ophu o tọ ghaduru Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu iphu. ¹⁴Ozo buru lẹ ndu-ishi ndu-uke Chileke; mę ndu Jiuda l'ophu bẹ gheleghelehele nkephe kabaa njọ. Epehe yekotaru ẹka l'akpamara ono, ohamoha ono anọduje eme; teme epehe merwushia eze-ulo Chipfu, bụ ẹka ono, o doberu nsọ lẹ Jierúsalemú ono.

¹⁵Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phe nọdu eshije l'onu ndu-ozí iya epfu opfu anu phe; o -pfuchaa l'o pfubaa; kele imemini ndibe iya; waa ẹka ono, o bu ebubu ono bẹ dū iya nū. ¹⁶Obenu l'oo ewenu bẹ epehe anọduje aja ndu-ozí Chileke ono; akpọ opfu iya ẹbo ẹbo l'afu; achi ndu mpfuchiru iya ochi. Epehe mee ya nno jasụ teke oke ẹhu-eghu Chipfu tangirihuru l'ẹhu ndibe iya; o buru a-ma-g'eme iya.

¹⁷Tobudu iya bụ; Chipfu duta eze ndu Babilonu dobe g'ọ tsoo phe ọgu. O gude ogu-echi gbugbushia unwokorobyia phe l'eze-ulo Chileke. Ophu o dudu onye ophu o haru l'unwokorobyia phe; mę l'unwumgboko phe; mę l'unwoke, buwaa ogerenya; mę ndu ophu kahwaru akahu. Chileke tuko phe g'ephe ha yekota Nebukadineza l'eka. ¹⁸O gwetakota ivu, dū l'eze-ulo Chileke lashia Babilonu; mbu ophu ha shii mę ndu ophu ha nwanshii. O vutakwapho ẹku, dū l'eze-ulo Chipfu; mę ẹku k'onye eze; waa kẹ ndu-ishi iya. ¹⁹Epehe tufu oku l'eze-ulo Chileke; bya enwutsushia igbulọ, e gude kpụ-pheta Jierúsalemú mgburugburu. Epehe tufukota oku l'ulo ndu eze, dukota iya nū. Epehe tukokpoo iphe, ere ire, nọ l'eka ono mebyishikota.

²⁰O chita nwa ndu ophu phoduru nū lashia Babilonu; epehe jeahaaru iya ozi; ejeru unwu iya ozi jasụ teke ndu Peshiya wataru abụ eze. ²¹Ali ono bya atuta nwune lẹ teke ono, o dabyiru buru ochobu ono; nọ ukporo apha ẹto l'apha iri. O shi nno vukota; mbu opfu, Chipfu shi l'onu Jieremaya pfua.^j

Sayirosu eme gę ndu a kpuru lẹ ndu laphu azu

(Ezu 1:1-4)

²²O be l'apha kẹ mbu, Sayirosu wataru aburu eze ndu Peshiya; Chipfu nwusaa ya obu; mbu eze ndu Peshiya obu; o raa ozi arara l'ali-eze iya l'ophu; bya edekwapho ozi ono edede lekwo. Iphe ono buru g'ee-shi g'opfu ono, Chipfu shi l'onu Jieremaya pfua ono vukota.^k

j 36:21 Guna Jier 25:11. k 36:22 Guna Jier 25:12; 29:10.

²³“Waa iphe, Sayirosu, bu eze ndu Peshiya pfuru baa:

“Chipfu, bu Chileke k'imigwe nukotawaru mu ali-eze, nokota le mgbo-ko-a; bya asuwa mu ge mu kparu iya ulo le Jierusalemu ono, du l'ali Jiuda. Iphe, bukpo onye ke Chileke, no l'echilabo unu; ge Chipfu, bu Chileke iya swikwaru iya okpobe eswiru; teme g'onye ono tugbukwaa lasha aka ono.”